

Jan Dobeš, pisatel Knihy dějin a památností, nedlouho před svou smrtí.

KNIHA DĚJIN A PAMÁTNOSTÍ,
KTERÚŽ JSEM SEPSAL POČNÚC
OD SVÉHO MLÁDÍ AŽ DO ŠEDIN,
CO JSEM KDY VIDĚL, SLYŠEL,
ČETL, ZKUSIL A KONAL, JÁ JAN
DOBEŠ STRÍTEŽSKÝ Z ČÍS. 21

VYTISKLA »OSVĚTA«, SPOLEČNOST S O. R.
VE VALAŠKÉM MEZIRÍČÍ V ČERVENCI 1944

*K uctění památky kronikáře
Jana Dobše*

vydali jeho Knihu dějin a památností
pro své příbuzné a známé
společným nákladem jeho vděční

v n u c i:

František Dobeš, prokurista ve Valaš. Meziříčí,
Emil Dobeš, rolník ve Stříteži čís. 21,
Ludvík Dobeš, rolník ve Valaš. Meziříčí čís. 432,
Emil Volek, rolník ve Stříteži čís 60,

a p r a v n u c i:

Jaroslav Dobeš, rolník ve Stříteži čís. 18,
a Jan Křížan, majitel parní pily ve Valaš. Meziříčí.

PŘEDMLUVA

Můj děd Jan Dobeš (* 8. 11. 1826, † 24. 11. 1898), rolník na fojtství ve Stříteži n. B., si zapisoval po celý svůj život různé důležitější události do knížky, kterou později nazval: *Knihy dějin a památností, kterých jsem sepsal počnúc od svého mládí až do šedin, co jsem kdy viděl, slyšel, četl, zkusil a konal*¹⁾ (zkracuji: Kn. děj.). Do knížky začal zapisovat už jako 18letý hoch. Je pro něj příznačné, že nezačal vypravovat o sobě, nýbrž že na prvních 4 stránkách vypsal vše, co se mohl dovědět o svých předcích. Nebylo toho mnoho, ale přece zachytil a zachoval několik zpráv, datujících se asi o 100 let zpět. V časovém rozpětí 60 let (1834—1893) obsahuje pak Kn. děj. množství zápisů, z nichž nejzajímavější jsou ony, jež se týkají poměrů ve Stříteži a nejbližším okolí. Velmi obsírně, přímo dokumentárně, jest vyličená stavba kostela r. 1868/71. Později, když se začal rozhlížet po světě a opisovat z různých novin a kalendářů různé sensace a *hrozné věci*, cena jeho vyprávění poklesla. Přílišná důkladnost je rovněž někdy na újmu zajímavosti, zejména, když vypočítává a opakuje, co ten který dělník měl za plat. Jinde však je vítaná, neboť ubezpečuje čtenáře, že se vše, co je zapsáno, přesně tak i stalo. Měl-li pisatel o nějaké věci pochybnosti, neopomněl to projevit slovem *snad* anebo je opsati, že se to či ono *mělo* stát.

Kn. děj. je cenným pramenem pro dějiny obce Stříteže, tím cennějším, že jiných kronikářů té doby v obci nebylo. Lidé si tehdy sice mnoho pamatovali a vypravovali, ale neradi psali. Jan Dobeš, písmák novější doby, však psal mnoho a rád. Příznává se ve svém životopise, že už od svého mládí byl milovníkem zápisů a pamětihodností. Měl k tomu také dobrý postřeh a jeho líčení se místy pozvedá až k básnickému výrazu, když na př. líčí zatmění

¹⁾ Je deponována u vnuka Emila Dobše, rolníka ve Stříteži č. 21.

slunce, kdy *svět jako by plakal*, nebo když popisuje pohřeb Anny Barošové, *12leté děvečky a panny*, a jinde.

Kn. děj. je nevázaný sešit, 1 cm silný, rozměru 23x28 cm, Janem Dobšem vlastnoručně pěkně a čitelně kurentním písmem popsán. Zdá se, že z počátku do sešitu bylo zapisováno vždy hned, když se ta která událost přihodila. Ale asi od r. 1890 bylo zapisováno dodatečně, buď za celý uplynulý rok najednou, anebo dokonce za několik roků naráz. Nasvědčuje tomu stejný inkoust i stejné písmo, jakož i okolnost, že se někde dějí zmínky o událostech, které nastaly později. Je též nápadné, že Kn. děj. končí rokem 1893, ač Jan Dobeš zemřel o 5 let později. Kdyby byl býval rokem 1893 své zápisky skutečně ukončil, jistě by se byl s čtenářem rozloučil nějakou nábožnou sentencí. Zdá se však, že události několika posledních let psal z poznámek až před svou smrtí a že neměl už času je dopsati.

Ačkoliv jsem se snažil otisknouti Kn. děj. naprosto věrně podle originálu, nebylo to vždy možno. Autor používal na př. své vlastní, podivné interpunkce. Zřídka kdy udělal tečku a začínal novou větou. Pomáhal si čárkami, pomlčkami a uvozovkami a často celý dlouhý odstavec byl jako jediná věta, někdy i těžko srozumitelná. Rovněž čárek a klíčků nad písmeny nebylo důsledně používáno. Bylo proto nutno přepsati rukopis do dnešního pravopisu a interpunkce. Ale slovní obraty a zvláštnosti valašského nářečí měněny ovšem nebyly. Stránkování originálu je na příslušných místech v textu uvedeno vždy v závorkách.

Jan Dobeš se také po celý svůj život živě zajímal o dějiny svého rodu. Pátral v starých matrikách a pozemkových knihách, dokonce byl i v brněnském zemském archivu. Ke konci svého života sepsal s pomocí svého syna Josefa, evang. seniora v Novém Městě na Mor., kroniku a nazval ji *Pamětní kniha rodu Dobešů ze Stříteže č. 21.*¹⁾ Doplnil ji i vlastním obšírným životopisem. Na konec projevil přání, aby i jeho potomci pokračovali v zápisech do Pamětní knihy: *Pán Bůh dobrotivý račiž pak to dáti, aby rod náš Dobešů nevymřel a aby do té kroniky moji potomci nic zlého, nýbrž mnoho dobrého vpisovati mohli. Z vůle, milosti a pomoci boží psal jsem v 70 roce věku svého a skončil*

¹⁾ Je deponována u vnuka Emila Dobše, rolníka ve Stříteži č. 21.

ve středu dne 2. září 1896. Jan Dobeš. Budiž jméno Páně pochváleno! — Ve smyslu jeho přání pokračoval pak v zápisech jeho syn František; nyní do ní zapisuje jeho vnuk Emil a nebude to asi dlouho trvat, co ho vystřídá jeho pravnuke Jaromír.

Jako mladý hoch zapsal Jan Dobeš do Kn. děj., že jeho nejstarší předek byl Vašek Dobeš (kol r. 1700), *o němž se nic dověděti nemožno jest.* Ale jako stařec věděl už o Vaškovi celou řadu věcí a zapsal je do Pamětní knihy. Ale nejen to. Zjistil ze starých gruntovních knih i tři generace jeho předků a posunul tak nejstarší zprávu o střítežských fojtech zpět až do roku 1608. Uvážíme-li, že v dobách, kdy Jan žil, nebylo ještě ani stopy po dnešním zájmu o rodové věci (jen šlechta se jimi zabývala), musíme se poklonit Janově práci a ocenit ji. Vždyť se mu podařilo najít nepřetržitou řadu svých předků-fojtů, kteří seděli po 250 let před ním na jednom a téměř gruntě!

Třetí zápisní knížka má název: *Knížka zaznamenání počasí od r. 1842.*¹⁾ Končí rokem 1861 a obsahuje velmi podrobné údaje o počasí, o úrodě či neúrodě, cenách, drahotě atd. Jako dodatek jsou poznamenány některé zkušenosti hospodářské, celkem 72 rad, předpisů, poučení atd., jak lze zabrániti škodám a ztrátám v zemědělství, nebo docílit úspěchu v tom či onom. Některé rady nepostrádají humoru, jiné jsou zřejmě ovlivněny pověrami, čarováním a zařikáním. V závěru knížky je zaznamenáno množství hospodářských pranostik, seřazených podle všech měsíců v roce.

R. 1861 byl Jan Dobeš zvolen obecním starostou a převzal od svého předchůdce také *Knihu obecních příjmů a vydání.*¹⁾ Považoval to asi za věc své cti, aby do ní zapisoval ještě krásněji a krasopisněji než dosavadní obecní písař, učitel Ant. Zapadlo. Jeho zápisy po celých 6 let starostování jsou co do úpravy, čitelnosti a úhlednosti skutečně prvotřídní a mohly by býti i dnes každému obecnímu důchodnímu vzorem.

Další poznámkový sešit je nazván: *Zápisní knížka mně dlužících lidí od roku 1850.*²⁾ V ní jsou primitivním, ale přehledným způsobem zapsány pohledávky Jana Dobše proti jeho sousedům a pak postupné jejich splátky v penězích, naturáliích i pracov-

¹⁾ Je deponována u vnuka Emila Dobše, rolníka ve Stříteži č. 21.

²⁾ Je deponována u druhého vnuka Ludvíka Dobše, rolníka ve Val. Meziříčí.

ních výkonech. Je psána opět velmi důkladně, ale neobsahuje nějakých zajímavostí, leda jak opatrný Jan Dobeš u mnoha svých dlužníků o zapůjčené penize přišel. Zdá se, že měl dobré srdce a nerad odmítal i takové lidi, u nichž bylo pochybné, že půjčené peníze kdy vrátí.

Velmi charakteristickou písemnou jeho prací jsou *Výpisky z knihy tak řečené Pamachia*.²⁾ V předmluvě se praví: *Já, Jan Dobeš... a můj mně velmi milý kamarád a přítel také Jan Dobeš narozený pod čís. 9 ve Stříteži v roku 1826... jsme sobě vespolek usmyslili a řekli, že místo túlání se a dělání rozličných darebností po nešporních službách božích v neděli budeme něco důležitého z některé řídka se mezi lidmi nalézající knihy vypisovati. A za tím účelem jsme sobě vypůjčili tak zvanou Pamachiju...* atd. Pamachia byl obsáhlý náboženský traktát z XVI. stol., v němž vystupuje Pamachus, biskup římský, papež, císař, satan, Luther atd., četba pro nynější poměry naprosto nezáživná a nezajímavá. Zajímavé je jen to, jak dva 20letí mládenci, dva *Jané Dobšé*, se rozhodli bojovat proti svodům nedělních odpolední pracným opisováním náboženských úvah a jak svůj úkol také provedli. Děd Jan Dobeš zakončil zápis asi 100 stránek větou: *Až potud dokonáno a s mnohú obtížností vypsáno od Jana Dobše, erbovního čekance střítežského fojstství, na den Očišťování Panny Marie, totiž dne 25. března 1847.* Pak následuje asi 70 stran textu napsaného jinou rukou a pod tím podpis: *Dokonáno a vypsáno leta Páně 1847 dne 25. března ve Stříteži na den Zvěstování Panvy Marie. Jan Dobeš, horlivý pravdy milovník v církvi hrubolhotec-ké.* (Tam byl totiž Střítež tehdy přifařen.)

Jan Dobeš zapisoval také do *Zápisní knížky Ludvíka Dobše*,³⁾ svého syna. To byl takový hospodářský deník, udávající, co se kdy a kde dělalo na gruntě, oralo, selo, seklo, sklídilo, vymlátilo, prodalo atd. Pro poznání hospodářských poměrů na gruntech střítežských má tato zápisní knížka nemalou cenu.

Kromě všech těchto zápisků dochovaly se po Janovi Dobšovi ještě různé jiné listiny. Tak na př. obsírné vypsání o dějinách obce i církve střítežské z r. 1878,³⁾ které obsahuje mnoho zají-

²⁾ Je deponována u druhého vnuka Ludvíka Dobše, rolníka ve Val. Meziříčí.

³⁾ Deponováno ve farním archivu ve Stříteži.

mavých, dnes už zapomenutých věcí. Pak různé makuláře k Pamětní knize a jiné písemnosti.

Z jeho *korespondence* dochovaly se pouze některé dopisy jeho dětem. V nich se Jan Dobeš jeví jakožto starostlivý otec, který děti neustále nabádá k dobrému, ale který jim i ponechává dost svobodné vůle a skoro vždy už předem schvaluje jejich plány a úmysly. V nesnázích jim nic nevyčítá, nýbrž je vždy posiluje. Tak na př. když narukoval jeho syn František do Vídně na vojnu a stěžoval si, že musí dělat sluhu u p. nadporučíka, vypočítával mu otec výhody: aspoň nemusí chodit s nezvedenou čeládkou na cvičiště, bude mít pohodlnější život a víc času k sebevzdělání atd. Za čas oznamoval syn František, že přece šel k baterii. Otec mu hned psal, že to je zcela v pořádku, že než by měl být děvečkou, raděj ať je řádným a statným vojákem, a pak že snad i nějakou hodnost dosáhne. Když bylo později očekávání hodnosti ohroženo dvěma *kasárníky*, těšil otec opět syna, aby si z trestu moc nedělal a k tomu, kdo ho do trestání přivedl, byl tím vlídnější. Však prý slyšel (otec), že jakýsi voják byl i tělesně trestán a nakonec to dotáhl až na generála. Těšilo by prý ho, kdyby to syn dotáhl aspoň na kaprála, ale kdyby se proto měl nějak moc namáhat a buďto svému zdraví anebo cti uškodit, tedy že o to nestojí.

Závěrkem pisatelské činnosti Jana Dobše je *poslední vůle*, která dokresluje jeho profil. Psal ji jako výměnkář, neboť svůj grunt už r. 1882 rozdělil mezi své syny Františka a Ludvíka a určil, kolik mají vyplácet ostatním sourozencům. Mnoho místa je v ní věnováno nadaci pro střítežské chudé. Přímo dojemně působí, jak opětovně píše o *nejzasloužilejších žebrácích*. On, nejbohatší člověk v obci, který se honosil tím, že mluvil s císařem pánem, který kdysi přivítal superintendenta Beneše v rýmované řeči, neviděl v žebrákovi obtížného příživníka, nýbrž nešťastného souseda. Byl-li to jinak slušný člověk, mluvil dokonce o jeho zásluhách. Ještě více se však v poslední vůli rozepsal o tom, v jaké truhle chce býti pochován, jak má býti vyzděn, vyspárován a odvodněn jeho hrob, jaký má být na něm pomník a s jakým nápisem. V dodatcích svá ustanovení pozměňoval. Je vidět, že mnoho myslel na smrt a že přes svou velikou pobožnost a víru se nemohl zbavit obav, jako by jeho tělo ještě i po smrti strádalo, kdyby neučinil podrobných protiopatření. Ostatně i v Kn. děj. s velkou

oblíbou zaznamenával úmrtí a pohřby a přesně udával, kde nebožtíci byli pochováni a kde *leží*.

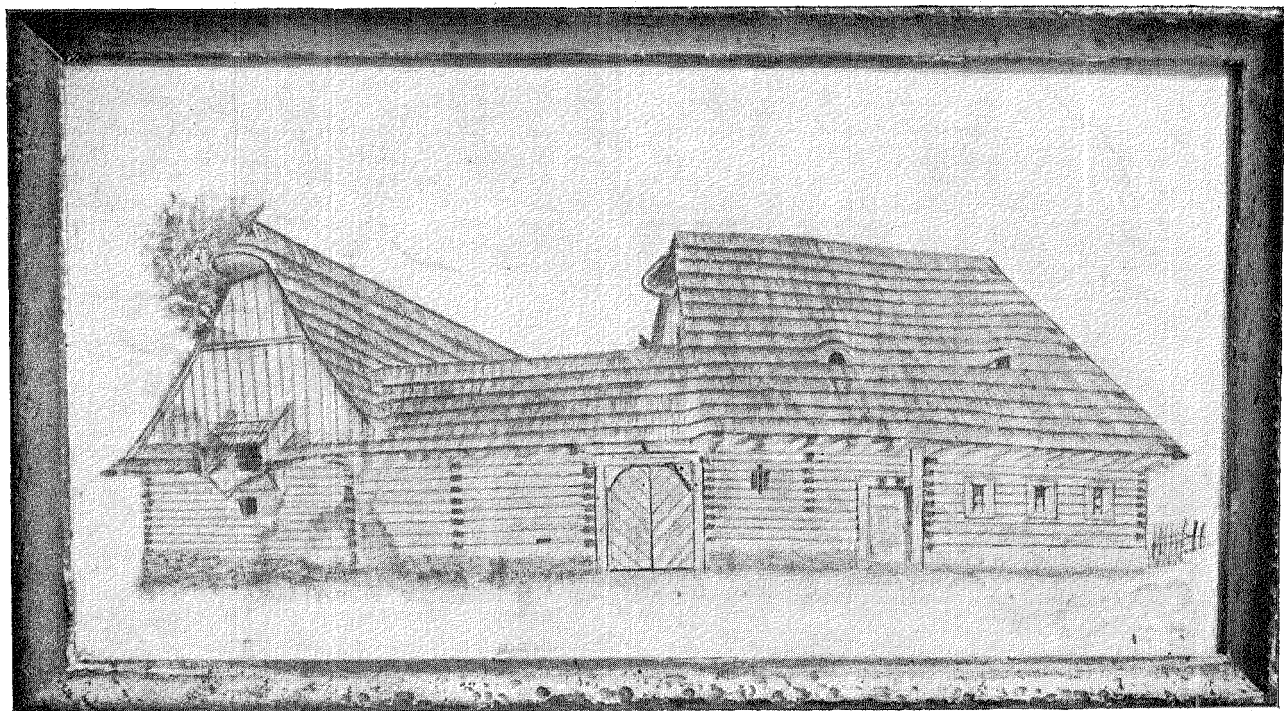
Byl by to lákavý i vděčný úkol pro rodopisce obšírně vypsát životní běh fojta a kronikáře Jana Dobše. Jeho obraz by se dal namalovat z poznatků jeho písemné pozůstalosti a zaostřit vzpomínkami několika starých pamětníků, dosud žijících. A tak by vystala podoba člověka, umírněného ve všem svém počínání, přemýšlivého a svým způsobem dokonalého. Neboť on žil od svého mládí až do smrti poměrně šťastně, ve zdraví a v dostatku, v souladu se svou dobou, obcí i rodinou. Především však v souladu se svým Bohem. Kdybychom chtěli jediným přívlastkem zachytiti podstatu jeho bytosti, řekli bychom: Jan Dobeš *nábožný*. Cítil Boha neustále po svém boku, u něho hledal posilu v nesnázích a stále mu děkoval za jeho dary.

Když zestárnul, byl by rád to boží požehnání, jemuž se neustále těšil, převedl i na své děti. Mezi listinami, po něm zbylými, je kus papíru a na něm tato slova: ... *píši toto ve svém 72 roku (tedy v roce svého úmrtí) já, Jan Dobeš: jsem slabý a jdu svému hrobu vstříc. Ale prosím Pána Boha, aby mým dětem ráčil milostivě žehnatí a rod můj na dlouhé časy milostivě zachovati v bázni své i štěstí a pokoji, amen.*

Ve Valašském Meziříčí 4. dubna 1944.

František Dobeš (* 1895).

KNIHA DĚJIN A PAMÁTNOSTÍ

(Foto MUC R. Huber, Valaš. Meziříčí.)

Staré střítežské fojtství. Pravou stranu (obytné stavení) vystavil v letech asi 1760—4 fojt Josef Dobeš (* 3./1. 1725 † 8./3. 1764),
levou stranu (chlévy) vystavil r. 1766 Jan Martinek, dodržovatel fojtství. Podle kresby z r. 1870.

POZNAMENÁNÍ NĚKTERÝCH STARÝCH PŘÍBĚHŮ A VĚCÍ

Podle nejstaršího dovědování se od starých lidí byl živ zde na tomto střítežském fojtství nějaký Vašek Dobeš, o jehožto pak rodu a věku se nic dovědět nemožno jest, kdy se narodil a umřel. On pak jest měl syna Josefa a více synů, od kterýchž jakožka všickni Dobše ve Stříteži pošli; jak se ale jmenovali, dovědět se nemožné, krom toho Josefa. Ten pak Josef jedenkrát, jak konec masopusta byl aneb končiny, držel muziku, a když mnoho lidu bylo shromážděno a tisk byl, vešel mu nějaký žebrák do šenkyša, on pak ale mrzut jsa, kopnul ho nohů ven, měl pak ty boty na končiny podšíváné, ale podešva jemu hned odpadla. (2) Potom pak ale všecek trunk i svíčky najedenkrát došly, on ale se sousedy mluvil, co by to bylo, oni mu pravili, že jakési znamení. Potom ale na druhý den jel s pacholkem pro dříví na chlévy do Paleska, to jest na Popelec, seděl on na saňách a pacholek na koňách. Ten pacholek mu pravil: tato, nespahněte, on mu odpověděl, aby se nebál, on se potom ohlédl a jeho na saňách nebylo, tak on se vrátil a jeho již mrtvého pod fojtstvím nalezl, kterýžto musil se saní spadnúť a se zabiť, anebo jej šlak trefil. On pak byl katolík i jeho manželka Alžběta Pavlova z Rožnova, po jehožto smrti si ji vzal nějaký Jan Martinek, kterýž ty chlévy potom vystavil a živ byl potom na živnosti, jménem Kubovská pod Nro. 61, a tam zplodil dvou synů s manželkú svou Alžbětú Pavlovú: Martina a Josefa (v roku sedumnástistém) a jednu dceru, která se provdala za Mikuláše Dobša (nevlastního bratrance mého staříčka Michala Dobša).

Ten pak Josef měl syna Michala a Jana, dcery měl Bětu, kteráž byla u Jurů No. 72, druhá byla Anna, ta byla vdaná v Zašovéj u Bárteků, (3) třetí byla Marýna, vdaná na Hrubé Lhotě u Fabiánků, čtvrtá Kača byla na Holomouci na Malej Bystřice, ta byla chromá na nohu, ale starší byla nežli ta Marýna. Ten Jan, syn

Josefa Dobša, byl před tú Kačú sestřú na tem Holomouci, prv než umřel; po jeho smrti ona ho dostala, ten pak Holomouc ai s tými Horami, co Marýna, dcera Jos. Dob., jich dostala, bylo za Josefa Dobša všechno k střítežskému fojtstvjú. Ti všicki byli katolíci, až ten Michal se svou ženú Marinú (čili Maříckú), rozenú Maňákovú z Rožnova, přestúpili. Ten pak Michal Dobeš, syn Josefa Dobša, totiž můj staříček, měl třoch synů a čtyry dcery; první syn jménem Josef se narodil dne 10ho března 1794, ten se dostal na vojnu a tam umřel. Druhý syn Jan se narodil dne 26ho prosinca 1795, a to byli moji tatulka, ti umřeli v roku 1827 v měsíci v dubni (22ho) v Jurú aneb na svat. Jiřího v Uhrách v Trnavě. Třetí syn, jménem Michal, se narodil... a umřel... První dcera Anna, kteráž byla provdána za Michala Martinka ve Stříteži No. 65, se narodila... a umřela dne 4. června 1818; druhá dcera Rozína, kteráž byla provdána (4) za Jana Volka na Solánci, se narodila dne 10. ledna 1789 a umřela v únoře 1837; třetí dcera Alžběta, kteráž byla provdána za Jana Kantorka, se narodila dne 10ho srpna 1791 a umřela 8ho března 1860; čtvrtá dcera Marýna (slobodná), se narodila dne 23. září 1797 a umřela 1ho června 867. Teho pak Michala Dobša manželka byla z Rožnova Marýna Maňáková.

Ten pak Jan Dobeš, Michala Dobša, aneb moji tatulka, měli jednoho syna a jednu dceru. Já pak jsem ten syn a narodil jsem se dne 7ho listopadu 1826 a ta dcera aneb sestra se narodila 27ho září 1824 a umřela 1827 6ho února. Manželka toho Jana Dobša, mého tatulky, aneb moji mamulka, se narodili dne 17ho února 1798, usnuli v Pánu dne 4ho listopadu 1868. Rodem byli z rožnovských pasek Kantorkovi, potom, jak moji tatulka umřeli, vzali sobě za manžela Josefa Volka ze Solánca, mého bratranca, kterýž zplodil dva chlapce a dvě dcery, chlapce pak Josefa a Francka (tře Michalé zemřeli a jedna dcerka Anna), dcery pak Rozínu a Annu.

To jsem si napsal dne 6ho června 1844. Jan Dobeš. (5)

5.

Něj zapuznenam uctiere wcy ktere ga pomatuoj aneb wju w se slabo.
od roku 1834

W Roku 1834 byli w Místě z ginde mívání zmuř
anab Inžiniri křovij mívání wppafny zolu kula Luby
zafny z Lufy z Modru
1835. Wřfwidla na zupadu kromka w podzjuzim
zafu na zupad zmuřeni břizowu wally, zafu zila
naci
1836. Zyl wub w podzjuzim zafu tuk wčeny mow
Golow, w nappim krawej, tuk za wubnu dnu z 3. wubny
byli w bory z w calyř dnuw z wubnu, tuk zyl w nappi
Čistina kow z w Místě zmuřeno 18. zmuř zmuřenal
Michal Dobeš, z 43. watal kow w Michala Místě
1867. wicau za wuzumofu w wubnu wubny byl. dnuw
wub. Wřfwidny zaf zmuřenal Janalio křow, z 140
dnu zaf za wubnu kiu z dnuw Muzowu Wřfwidnuw w dnu.
w zafu, wicau za wubnu kow fawid wubnu; křow zaf zaf
zmuřenal wubnu za wubnu kow wubnu wubnu wubnu
tuk zaf zaf wubnu, křow zaf dnuw zaf kow kow wubnu zaf
zaf wubny byl. dnuw zaf wubnu zaf zaf wubnu
wubnu. Wubnu zaf wubnu kow, z wubnu kow wubnu, w
wubnu wubnu, w dnu w wubnu, křow zaf wubnu, tuk zaf wubnu

(Foto MUC R. Huber, Valaš. Meziříčí.)

Ukázka rukopisu Jana Dobše z Knihy dějin a památností.

NYNÍ ZAZNAMENÁM NĚKTERÉ VĚCI, KTERÉ JÁ PAMATUJI ANEBŮ VÍM, CO SE STALO OD R. 1834

1834.

V roku 1834 byli v Stříteži i jinde měřače země aneb inženýři, kteříž měřili všecky pola, role, lúky, pasínky i lesy i vodu.

1835.

Vychodila na západu kométa v podzimním času na způsob zametací březové metly před půlnocí.

1836.

Byl opět v podzimním času tak řečený mor, cholera, v našem kraji, takže jeden den i 3 mrtví byli a brzy po celých dnech zvonili; tak jich v naší dědině, totiž ve Stříteži, zemřelo 18. První zemřel Michal Stodůlka z No. 43, dělal letinu u Michala Martinka No. 65, večer se roznemohl a do rána mrtvý byl. Poslední pak zemřel Jarolin Krupa z No. 40, ten pak se před tím s dcerú Marynů Šimurdovou vdanú pobil, anž se na kanceláři súdit měli. Když se pak vyprávjal, obúval se do jančarů, ta nemoc naň přišla, tak juž jít nemohl. Když ti druzí z toho kancelára přišli, juž mrtvý byl. Druhých pak nemůžu počít (?) pro nedostatek času. Ta nemoc pak byla taká: zprvu laksýrka a zvracaní silné a krč, a zemřel; když zemřel, tak zčernal (6). V Zašové pak zemřelo přes 70, takže jedenkrát u krchova truhel 15 bylo s umrlými. Na Lhotě neumřel žádný. To pak bylo v měsíci září při posledku.

V roku 1837 nevím nic.

1838.

Jsem já, Jan Dobeš, na Mikoláša šel se učít německy do Súdola k Heinrichovi Sajbrtovi N. 19; tam jsem byl na pět 17 nedělí, dávali za mne rodiče na týden 1 Fr. 24. Potom jsem byl rok u Davida Ničmana Nr. 133 na handl za syna Franca, kterýž byl u nás.

1840.

Jsem zase přišel domů ze Súdola po Veliké Noci. V tomž roku bylo na Jakuba velmi velké povětrí.

1841.

V hody z úterka na středu, tu noc asi okolo dvou hodin, se chytla a shořela nám hrubá stodola: vyzkúmat se nemohlo, jak by se to stalo, ale větším dílem naschvál, neb se nechytla od chodníka, ani tam ten den chasa nebyla a zamklá byla. Zboží tam bylo hojnost, zvlášť ječmena a ovsy; něco toho ostalo, ale toho ani svině žhřat nechtěly; jedenkrát z toho upekli chleba, ale ho žádný jest nemohl; sláma se stlala pod koně, ale velmi smrděla, že nebylo k obstánu. (7)

1842.

Bylo veliké sucho; přes žna tak, že 13 nedělí dobře nezamoklo a náš mlýn 16 nedělí stál. Paša pro statek vyschla, takže lidé ze stromů haluzí ohrýzat dávali. I zboží ve štrku vyschlo a zrna nemělo, ale co bylo, velmi zdárné bylo. K posledku ani ráno rose nebývalo a statek kdy z pola šel, více bečel, než kdy na pole šel.

1843.

V březni vychodila cesta na nešporoch na podobu duhy, ale světlavá, totiž nad Padělkem, vždycky pak, jak se setmělo a až do půlnoci. V témž roku postavila se stodola, kteráž shořela. V roku (1841) ten rok velmi často úlichy bývaly, takže mnohým mnoho rolí pozbíralo. V tomž roku 1843 zemřel nám na Hrubé Lhotě dvojí cti hodný pan kazatel Josef Gerža, kterýž tam 23 let byl a svůj úřad vykonával.

1844.

Dne 12ho března uderyl hrom okolo 6 hodiny večer v Jicině Novém na kostel. Snihu bylo (8) asi okolo střevíce zvýší a zima bylo hezky. Ten pak hrom uderyl do nejvyšší baně plechem obité, a poněvadž z vnitřku deskami obitá byla, tak shořela celá věža i s kostelním krovem; 2 zvony, co hodiny bily, se roztopily, ty hrubé ale ostaly, neb okénca zavřeli; od krovu s malé věžky zvon dolů spad přes klenutí na kostel a se roztřepal. V tem roku se

oběsila ženská jedna v kostele mezříčském. I povídali lidé, že by se měl chlap oběsiti na Radošti na kříži, ale se to jisto neví. I kde jinde bylo slyšet, že hrom na kostely a fary uderyl na katolické. V tomž roku začali zakazovat gořalku piť na našim panstvju, nejprv v Zašové, oni drželi kázání přes Advent kněží i na jiných farnostách potom. Nejprv pak to bylo v Slezsku za horami.

1845.

Ve vánoční svátky začínali lidé již přísahat aneb slibovat, že jí nikdy pítí nebudú, jenom kdyby bez ní zcela aneb dokonce být nemohli (9), tak nětco malúčko; asi tak za 2 grejcar denně. Kdož pak nechcel a hloupý byl, tak ho všelijak strašili, že nebude na krchově pochován, i posledně, že mu budú všecky církevní povinnosti konané zakázány; pivo a víno se však mohlo pít.

1842. Zapomenuto, totiž bylo zatmění slunce dne 8ho července velmi hrubé. Začalo se o 7 hodinách ráno a trvalo do 9 hodin, tak veliké, že kalendář povídal, že v tomto století tak hrubé nebylo ani nebude, nebo když bylo největší, jsme snídali, tak přišel k nám Jan Dobeš No. 17, mladý, ale jsme ho sotva poznali. I hodin sotva poznal, moc-li jest, a venku tak surovo bylo a smrdělo cosi, žádný pták nezpíval a jedním slovem tak svět jak by plakal.

1845. Bylo draho, takže v Mezříču bylo žito za 13 Fr. W., obilí za 11 Fr., ječmen za 6 Fr 30 kr., oves za 4 Fr., to bylo v září a říjnu. V tomž roku P. císař befěl vydal, na 8 roků voják slúžit, kteříž před tím vždy 14 let slúžití musili.

1846.

Na vesno bylo lacenší, protože se zbožá (10) krásné ukazovaly. V témž roku byla jedna chalupa ve videckých pasekách prodaná za 6 Fr. W. šajnu.

Na Vavřince byla tak hrozná voda, že jí nebylo od roku 1813 a Bartolomiho ještě o dobrý střevíc vyšší byla. Od půlnoci ten přival s hřměním hrozným přišel, nebo u nás dverci u studně do půl kolien břestí musel, co šla z Bečvy. Z potoka také vraty do dvoru šla a v chlévě jalovém mostiny zhrňalo. A ve Frenštátě pár chalup vzalo a pár lidí se utopilo. O té vodě tak hrozná ani ti nejstarší lidé od svých předků mluvíti neslyšeli. Také v tom

roku po vánocích se strhla leberucí v Polsku proti císařovi a pánom. Obzvlášť pak toho ta příčina byla, že se chtělo Polsko od císaře odtrhnout a svého krále mít, protož jedno hrabě jim mělo za vůdce být, nadto pak jeden obšitník tu tajnou radu u guberny prozradil, jich pak množství pochytili, hrabat, pánů, kněží a jiných lidí, a do Vídně, Brna a na festung do areštu při vozoch přikované, že z místa na místo z voza nezlezl žádný i kněz (?), hrabě, odvezli. Vojska pak tam velké množství odvád velmi prudko táhlo a přes celý rok tam zůstalo. Zbroje vojenské na kosteloch a jiných obzvláštních místech se množství (11) našlo, pár subtilných patalií tam měli, nejvíce pak to bylo okolo Krakova, Vadovic, Veličky.

I také v tom roku mezi lidem velká bída a núze byla, nebo mnohý co nakopal zemiňáků, do Martina a vánoc zed, jinših neměl, jen něco zelé, a zboží vždy velmi drahé bylo, v jedné váze zůstalo (?) od roku 1845. Výdělků pak žádných, žebráků bylo dost a zlodějstva také dost. V tom roku vdala se Rozína, sestra, do Zašové.

1847.

Hůř, nebo bylo vždy dražší, takže v máji téhož roku bylo zboží: prosná kaša za 24 Fr., žito za 20 Fr., obilé za 17 a 18 Fr., ječmen za 14 Fr., oves za 7 Fr. W. W. neb šajnu. Lid chudobný co jest neměl, tak museli jedni poslední krávy a chalupy prodávat, avšak přece nejvíce jedli pohančené šupky, opolíny, oděry, otruby, kmju, rupník a těm podobné věci. Mnozí hofeři a chalupníci i s dětmi po ptaňu chodili, nebo když někdo hlubí a kvaky pro semeno nasadil, hned mu jich někdo ukradl. Mnohým zemiňáky nasaděné z země vydírali i v nedělu dopoledna, když lid po polu nechodil. Žebráků když 20 za den přišlo, to bylo málo, lid mnoho nemocí i smrti měl, nebo také bídy i ti nejstarší lidé nepamatovali, rolí hojnost nezasetých ostalo. V tom roku dne 13ho a 14ho června byla tak hrozná povodeň, že jí žádný tak hrozně nepamatoval, nebo od hradské cesty až po dědinu samá (12) voda byla. Nebo z Bečvy až do dvora ze všech stran valila a takú řvavu až hrůza dělala, v tom rázy se promlela přes zástruží a do Švajdového olší a tak hrozných proměn nadělala. Kde jí nikdá nebylo, tam byla a mnohá jezera a doliny, na sta let stará, zahrnula,

stromoví až hrůza na vše strany po zástruží a řečisku s kořením leželo, nebo začalo pršet dne 11ho června v pátek a ustavičně přšelo až do pondělka. A v pondělí o 3 hodinách ráno největší byla. Tam, kde ten rynthok jest na fojtstvjú, byly zemiňáky a oves, na živnosti oves a pohanka. U struhy zemiňáků na 2 měř. zedřela, zelé na fojtstvjú 6 záhonů sebralo a dūr nadělalo, do kterých s 80 fūr hlíny vyšlo. Obilé po 6 měř. přiglánila a něco i kamení nahrnula. Kdekterý most a stav pozbíralo. V dolním olšú po celém písku nahrnula místy i na 10 cólů. V Krásně do oken pod mostem šla a přes Krásno i přes park v zámku a k dolnímu dvoru, ve valše krasenské istepku (?) a kola pozbírala. Pod No. 15 v dědině až do síně vystřikovala, ten příval byl od půlnoci. I za horami a Vsatsku hrozně poškodila. V tom roku velmi lidé mřeli, obzvlášť na hlavenku, neb jich v (13) naší dědině zemřelo okolo... V tom roku nasadil jsem já, Jan Dobeš, 2 řady trní, jeden na převráťu přes štvrt napopřík, druhý za lánem u močára, od obecního. V tom roku dodělali železnicu z Lipníka do Ostravy, kterúž 1838 u Vídně dělat začali.

1848.

V tom roku velmi mřel lud na hlavenku po vánocích až do s. Ducha, neb jich zemřelo v naší dědině přes 40 rozličného druhu; a snad ani 10 stavení v dědině nebylo, kde by nenemohli (?). Některý týden i 3 neb 4řé mrtví byli. V tom roku také dne 13, 14 a 15ho března byla ve Vídně velká rebelie, mezi kterou 40 lidí městských o život přišlo. To snad měli začat studenti, žádající od císaře ulevení a přejinačení mnohých, lidu sprostému velmi sůzení plných věcí, zvlášť robotu a desátky aby zhodil. Při kterýchž se lid obecní velmi přiubral a zdvihl, takže více těch rebelií potom dál bylo, i v Uhrách, Čechách. A v Itálii hrozně panovala, takže pořád ustavičné patálie byly a vojska i s obecním lidem množství zhynulo. Oni však (14) chtěli byť sami pro sebe, od císaře prosti — to však ti Italiáni — protož se také při nich přiubralo pimonské kníže a papež. Ve Vídně, Brně a Frankfurtě sněmy držány byly, na kteréz se vyslanci — na 50.000 duší jeden — shromáždit musili a o těch všech věcech hrozně jednali. K jakému cíli to přišlo aneb co z toho vykvetlo, dáleji psáti budu, až se to z vůle boží dokoná. Také v tom roku se stavila fara na Lhotě, na kterúž

jsme od svých spolubratrů z německých zemí dostali peněz 12.000 Fr. W. šajnu.

1848. Tento rok, pravím, byl rok hrozných věcí plný, zvlášť pobuření mnohých národů v našem císařství, totiž Vídně a Uhrů, nebo tamto větším dílem celý rok revoluce a patálie byly o rozličné i dost nepatrné věci, kteréž pro nedostatek času vypsati nemohu, nebo kdož to cele vědět chce, ten se dozví v tak mnohých cirkulářech, kteréž na každé obci od začátku toho složené jsou. Nej pamětnější pak v tom roku jest předně, že robota, kteráž jakořka na všech gruntech sedlských i na chalúpkách hoferských i na púhých bez kvartýru hofeřích od nepamětných a neslýchaných časů vězela, a tak dne 30ho června z boží a císařské milosti se dokona- (15) la. V našich kútech, totiž na krastenském panství, největší sedláci měli 75 jetých dní do roka, menší 52 jetých, pak kde panských dvorů aneb zemí nebylo a kde horší půdy jsou, jakž i u nás ve Stříteži, tak měl velký sedlák 130 dní pšých, menší 104, zas ještě menší 72, mezi nimi zahradníci jsou; pasekáře 52, hrubé chalupy 40, menší 26, které nějakú zahradu neb včelín měly; a pak hoferské chalúčky s hofery, kteříž žádného svého vlastního kvartýru neměli, 13 dní, totiž od Jána až do Václava. Za tu větší robotu až do 13 dní měla se dát náhrada podle repartici a kuntrbuci. U nás za jeden den jeden stříbrný grejcar, nabudúc pak tolik, co by stříbrný grejcar ročně zemského interesu, totiž 5 Fr. ze 100, vynesl.

Také v tom roku honní právo jest vymožené. Kdo na 200 jiter země má, každý svobodně na svém poli střílet může; kdo by ale neměl, tak se má celé obci v jedno propachtovat jednomu, aby každý při svém malém kúsku postavky (?) nehleděl. I také v tom roku v Italii velké pobuření panovalo mezi papežem, sardinským králem, (16) pimonským knížetem a ostatními Vlarchy, nebo jak uslyšeli, že ve Vídni 13ho března rebelie byla, tak se hned zdvihli a chtěli sami pro sebe býti. Protož byl poslán generál Radecký se svou armádú jich mířiti, nebo často s hrubým kvaltem se jim opřítí musel. K vánocám poslané bylo vojsko pod vůdcem Jelačičem (Banus von Kroatien) do Uher k smíření jich, kteříž se byli také proti císařovi pozdvihli, totiž proti Ferdinandovi I. U Vídni byl pro zachování pokoje Windišgráz, rytíř český, se svou trupú zanechán, kterýž také obojované (?) Vídeňáky skrz

jejich pobuřování potrestával. Nebo tam od 13ho března až do listopadu mnoho malých i velkých rebelií o rozličné věci bylo a mnoho vznešených osob zahynulo; čítá se jich všech přes 4000 zamordovaných. Císař z Vídni ujel, předně do Insbruku v Tyrolích, pak zas do Vídni a zas z Vídni do Holomúce, kdež mu i od nás mnozí za konstituci děkovat chodili, z Holomúce pak zas do Prahy. V tom roku povstala také Národní stráž (Nationalgarde) ve všech městech. Nosili kabáty modré s červenými výložkami a klobúky s federpuší, své pořádky podle vojenského způsobu měli. K nim se větším dílem všickni řádní měšťané připojili (17). Ti samí gardisti mezřičtí a krásenští dne 15ho prosince v chorinském lesi a v Choryni chytli 65 husarů utečených z Čech, kteříž utekli na pomoc svým bratrom Uhrom (a 92 koní).

V roku t. zbily krúpy velmi a nejvíc od Hošťálkové začaly a k Jablůnce, k Vsetínu, do Bystřic, na Solánc, Horní Bečvu a do Slovák. A tak, kde přešly, velmi zbily. To však bylo dne 20ho června k večeru; u nás jen velký vítr a déšť byl. Dne 2ho prosince složil císař Ferdinand svou císařskou korunu, kteráž přenesena byla na Františka Josefa, osumnástiletého mládenca, syna bratra Ferdinandova.

1849.

Dne 20 ledna vyšla provizorní sloboda nám evangelíkom (obojího vyznání) od ministerium s povolením císaře na tento způsob: předně aby jsme byli od té chvíle jmenováni evangelíci, ne ale akatolíci, pak žádné štoly dávat kat. knězom, všecky matriky evangelické jen evangeličtí kazatelé vést, ne kato. kněží, ohlášky také tak evang. jen v evangelit. kostele, dítky po rodičích různého náboženství, kdo skončil rok 18tý, každý slobodně bez nucení od jednoho k druhému náboženství přestúpit může, jen s těma výminkami, kteréž v cirku- (18) láři, 1 února v Brně vydaném, obšírněji všecko obsaženo jest, kterýž na každé obci jest.

V Uhrách povstal nějaký Ludvík Košut, evangelík, v 1848, kteréhož sobě uherská krajina za krále proti císařovi bojovat zvolila, by je od něho podanosti oslobodil, a protož se na lid velmi zmocnil (?), takže v 1849 císaře ruského na pomoc sobě proti Košutovi požádat musil, kterýž v měsíci máji přes Moravu po železnici k Vídni se vezl. Mnoholikrát stotisíc, žádný vědět nadobře ne-

mohl, ale však potravu i sena pro koně a ostatní všecko s sebou vzal. Po mnohých pak vítězných bitvách, kteréž obzvlášť ruské vojsko obdrželo v Uhrách, a rozeznání Košutové armády vracel se zase Rus se svým vojskem pod maršálem Pačkovicem přes Polsko a Sedmíhradsko v měsíci září dom. A Košut s některýma svýma oficíry utekl k Turkovi a vojsko jeho rozeznáno bylo mezi císařské pluky. Také v tom roku byla na některých místech v císařstvu tak nazvaná nemoc cholera. V domácnosti naší nejvíce zuřila v Novém Jičíně, na Vsetíně a Vidči. V naší dědině ani jeden nezemřel, než jenom někteří nemocní byli. (19)

1850.

V březnu povstaly císařské okresy a panské vrchnosti spadly. V červnu chodila komisi, při kteréž se pojednávala a vykupovala robota a jiné panské dávky, zvlášť kury a vejca, na tento způsob: uznané ceny odpustí jednu třetinu stát, druhou hrabě a třetí se musí platit. Některé odpadly bez náhrady. V červenci přišli první šandamaryši do našeho města z Brna.

Byl pád dobytka, nejvíc v Rokytnici za Vsetínem, v Bystřicích, Vidči; i u nás ve Stříteži měla snad kráva Michalovi Dobšovi No. 38 padnout. V Bystřicích jeden sedlák (jménem Adamský) 13 kusů pozbyl a někteří po 9 i víc. V Lukově u Bystřice jich také snad okolo 200 padlo.

V Čechách byla velká cholera, nejvíce v chrudimském a čáslavském kraji.

1850. Já Jan Dobeš, dědic fojtství střítežského N. 21, půlgruntu N. 19, mlýna N. 1, z vůle boží vstoupil jsem s Barború Chlumský, poctivou nejmladší dcerou, rozenou dne 28ho února 1832, Josefa Chlumského, ev. hl. rectora v Semtěši kraje čáslavského v Čechách, do stavu manželského dne 3ho listopadu 1850 (20) v neděli 23. po s. Trojici o 4 hodinách po poledni. Kopulírován jsem byl od vlastního nejstaršího bratra mé nevěsty, Jana Chlumského (kazatele z Německého na Moravě), v chrámě semtěšském. Vlastního otce ještě měla, ale mateře pozbyla před 4ma lety a měla macechu. Bratrů měla 3; první Jan, kazatel z Německého na Moravě, druhý Josef, kazatel v Stružném v Pruském Slezsku, třetí Antonín, Stationswächter u Labské Tejnice. Nejstarší sestra Mariana, provdaná za Jana Nováka, rektora v Hořátvě, kraj bydžov-

ský, druhá sestra Kateřina, provdaná za jednoho rolníka v Pískové Lhotě blíž Hořátvě.

Nejprvní naše obeznání bylo takové: Já, když se blížily léta k ujatí mých dědičných míst, přinucen jsem byl, manželku sobě hledati. By ale mohl své libosti, vůle, rozumu, jak skrz náboženství, tak i skrz jiné věci předně sobě, potom svým rodičům, přátelům, sousedům a církevníkům dle své největší možnosti uhověti a v úkolí našem i po zkoušení některých panen nemoha žádnou takovou pannu najíti, umínil jsem sobě (21) k některým dolejšími církvím, blíž české hranice ležícím, se obrátiti. I také mezi jinými obdržel jsem zprávu od Matěje Krčála z Jimramova skrz Josefa Švandu, kazatele v Prosetíně. Proto aby tam přišel se podívat, že by se tam v jejich církvích některé řádné panny nalézaly, jestli by třeba některá z nich mně se nepodobala. Protož já s pomocí boží a rady mých rodičů a některých přátel udal jsem se na cestu a navštívil jsem ty některé dolejší církve, zvlášť pak Nosislavu, Prosetín a Jimramov. V Nosislavi byla jedna slušná panna, jménem Anna Fridlova, na 10.000 W. W. bohatá, ale se mně v osobě nelíbila, protože jsem odešel. V Prosetíně nebylo nic k mé libosti a slušnosti. V Jimramově byly také některé slušné panny, ale pro rozličné příčiny se mi žádná cele nelíbila. Na náhodu při mém prodlévání v Jimramově byl tam jarmak, při kteréžto případnosti navštívil výše podotknutý můj pan švager Jan Chlumský z Německého tamotního pana kazatele Matěje Krčála, při kteréžto návštěvě mne tam na faře viděl a se ptal, odkud a co jsem za člověk. Jemuž vyjevil celou záleži- (22) tost mou onen pan Krčál. Když ale po jarmace bylo, vyprovázal toho pana švagra Jana Chlumského ten pan Krčál (jimramovský kazatel) a na pozvání i já. Když pak jsme v cestě byli, vyjevil pan Chlumský, že by měl sestru Barušku, kteráž by se pro mne a můj stav cele šikla; i vyjevil celú záležitost její, což se mně dost polibovalo; i rozešli jsme se. Když pak jsem se domů navrátil a všecko rodičům svým vypravoval, jaké rozmluvení jsem měl s panem Chlumským (teď švagrem), líbilo se to i jim. Načež jsem sobě i s rodiči umyslel naň psáti, by on mně nějak k tomu dopomoci mohl, abych já ji poznati mohl, žádaje o vyobrazení její. On však nechťeje o tom rodičům svým psáti, vypravil se osobitně do Semtěše k rodičům a sestře a přednesa jim zase mé záležitosti, tuze se to všem zlí-

bilo, že by si mne srdečně za zetě přáli, i sestra k tomu svolovala. (23) Když se ale domů do Německého navrátil, psal mně opět, že se to rodičům i sestře líbí a že mně to zprostředkovati chce, by jsme se spolu osobitně poznali. Já však boje se, že by se mně třeba nelíbila a že by mne to moc útrat koštovalo; psal jsem jemu zase, že prosím o vyobrazení její. První prosbu mně vymluvil, že to jest trochu nemožná věc v krátkosti dovésti. Po druhé prosbě, když jsem to jenom žádal, psal on na rodiče do Semtěše, aby sestru Barušku poslali do Čáslavi, by ji tam tak nazvaný malíř Josef Winkler vymaloval, a jemu ten obraz do Německého odeslali, a on že mně ho odešle, což se také i vskutku stalo. Když jsem já ale obraz obdržel, ulíbil se mně její originál neb podoba, protož jsem jemu zase hned odepsal, že ji vskutku chci vidět a že tam k němu do Německého tehdy a tehdy jistotně přijdu, by on sestře také psal, že já na ten a na ten čas k němu přijdu, tak aby i ona na ten čas k němu přišla (24). On mně potom zase odepsal, že to vskutku dovede. A tak ona k němu jistotně dne 13ho a já dne 19ho září přišel, kterýžto den jsme se po prvněkrát spatřili a pobyvše tam u jejího bratra v Německém spolu 5 dní, hned jsme sobě oba lásku a věrnost slíbili. Nad to pak umluvivše se s ní a jejím bratrem panem německým, by se k nám on, ona a její tatínek přišli podívat, rozžehnavše se se všemi, odebral jsem se domů. Dne 25. odebrala se ona také domů a 28ho i její brater odebral se navštívit své rodiče a tam o té věci započaté pojednat. Slíbil on mně hned při mém odchodu, že dne 2ho října buďto psaní obdržím, že z toho nic není, aneb že se s tatínkem k nám jistotně přijde podívat. A tak toho výše podotklého dne se jistotně německý pan švager s tatínkem k nám přišel podívat. I ulíbilo se jim (25) obům mé majetenství, jak jej (nětco) přehlédli. I řekli jsme i sobě spolu (ačkoliv jsme se s tatínkem ponejprv spatřili) věrnost přátelskú a začali jsme svatební smlúvy dne 3ho října psát. Nazejtří se s Pánem Bohem odebrali a já jsem v té věci potroše pracoval, až jsem ji dohotovil. A tak odebral jsem se z domova na zdávku 29ho října. Jel jsem nejdřív do Německého a z tamotud teprvá s panem nastávajícím švagrem 2ho listopadu do Semtěše, kdež jsem až ve zdávku prvníkrát jakživ byl. 3ho listopadu měl jsem zdávku. 5ho listopadu odebral jsem se ze Semtěše se svou nastalou manželkú a nevlastní

(Foto MUC R. Huber, Valaš. Meziříčí.)

Barbora Dobšová roz. Chlumská (* 29./2. 1832 † 6./12. 1911) podle obrázku Jos. Winklera z r. 1850.

maměnkú (kteráz ji až k nám vyprovázela). A tak šťastně s pomocí boží dostali jsme se z Přelouče až do Hranic po mašině; odtamtud s příležitostí domácí dne 6ho listopadu k večeru domů jsme přijeli, kdež nás (26) několik přátelů a sousedů očekávalo.

Já jsem proto to celé s mou manželkú obeznámení a v stav manželský vstoupení zde sobě umínil poznamenati, aby se někdo nedivil, jakou cestú to jít mohlo, že jsem já ji tak daleko sobě vynalezl a tak směle za manželku pojal. Jistě, že to všecko nevytížitelným božím řízením šlo a že jeden druhému skrze jeho S. radu od věčnosti jsme předzřízeni byli.

1851.

Dne 13ho ledna dostali jsme vojáky na ležení; od Kaiser Alexander regimentu z 12té kompanie 3tí cuk (anebo zebrané od Košútové armády v roku 1849). Byli mezi nima Židi, cigáni i také Řeci. U větších sedláků leželi předně po 3 muži, potom po 2, nebo jich dostali i dědinští pasekáře. U No. 65 ležel leutnant (Křyžan) a u mně 1 kaprál a 1 gemajner, ale jsem jich měl dostat 6. Poněvadž ale u mně škola byla, tak mně by- (27) li 4 muži odebraní. Přimaširovali k nám z Lemberku a zas dne 29ho ledna od nás odmaširovali do Polské. Byli muži dost dobří.

Dne 9ho února přišli k nám zas Kroboti neb hraničáře (Militärgränze) od druhého batalionu druhé kompanie čtvrtý cuk. Měli kabáty černé i řemení a výložky červené. Muži byli srdnatí, ale když s nima dobře jednal a jim po vůli dělal, pasirovali. Já jsem měl nejprv 2, potom 4 a někdy 3. Přišli z Grulichu z Čech od prajských hranic. V máji byli také sejdení (snad skrz nějaké pojednání) náš císař, ruský císař, dva prajští princí, bán Jelačič, Radecký, Šlik a jiných mnoho vznešených generálů. Také tam bylo 80.000 vojska shromážděno. Pro plac vojsku u Holomouce, Houdolan byly obilá a jiné zboží sečené, začěž snad na měřici země 30 Fr. CM platili. To bylo všecko v Holomouci sejdeno. Také v tomž měsíci přestal jíti do Moravy skrz šverce uherský listový tabák.

Dne 21. června ušli od nás vojáci Kroboti do Velehradu a Hradiště.

Dne 24ho července o 3 hodinách po poledni přišel přívál s kroupami. Nejvíc poškodily na Dominkách a (28) u Dobša na Nivách

a v Hájoch. V dědině jich spadlo tak, jak by řídko zboží rozsel, a v Háji jich bylo cele bílo. Udělaly mně samému v Háji na zbožů škody na 50 Fr. W. Byly tak velké jak holubí a malé kuří vejca a některé rapaté. Také v tom měsíci červenci přestavil jsem komju (?) z hrubé síně do čeledně aneb kuchyně, i kamna v jizbě, neb prve bylo topení v jizbě a komju v síni. Zedníci byli Jan Santovák a Martin Lacina z Hrubé Lhoty. Platil jsem jim na den 16 groší šajnů a kost celý den.

1852.

Nechal jsem dělat v Háji příkopy, totiž od zuberské hranice a od Saranového hája. Dělal je Jan Martinek z Pasek a Jan Kočib No. 18 z dědiny. Dal jsem od nich 36 Fr. W. W.

U Josefa Jadrníčka ve Stříteži No. 30 od Václava začalo cosi klupat na střechnu na chlív; tehdy jen, když přišly dívky psat (má být asi: spát), a nejvíc 3 za týden, v pondělí, ve středu a v sobotu. Poklupalo to párukrát a zase se to ztratilo. Když tomu někdo poručil klupat víc, tak to klupalo víc, a když kázal ještě víc, tak klupalo ještě víc, a když kázal klupat marš, tak klupalo vojenský marš takéj. Mnoho lidí, obzvláště chasníků (29), to zkúmalo, co by to asi bylo, ale žádný tomu vystihnúti ani to vyšetřiti nemohl, co to bylo. A tak to vždy trvalo až do Nového roku a od Nového roku již to více nepřišlo. A protož to zůstalo mezi lidem nevyšetřené.

1853.

Dne 12. ledna o 2 hodinách po poledni vyhořel Jan Macháň (rozený z Kunovic) z No. 84 u Hříbků a shořely jemu ai jí větším dílem všecy nedělní šaty, poněvadž byl tuze silný vítr. Nevyšetřilo se, jak se to stalo; jednáč že šel ten hospodář s fajků pro slámu telati na poledně, jednože také že vynesli horký popel na hůru a od něho že se chytlo.

Dne 3. června po poledni zabil hrom nějakého Zajička aneb Palušného, z Vsetínské Bystřičky hospodáře, jak oral za pluhem. Pohůnkovi a volom se nic nestalo.

Nechal jsem dělati příkopy přes bařiny od Švajdového rybníčka až po Martinů háj. Dělal jich Jan Martinek z Pasek a Michal Špurek od Šimčíků; platil jsem 9 kr. (?) W. W. od síhy, dal jsem od nich přes 22 Fr. W. W.

1852. Stal se v Hrubé Bystřici neslýchaný mord. Byl tam na fojtstvju přiženěný nějaký N. Kahánek zpoza hor, snad z Velčovic, člověk velké a silné i pěkné postavy; měl za manželku Rozínu Michala Sulovského. Páru let byli spolu řádně živi, až dál ona se obeznala s Michalem Vráblem, též z Hrubé Bystřice, a tak silně se ho přidržala, až v měsíci červni 1852 udělali spolu špiksu, aby toho muže (30) Kahánka zamordovali, což se jim i podařilo. Ten galán Vrábel byl jednu v Jičíně a přivez s sebou gořalky a v sobotu, přijda domů, napil se i dal své galance Kahančeně i chlapečkovi asi 11letému, Kahánkovému. Kahánek nebyl doma. Když pak přišel Kahánek asi o 10 hodinách večer dom, lehl sobě do loža a nic nevěděl, co se kuje (a Vrábel již ležel tiše pod ložem). Ona si k němu lehla do loža a objala ho, což zřídka kdy dělala. A když on již spal, podstrčila mu tiše provaz na krk a zadržla a hned zavolala Vrábla galána, který byl pod ložem, a chopili se ho oba a zvrátili s loža, bili, hrdlili, po něm skákali i na přirozeníu ho svícněm náramně ranili. A když již byl zamordován, vlekli ho na dvůr ke studni a čistě umyli a oblékli. On se snad ještě trochu hýbal, tož mu dal ten Vrábel ještě kerúsi ránu sochú, a tak ho dorazil. Potom, když již byl umytý, oblečený a cele mrtvý, dovlékli ho do řízně a tam ho oběsili s tú nadějí, že lidé mysliti budú, že se sám oběsil. Ale ráno šla ona na ranní a velice plakala. A když se jí někdo ptal, co pláče, říkala, že se jí muž kdesi ztratil, od včerejška že ho není. I mrzelo to lidi a hledali ho. I našli ho v té řízni oběšeného. A opět jich to mrzelo, že on se sotva sám oběsil (nebo nebyl taký lehkomyšlný člověk). Prohledali ho a našli na něm rány (31). Tož hned k vrchnosti do Mezřící. A přijela komis a našli na něm, tuším, okolo 40 ran. Protož ji hned šandamáři vzali. I toho Vrábla kdesi utečeného chytli a dodali do Mezřící a pak do Jičína, kdež i posledně ortelováni byli. A jaký ortel vyřklý měli, nevím; jen to vím, že ten Vrábel do roka zemřel ve vězení a ona v čtvrtém roku svého vězení také zemřela v Mezřící v trestním domě.

1853. V měsíci září oběsil se Ondra Šimčík No. 96 z Pasek. Měl přijít na Špilberg do Brna na 8 měsíců pro nějaký soud s horním mlynářem zašovským. V tom roku 1853 jsem sel bukvu, kaštany a javory v horním březú od Martina, starých, meze a rovének.

1854.

Veliká vojna na východě, Rus s Turkem, s Francouzi a Angličany.

Byla dne 19. srpna hrozná povodeň v okolí našem všakde. Voda šla po celém zástruží; mně 40 mandlí obilé podglánila, po 4 měřicích ječmene na pokosech a po 3 měř. míšanky, 3 měřice ovsu, všecko na pokosoch, podglánilo a dílem i sebralo. Vsetínská voda byla ještě větší a věc poškodila.

V tom roku povstala národní půjčka v celém Rakúsku. Sešlo se z celé země 512 milionů v stříbře. Strítež musel dat 2500 Fr. v stříbře.

1855.

Zemřel v únoru císař ruský Nikolaus I. (32)

Bylo dne 26. srpna hrozné hřmění a blýskání i úlichy u nás. V Liptáli ještě hroznější. Nebo tam snad 2 chalupy zebrała, 3 potrhala voda a 11 lidí se potopilo. Jednu chalupu sebralo s 6 lidmi a ti se všickni potopili; to bylo večer. Jednu ženskú našli ráno po pás v řečisku zamytú a byla ještě živa; potom brzy umřela.

Stavili jsme školu ve Stříteži. Koštovala mimo přirážky a nádenické práce, která se dělala z pořádky, přes 1500 Fr. ve stříbře. Burmistrem byl tehdy Jan Fabiján No. 66 a 1. radní Josef Jadrníček No. 29, 2. radní Jan Dobeš No. 55.

Stavil se šenk panský pod No. 14 ve Stříteži.

Stavila se sklenná huť na Podhořú u Krásna.

Uryl jsem příkopu na lukách pod Převrátím napřík od role Martina Martina ku Žlebčické čtvrti.

1856.

Nasadil jsem ten řad trní, co se k němu nejdřív přijde, jda do lesa přes Lán, v počtu 39.

Dne 29ho června o 1 hodině z poledne v Zašové ve stračce, kde se byli pútníci hodně sešli obědvat k dobré vodě, spadlo kus skáły asi přes 30 cen. (?) těžká a zabila 2 mužské a ženskú. Jeden mužský byl z Jičina, tomu kus hlavy utrhlo; druhý mužský (chlapík) byl z rožnovských pasek, tomu hlavu rozplaštilo na osúch

a mozek hned vystříknul. Třetí ženská byla (dívka) ze Žiliny; té spad ten kámen přes prsa a život. Všech třech na 1 ranu zabilo. A 7 sedum jich (33) poranilo, některé víc a míň; snad se všichni vyléčili, jen jeden zemřel snad.

Postavil jsem s boží pomocí sýpku. Vyšlo na ní přes 34 tisíc tihly; platil jsem od tisíce 4 Fr. 45 kr. W. W. tihlářom. Zedníci byli Jan Santovák z Hrubé Lhoty a Franz Dvorský z Hrachovca; jim jsem platil denně 1 Fr. W. W. a 4 krát jesť. Tesaře byli nejvíc z Hrachovce; jim jsem platil 54 kr. a jesť jak zedníkom. Do gruntů jsem musel vbiť asi 5 kop kúlů olšových, 2 a 3 střevice dlúhých, poněvadž nebylo možné dostať grunt. Asi 20 síh kamení mně vyšlo a 15 měřic vápna. Pohodlné počasí bylo přes celý čas stavení.

1857.

Nasadil jsem v dubnu za Lánem ten řad trní pod cestú z toho konca od močálu .

Na jaře obryl jsem ten kus lesa od obecního od močáru až po haťku v dolním lesi. Dal jsem od toho rytí Janovi Martinkovi z Pasek No. 92 a Michalovi Špurkovi No. 23 12 Fr. 40 kr. Ta příkopa jide prostředkem meze (34). Byli tam přítomní při vyhledání meze burmister No. 66, radní No. 29, výbor No. 6 a No. 61, soused No. 69, rozkažáč No. 4. V ten samý rok 1857 jsem nasadil smrčí v té špici od potoka až po potůček a haťku, co jide napřík od obecního přes dolní les do hlavního potoka. Bral jsem to smrčí z městského lesa (Štěpánova).

1858.

Obryl jsem dolní olší. Příkopa jide prostředkem mezú, (mám spis), že jsme se ujednali já, Daněk, Šimek a Chlevišfan formund (Bechný).

Vychodila od půl září až do konca října na západě hned, jak se sešeřilo, hrozná kométa, kteréž nazvali Donat. Zašla vždy před půl nocú; šla velmi prudce a klonila běh svůj k poledni (Súd), až zmizela dne 1. října. Ve čtvrtek byla největší, takže se zdálo, že západní obloha celá hoří. Byla vidína v celé Europě. Byla na tuto podobu (kresba!). Ocas její udávali hvězdáře v novinách na 5,

jiní na 10 milionů mil. A že návrat svůj za mnoho set roků opět učiní.

Uoral jsem novou rolu naprostřed Hája z lúky.

Zasel jsem a zahájil ten úhor nad korýtkem na Dolansku až hore navrch březím a javořím a jasením i dubím.

Od 1ho listopadu vyšly nové peníze, jménem v rakúském čísle, počítajíc do 1ho rýnského 100 grejcarů. Před tím se čítalo do 1ho rýnského jen 60 grejcarů a říkalo se ve stříbře (35) nebo v konvenční minci. Taky tehdy přestaly šajny, jichž bylo 2¹/₂ rýnského do toho konvenčního rýnského. Taky v tom roku světily se evangelitské hřbitovy na Solanci a v rožnovských pasekách; a evangelický kostel v Sudolu.

1859.

Začal jsem sadit dne 23. března ovocné stromoví okolo struhy. Začal jsem od dědiny vedle potoka.

Také v tom roku zasel jsem dolní březí a úhory stromovým semenem, začátek zdoly.

Sadil jsem opět smrčí v lesi za haťkú hore.

Veliká vojna v Italii, náš P. císař s Francúzem a Sardinem. V Lombardiu mnoho bitví se zvedlo. Nejsilnější byly u Magenty a Solferino dne 24ho června; snad okolo 13.000 našich padlo a 10.000 bylo zajatých. Dne 14. července udělal náš P. císař a francúzský císař ve Willafranku pokoj. A co Francúz vydobyl až po řeku Minčio země (snad větší kus než celá Morava), to sobě podržel král italský, Viktor Emanuel, a nám to odpadlo, kdež i Mailand leží.

Dne 6ho září jel přes našu dědinu arcibiskup holomútský Bedřich hrabě Fürstenberg do Bystřic biřmovat.

1860.

Vojna v Italii. Náš P. císař se Sardinem a Francúzem. Obzvlášť Sardin papežovi mnoho země ubral, Neapolsko obojoval a Siciliju také Garibaldi (36) obojoval. Král František II. z Neapole utekl do Gaety, do Říma, z Říma snad do Babor.

Skopal a zasel jsem zas kus horního březí až zarovno s rolú, co je pod březím od lesa.

1861.

Má první volba za burmistra. Z nařízení císařského a ministeriálního v naší zemi moravské se nové obecní úřady volily. U nás ve Stříteži byla volba 8ho února u přítomnosti c. k. adjunkta Prutschka. Za burmistra jsem byl z vůle boží zvolen já, Jan Dobeš No. 21, za prvního radního Jan Gazda No. 78, za druhého radního Josef Dobesch No. 63; za výbory: Josef Wollek No. 15, Josef Wollek No. 65, Michal Jadrníček No. 30, Josef Hanzlík No. 46, Jan Uličník No. 35; u přísahy jsme byli dne 25ho února na okresním auřadě v Mezříčí.

Starý auřad byl: Josef Daněk No. 5 purkmistrem, Josef Jadrníček No. 29 radní první a Jan Dobeš No. 55 druhý radní. Výborníci: Martinek No. 61, Jaroň No. 6, Baroš No. 34, Ridl No. 94, Fabiján No. 77 a učitel Zapadlo, písař. Já jsem byl také výbořem, J. Dobesch No. 21, od roku 1858 (37).

Dne 8ho dubna jsme my evangelíci v Rakúsku od císaře Františka Josefa I. obdrželi auplnú slobodu v náboženství.

Dne 30ho června byl u nás ponejprv nešpor, jak se Josef od Švajdů odstěhoval do nového stavení k Videčce, totiž 5tú neděli po svat. Trojici. A dne 5. listopadu 1871 v 22 neděli po s. Trojici čili v zašovské hody byl poslední nešpor u nás.

1862.

Dne 4ho ledna na Hrubé Lhotě byla pohřbena Kateřina, vdovapaní kazatelka po Josefu Geržu, kazateli hrubolhoteckém, v 78 roku věku svého. Byla přivezena mrtvá z Otrokovic od Napajadl; tam umřela.

Dne 20ho března dosadil jsem ovocné stromy u struhy až po mezu se Žlebčikem hore No. 24.

U struhy v tomž roku 1862 v měsíci máji se udělalo horní palečné kolo ve mlýně No. 1. Také jsem v tomž roku již dne 22. máje našel zralé jahody u mlýna.

1863.

V měsíci dubnu (na začátku) jsem ponejprv nasadil za Lánem nad cestú, co jde na močáry, 4 řady zdoly ovocných stromů, to jest jabloně, hrušky a trny. Top. čís. 989 a 1866 jsem 3 řady hore poslední dosadil.

Dne 1ho července (ve středu) o 4 hodinách po poledni v Pánu usnul náš dvojčítihodný pan farář (38) Josef Gerža v stáří 51 let. Úřad duchovní vykonával po smrti otce svého na Hrubé Lhotě 19 let a 360 dní. Zanechal po sobě 3 děti, dva chlapce a jednu dceru, jménem Emilii. Chlapci: starší asi 18 let jménem Wilhelm, druhý syn Eduard asi 14 let stár a dcera Emilie asi 16 let stará. Dne 27ho června v noci ho ranil šlak (mrtvice na pravú stranu) a již slova nepromluvil, až dne 1ho července 4 hod. po poledni skonal. Dne 4ho července byl pohřben na krchově na prostředku na Hrubé Lhotě u přítomnosti duchovních důstojného pana seni-ora Woškrda z Liptála, důst. pana faráře Opočenského ze Vsetína, důst. pana faráře Jelínka z Růždky, důst. pana faráře augšbur-ského konfesí Pellara z Pržna a důst. pana faráře augšp. konf. Laniho z Ratibořa a velkého množství lidu.

Byl přeložen svátek Cyrile a Metudy, slovanských apoštolů, z 9ho března na 5ho července. V témž samém roku v červni a červenci se vykonávala hrozná slavnost na Velehradě, kdež mno- ho tisíc lidí a (39) kněží i asi 6 biskupů se dostavilo. Světili 1000letú památku příjdení oněch mužů, totiž Cyrile a Methoděje, na Moravu.

1864.

Dne 8ho května přijali jsme na Hrubú Lhotu dvojčítihodného pana faráře Gustava Jelínka, rodem z Růžtky, ještě co kandidáta v letech 26ti. Byl téhož dne na Hrubé Lhotě vysvěcován a ihned instalován důstojným P. superintendentem Janem Benešem u pří- tomnosti důst. P. seniора Woškrdy z Liptále, dv. ctih. p. faráře Opočenského ze Vsetína a dv. ctih. p. faráře Chlumského z Ně- meckýho, dv. ctih. p. faráře Opočenského ze Zádveřic, dv. ctih. p. Laniho z Ratiboře a dv. ctih. p. faráře Jelínka z Růžtky a veli- kého množství lidstva. Dne 7ho května o 6ti hodinách po poledni jel důstojný pan superintendent přes naši dědinu a byl od nás slušně uvítán při hudbě, střelbě z moždířů, mládenců na koních a asi přes 30 družiček hladěných (?). V témž roku byl bratr Josef Wollek čís. 60 v měsíci červni ve Vídni u jenerální synody.

Dne 7ho srpna aneb v jedenáctú neděli po s. Trojici právě v nešpory o 4 hodinách (40) po poledni přišly krúpy od Lešnej na Zašovské hory do krhovských pasek přes dolní konec Zašovej

Fotografowano, dne 23^{ho} Unora 1864.

Ján — Dobeš — Barbara .

narozen, dne, 7^{ho} Listopadu
1826.

narozena, dne 29^{ho} Unora,
1832.

a přes zašovský stav k Bečevkám, na zástruží, do dubčí a do Videček, k Dobšovi do pasek, do Vidča a do Bystřic. Kde ten nejsilnější pramen šel, tak staly brze všecko; ze zelí a zemňáků jenom střapce visely, ječmen takřka nadobře vymylátily a obilé na pokládkách takej mohl hrstů brať a u každého mandla od půlnoční a západní strany hromadu zrna leželo. Byl také přítom hrozný vítr, takže mnoho stromů pozvyvracelo a zlámalo, byla to hrůza veliká. Krúpy byly veliké jak kus palce, plaskaté a rapaté, ležely někde u nás za plotem až do pondělka. A v Bystřicách ostaly od nich bílé kopce. Nejvíc u nás potlúkly na zástruží, na Saranově, v dubčů a ve Videčkách; nejmíň v Háji a na Zábřesko-koch. Zboží bylo ještě všecko venku, jenom někdo (41) málo měl obilé doma, ostatní bylo v mandloch, na pokládkách a stálo. My jsme z obsetí na zástruží sotva semeno dostali a trochu mrvy. Škody jsme měli nejmíň na 300 Fr. rakús. čísla. Neměli jsme tehdy nic ještě doma, jenom z Hája 7 mandlí obilé, (v Háji uškodily málo). Potom přišla pluta, obilé porostlo, a dne 15ho toho měsíce srpna zas povodeň veliká, ale na zástruží přece nevyšla Bečva. Byly to v tomto roku 864 u nás smutné žně, Bůh dobrotivý rač od takového roku nás uchovati.

1865.

Dne 22ho ledna 865 asi v 5¹/₂ hodin večer zemřeli moji nevlastní tatulka Josef Wollek pod čís. 15 v 58tém roce věku svého na šlak mrtvičný na pravú stranu. Bylo to právě v neděli 3tí po Třech králích asi o 12ti hodinách v poledne. Ranila je mrtvice sedě na lenošku u stola ve světnici, když trochu jedli chléb s kávu. Hned se vyvrátili na lože a již více k žádnému nepromluvili, až skonali. Zprvu aspoň trochu pohlédali; ale já jsem tam přišel asi o 1¹/₂ z poledne, na mne již nepohlédli, aniž na žádného více.

Dne 7ho září 865 zemřel Josef Daněk čís. 5 o 11 hodinách před polednem, ten největší nepřítel náboženství evangelitského v Stříteži. (42)

Dne 13ho září 865 byl veliký požár ve Valašském Meziříčí asi o 4 hodinách po poledni. Vyhořelo 38 numer. Chytlo se v pivo-vaře u ratúza, i 3 lidé shořeli. V tenž samý rok 865 začali stavit evangelický kostel v Růstce.

Vystavil jsem šopu čili mlatevňu u struhy. Také v tomž roku

865 12ho března najal jsem Saranů pasínek s řečiskem na 10 let. Pro památku ještě nětco: 1864 v sobotu v noci na neděli svato-dušní odřeli mně z kůry moji nepřátelé 19 topolů v dolním olšů.

1866.

Od vánoc nebyla žádná zima, vždy bylo kopno, jenom někdy poprašek spad a za 2 nebo 3 dni zase slezl. Mnohý sedlák neměl saní celú zimu vytáhlých. Jaro bylo velice ranné a tuze pohodlné. Do Jiřího se všecko poselo. Ale na to následovala žalost: dne 22 máje začal padat sníh a spadlo ho na kopce do půl kolen, na rovině asi 2 neb 3 cole a dne 23. a 24. máje, právě v úterý a ve středu po sv. Duchu, byly 2 tak silné mrazy: obilé, rež právě vysypaná uzýbla, též stromy poznější, jako vlaský ořech, dub, jaseň, vršky jedlové, všecko uzýblo, zčernalo a opadlo. Zemňáky, které byly vylezlé, též uzýbly a zčernaly. Ovoce všecko uzýblo (poněvadž byl strom právě okvetlý). Střešně byly již jak hrach veliké a zčernaly a spadly. Ten rok nebylo žádného ovoce a uzýblé stromy se musely znovu pučit. Byly zelené až okolo Jána Křtitele. Zem byla zmrzlá asi na cól a na vodě byl led. Ta nejbujnější rež na nížinách a rovinách nejvíc uzýbla a ta, co byla již vysypaná; a ta, co nebyla vysypaná ještě a na kopečkoch, málo a místy nic neuzýbla. Též i ranné prose uzýblo a po druhé se seť musilo. Někteří tu uzýblú rež posekli a seli prose. Já jsem sám jí posek kus v Háji u hrušek v kratinách. Místy sotva semeno bylo a místy ani semeno ze rži. A sláma krátká, nebo po tom mrazi již ani na slámu nerostlo. Ten mráz byl takřka v celém Rakúsku a náramných škod nadělal. Zboží značně podraželo po těch mrazích. Žito bylo před mrazem 1 měřice za 4 Fr. 80, rež 2 Fr. 60, ječmen 1 Fr. 80, oves 1 Fr. 30, kaša prosná 4 Fr. 40, zemňáky 54 krejcarů r. č. Po mrazích ale žito 5 Fr. 80, rež 4 Fr. 50 (ta nejvíc utrpěla), ječmen 3 Fr., oves 2 Fr., kaša prosná 6 Fr., zemňáky 1 Fr. 10 r. č. (44)

Dne 6. ledna právě na den sv. Tří králů bylo první jednání v kostele na Lhotě u přítomnosti dvoj. cti hod. pana faráře G. Jelínka, presbiterů a širších zastupitelů, zdaliž se má Chrám Páně stavět a kde, ale se ten den nic neujednalo, nebo vršané chtěli, aby se stavil na Lhotě, Střítežané chtěli ve Stříteži a hornáci v Rožnově. Protož pomluvivše mnoho mezi sebou, rozešli jsme se.

Dne 4ho února 866 bylo druhé silnější a ostřejší jednání, kde se má budící Chrám Páně stavit. Jak se mělo hlasovat, vršané se rozběhli zlostí soptíce, šimfovali na Střítežany, nebo cítili, že by propadli. A tak ta věc zůstala nepořízená a čekala až na příchod vysoce důstojného p. superintendenta, kterýž na církevní visitace na Lhotu dne 3ho června přijeti měl.

Dne 2ho června k večeru (v sobotu) přijel vysoce důstojný pan superintendent na Hrubú Lhotu, Jan Beneš z Vanovic, a dne 3ho června v lní neděli po s. Trojici odbýval církevní visitaci. Po vykonané visitaci po poledni ten den dle vyzvání pana faráře místního Jelínka zůstalo všecko (45) přítomné širší zastupitelstvo v Chrámě Páně v počtu 99 údů; po krásném kázání a řeči vysoce důstojného p. superintendenta se přikročilo k hlasování, kde budící nový Chrám Páně se staviti má, jestli na Lhotě, čili ve Stříteži. Hlasovala napřed Lhota, Bystřička a Bystřice a padlo pro Lhotu hlasů 44. Pak hlasoval Střítež, Rožnov a ostatní horní dědiny a padlo pro Střítež hlasů 55. Tehdy Střítež ostal to místo, kde se nový Chrám Páně staviti má. Ale vršané s velikú zlostí a reptáním i šimfováním se rozcházel.

V tom roku měl náš císař velikú vojnu se Sardynem o Benátsko a s Prajsem o Holštajn a Schleswig. Dne 12ho května dostali jsme vojáky, Poláchy ze stanislavského kraje, přes 70 mužů od Herzog Stefan regementu. Měli černé vyložení. Dne 14ho května odešli do Zašovej a zas dne 19ho května k nám ze Zašovej přišli. A dne 22ho května zas odešli nadobře do Brna.

V tom roku držel velikú vojnu náš císař Pán s pruským králem. Dne 27ho června byla veliká bitva našich s Prusáky u Náchoda v Čechách. Prus zvítězil. (46) A dne 3ho července byla opět hrozná bitva u Králového Hradce v Čechách. Tam mnoho našeho lidu padlo. Zas Prus zvítězil. Dne 15ho července byla zase hrozná bitva s Prusem od 3^{1/2} hodiny ráno až do 9^{1/2} hodiny večer mezi Prostějovem a Přerovem. Největší byla u Kralic, Roketnice a Brodku na Moravě. My jsme slyšeli dobře až do Stříteže rány z kanonů. Našho lidu zas mnoho padlo. Dne 16ho července šlo asi 500 vozů císařských přes Mezřič od Holomouce do Uher. Dne 17ho šlo mnoho tisíc vojska našeho a mnoho kanonů i gavalerie přes Mezřič na Vsetín a dne 18ho šlo několik

tisíc saského pěšího vojska a kanony přes Mezříč ke Vsetínu. Pod Krásnem za dolním dvorem měli lágr na lukách a ve zbožů.

1867.

Poslední jednání bylo s Malobystřičany v kostele na Lhotě, zdalíž se má již se stavbú Chrámu Páně v Stříteži započít dne 3ho března 867 v končiny. Dne 24ho března 867 čili v třetí neděli půstní byl pan farář Jelínek a bratr Josef v Prusinovicích při svěcení zvona, kdež jim vysoce důstojný P. superintendent nařídil, aby se již potřebný materiál k stavbě Chrámu Páně v Stříteži shromažďoval.

Dne 14ho května přivalila hlína v kopci Josefa Stodůlku čís. 56; za 4 hodiny zemřel. (47)

(1866) dne 26ho prosince, na Štěpána, koupili jsme od Josefa Jurče Benčáka Barošovu zahradu na plac k stavbě Chrámu Páně za 500 Fr. zlatých rakúského čísla.

(1867) Dne 2ho dubna 867 se ulomil první kameň k stavbě Chrámu Páně v Stříteži na obecním na Dolansku v jehlicách u korýtky a v kopci.

Dne 21ho května 867 v 9¹/₂ hodinách ráno se dovezla první fůra písku na plac k stavbě Chrámu Páně. Já svými koňmi šimli jsem první dovezl.

Dne 11ho června 867 se dovezlo první vápno z Černotína 100 měř. k stavbě Chrámu Páně.

Dne 17ho prosince 867 o 10¹/₂ hodinách před polednem se přivezl první kameň z kopca k stavbě Chrámu Páně v Stříteži, (já jsem první přivez a Urbánek Dobeš 63).

Ku konci ledna 868 se první dřevo přivezlo k potřebě stavby Chrámu Páně z Posklé, od p. hraběte Kinského darované v ceně 200 Fr. zl. rakúského čísla. (48)

1868.

Dne 15ho března zabil, podřezal ji tak břitvú, Vincenc František, podruh a krejčí z Rožnova, Kateřinu Hlucháň, odtamtud, v olšicú za Rožnovem. Snad v příčině smilstva.

Dne 30ho dubna a 1ho května sadil jsem smrčky v pňovjú na Dolansku v samém zadku od panské hranice; vysadil jsem jich asi 27 kop; měl jsem jich ze Zašovej od pánů.

Dne 9ho května vymířal mistr Michal Urbánek grundy na Chrám Páně v Stříteži s polírem N. Cimrem z Ratibořa.

Dne 14ho května asi v devátú hodinú před polednem byl první kámen pustil do gruntu a základ učiněn Chrámu Páně v Stříteži. Začátek byl zpěv, kterýž Josef bratr vedl s Franckem od Křenků a Martinkem Starýchfojtovým. Pak držel řeč pan farář Jelínek a pak se modlil a na kameň klupal. Načež byl kameň shoděn do gruntu a zas se slavnost zpěvem skončila. Bylo to na horním uhle z té strany od dědiny. Bylo krásné počasí a lidu domácího hodně shromážděného. (49)

POPIS SVĚCENÍ ZÁKLADNÍHO KAMENE CHRÁMU PÁNĚ V STŘÍTEŽI R. 1868

Dne 29. června na svátek s. apoštolů Petra a Pavla (v pondělí) byl zasvěcen základní kámen k Chrámu Páně a hřbitov v Stříteži u nás následujícím způsobem: v sobotu (to jest) 27ho června po poledni obdrželi jsme z počty psaní, že přijede vysoce důstojný pan superintendent náš moravský Jan Beneš základní kámen a krchov vysvětit. Dne 28ho června v neděli po poledni přijel po počtě až do Meziříčí. Tam proň šli čtyry koně, 2 moje a 2 Martina Martinka čís. 26; naprotiv jemu jeli 4 mládenci na koňoch a mnoho družiček, kteříž se s ním setkali na kútě Ondrovém s této levé strany Bečvy, nyní Josefovi Dobšovi č. 63 a jeho bratrovi Františkovi č. 132 patřící. A tak zavítal v krásném průvodu vysoce důstojný pastýř asi o 5ti hodinách po poledni v neděli 28ho června až k našemu příbytku čís. 21, kdež jej mnoho lidí dospělých očekávalo a uvítalo. Oslovil jej bratr Josef Wollek čís. 60 přiměřenú řečí, na kterouž on krásně odpověděl, a pak se shromáždění rozešlo. On se ubytoval v našem domě a přenocoval v sýpce na dvoře. Na druhý den, to jest 29ho června, asi o 9ti hodinách ráno přišli ze lhotské fary následující páni, kteří tam již nocovali: náš místní pan farář Gustav Jelínek, pak důstojný pan senior Jan Voškrda (50) z Liptála, důstojný pan konsenior Karel Opočenský, farář ze Vsetína, dvojčítihodný pán Josef Odstrčil, farář růžecký, dvojčítí-

hodný pan Benjamin Opočenský, farář zádverský, a konečně přijel i dvojctihodný pan Jan Pilečka z Hodslavic, farář hodslavský. Pak pan Jan Španihel, rector růžecký, pan Josef Rohan, rector vsetínský, a pan Václav Ota, rector liptálský (a pan Pavel Chudoba, rector přzenský aug. conf.). Pak z přednějších pánů hostů byli také přítomni pan Matěj Stastny, ředitel (Direktor) pana hraběte z Kinských, bytem z Rožnova, pan N. Chalupa, okresní představený z Val. Meziříčí, pan Alois Mikyška, zemský advokát z Val. Meziříčí, páni Jan a Josef Bubela ze Vsetína, zednický mistr Michal Urbánek a několik paniček. A mnoho lidu (asi okolo 4 tisíců) domácích i katolíků a z církve růžecké, vsetínské a hodslavické.

POŘÁDEK SVĚCENÍ

Jak se všichni páni duchovní oblekli ve své kněžské rúcho, tak se vynesl stůl a sesle před náš dům na náves (nade dveřmi vlály 2 červenobílé prapory a věnce z kvítí). Tam vyšli všichni páni duchovní a důstojný pan senior Jan Voškrda držel krásnou řeč a modlitbu. A zpěv řídili výše jmenovaní páni rectori. (51) Po skončených obřadech před naším domem šlo celé shromáždění se zpěvem hore k stavebnímu místu. Předně šly ty nejmenší družičky a vševětší, pak duchovní, pak rectori, pak presbiteri a hospodářové a konečně ostatní lid. Přijda tam, vešlo se vevnitř, co se lidu směstnati mohlo; tam, kde je sanktuarium, byl stůl přikrytý bílým ubrusem a okolo sesle, na které se duchovní posadili, vprostřed vysoce důst. p. superintendent. Družičky stály v polokruhu proti duchovním, vzácnější hosté a paničky a staří lidé opodál na k tomu zřízených lavkách, ostatní lid stál. Vysoce důst. pan superintendent vstúpil na vyvýšené místo z desek proti stolu, povzdechuv k nebesům, držel krásnou, dlúhú řeč z hlavy. Ukončiv tu řeč, pomodlil se a pak se šlo k základnímu kamenu. Tam opět držel vysoce důst. pan superintendent krátkú, ale krásnou řeč. Po ukončení té řeči přečetl místní náš pan farář Jelínek základní listinu a pak se podpisovala ode všech duchovních a vznešenějších hostů, od presbiterů a některých jiných súsedů ze Stříteže a

z Rožnova, od Josefa Kantorka a Michala Hlucháňa ze Sladského a ode dvou družiček: Anny, dcery Josefa Bárta ze Zašové, a Veroniky, dcery Jana Dobša čís. 55 ze Stříteže, a stavitelského mistra M. Urbánka (52). Po podepsání základní listiny podala družička Anna, dcera Josefa Bárta ze Zašové čís. 22, vys. důst. panu superintendentovi zednické kladívko s přiměřenú krásnú řečí, kteréž na ověčeném talíři měla. Totéž učinila družička Veronika, dcera Jana Dobša čís. 55 ze Stříteže, a podala mu zednickú vařešku (k tomu zvlášť zhotovena). On to zednické nářadí vzav od těch družiček, požehnal základní kámen a vyzval zednického mistra, aby ho na své místo posadil. Zednický mistr tu stál, muž fúsatý, vyoditý v nové zednické jirchárské zástěře, chopiv se kamene se svými tovaryši a polírem Josefem Švajdů a kamenářem Josefem Šimčíkem čís. 35 ze Stříteže položili kámen na své místo. Načež první vysoce důst. pan superintendent klupnul 3krát tím zednickým kladívečkem na ten kámen, kteréž mu Anna Bártek podala, promluviv pár krásných slov, po něm důst. pan senior a ostatní duchovní to samé činili. Po nich pan okresní Chalupa, pak ředitel Stastny z Rožnova, pak advokát Mikyška, pak bratr Josef Wollek, kurátor, a já a ostatně mnoho jiných vznešenějších hospodářů, promluvivše několik krásných slov. Po ukončení toho vložila se základní listina do sklenej trúby (urny) (53); vprostřed základního kamene jest vytesána přiměřená šranka (?); vespod se do ní vložila cele nová krásná Biblí Páně a na ni sklená trúba (urna) se základní listinú — na jedném konci má sklenné dno a na druhém sklenný špunt zapečetěný — a navrch se položila do falců vykřesaných kamenná šleda. A když to bylo hotovo, vyskočil jako střela na ten kameň dv. ctihodný pan farář růžecký Josef Odstrčil a říkal „Věřím Boha“ čili vyznání víry. Po ukončení toho skočil dolů a vysoce důst. pan superintendent skončil závěrečnú řeč a modlitbú obřady čili posvěcení.

Ten základní kámen jest na horním úhlu od potoka a od cesty, co jest na něm vyryté „Z boží milosti a pomoci položen základ Chrámu Páně dne 29ho června 1868“. Na dolním úhlu jest taky rytý kámen, v témž ale není nic; v čas posvěcení tam ještě ani nebyl. Na těch kamenech ty litery jsem psal já, Jan Dobeš čís. 21, a Josef Šimčík čís. 35 jich křesal. Stavební místo (čili Chrám Páně) bylo tak vyzdobeno: od hlavní cesty dědin-

ské byly 2ma řady v způsobu široké cesty vystrkané jedličky až ke dveřím Chrámu Páně. Tam stála brána, vkusně z četiny drobné upletená a růžemi a věnci vyzdobená na způsob ten (brána je primitivním způsobem nakreslena), (54) na ní byla tabule s nápisem (již nevím jakým), nad ní vlála korúhev (čili fána) červeno-bílá. Pak okolo celého Chrámu Páně pozvenčí byly nasazené jedličky, asi jedna od druhé na 4 stěvice a na sáhu vysoké; ty všechny jedličky byly rubané v mém lesi v Bokšinci. Pak na každém úhlu a vprostřed sanktuarie vzadu vlály veliké korúhve (čili fány) v počtu 5 na vysokých bidlech (okolo 6 sáhů), vpředu ty dvě byly červenobílé a vzadu ty tři bílomodré. Základní kámen byl ozdoben takto: 4 slúpy stály okolo něj asi 8 stěviců vysoké a od sebe asi 1 sáhu vzdálené, drobnú, krásnú četinu upletené a růžemi a polním kvítím vyzdobené — vprostředku byl kámen — nad téma slúpy visel velikánský věnec (jak obruč z bečky), z vinného réví upletený a na těch slúpech přivázaný v stejné míře, takže právě pod prostřed tím věncem ležel kámen základní. Od toho věnce visely na všechny 4 strany červené hasasové pentle. Tu každú pentlu za konce držely malé, asi 10leté družičky; jednu pentlu držela Rozína, dcera bratra Josefa Volka čís. 60 (55), druhú držela Anna, dcera Michala Jadrníčka, švagra, čís. 30, třetí držela Anna, dcera Josefa Dobša čís. 63, a čtvrtú držela Marijana, dcera Josefa Šrámka čís. 99, všechny ze Stříteže (družičky byly všechny hladené(?)). Ty pentle držely jenom tehdy, když se při základním kameni obřady vykonávaly. A toť jest stručný popis posvěcení základního kamene Chrámu Páně v Stříteži. (56)

POŘÁDEK POSVĚCENÍ HŘBITOVA

Po skončeném posvěcení základního kamene šlo se hned v tomtéž pořádku jak ku Chrámu Páně také i k posvěcení hřbitova. Předně družičky, pak duchovní, pak rečtoři a některé přítomné paničky, vzácnější hosté a pak ostatní lid. Bratr Josef Wollek čís. 60 vedl zpěv a zpíval tu píseň „Prozpěvuj, ó věrná duše“. Přijda k hřbitovu, tam udělaly družičky špalír, poněvadž šly vždycky

dvě a dvě, tam se rozstúpily na dvě strany a duchovní pomezi ně přišli až k samé bráně, kteráž byla zavřená. Po každé straně brány stál jeden mládenec, na jedné straně Jan, syn Michala Ostřanského čís. 95, na druhé straně Josef, syn Jana Baroša čís. 72, oba ze Stříteža. Jan Ostřanský podal klíč od brány, který na talíři měl, s přiměřenú řečí, kterýž od něj vzal dvojčíhodný pan farář vsetínský Karel Opočenský, a pak přikročiv k bráně, učinil pěknú řeč a (57) bránu otevřel a lid vešel na hřbitov. Naprostřed hřbitova byla udělána tribuna čili vyvýšenost z desek, na kteréž ležel zelený věnec. Na tu vyvýšenost vstúpil před ten věnec vysoce důs. pan superintendent a okolo něho v polokruhu duchovní stáli. Obrátiv se k lidu, arcipastýř vzdechł k nebi a pak dělal krásné, dlúhé kázání, nad čímž mnozí plakali. Potom sestúpl dolú a zas vstúpil na tu vyvýšenost důst. pan senior a pomodlil se. Pomodliv se, sestúpl a zase vystúpl vysoce důs. pan superintendent a posvětiv hřbitov, dal lidu požehnání a pak se obřady skončily. Zpěv na hřbitově vedli zpředu jmenovaní páni rečtoři s některými paničkami, kteréž byly přišly s duchovními. Hřbitov byl vyzdoben takto: asi na 20 sáhů zdoly až k bráně byly vystrkané jedličky po dvouh stranách na způsob široké cesty, na bráně viselo několiknácť věnců zelených a na pravé straně brány na vysoké holi vlál bílomodrý prapor (čili fána).

Toto vše se skončilo asi okolo 2 hodin s poledne. Den tento 29ho června byl krásný, ne horký, ne chladný, zrána víc mračitý než jasný, v půl dopoledni víc jasný než mračitý, o poledni jasný a odvečera jak oko jasný a pofukoval mírně půlnoční vítr. (58)

Hostina se držela u nás v našem domě pod čís. 21, při kteréž byli přítomni všichni duchovní a s nimi přišlé paničky, pak pan okresní Chalupa, p. direktor Stastny, p. advokát Mikyška, p. Babela ze Vsetína, p. zednický mistr Urbánek a pp. rečtoři, rúžecký a přzenský.

Přední kuchařky byly paní farářka ze Lhoty, kmotra Kantorčena z rožnovských pasek a domácí hospodyně.

Hradbu hřbitova konali Michal Ostřanský čís. 95 se synem Janem, Martin Stodůlka čís. 39, Michal Fabiján čís. 40 a Josef Hlaváč čís. 93. Jan Fabiján čís. 102 řídil bránu. Měli na den po 70 krejcaroch rakúského čísla a Martin Stodůlka po 60 krejcaroch, všichni ze Stříteža.

Kurátor byl v ten čas bratr Josef Wollek čís. 60, presbiteri (čili starší) Jan Dobeš čís. 55, Michal Jadrníček čís. 30, Josef Hanzlík čís. 46 a Jan Fabiján čís. 87 z Hor.

Stavitelský výbor byli tito: Josef Wollek čís. 60, Michal Jadrníček čís. 30, Jan Dobeš čís. 55, Josef Hanzlík čís. 46, já čís. 21, Josef Šrámek čís. 99 a Josef Bártek čís. 22 ze Zašovej.

Zednický palír byl Josef Švajda ze Slušovic od Vizovic se svým synem Janem. (59)

NA HŘBITOVĚ V STRÍTEŽI

1.) Byla první pochovaná Františka, dcera Michala Jadrníčka (švagra) čís. 30, asi o 12ti hodinách v poledne dne 17. září 868 panem farářem růžeckým Josefem Odstrčilem, protože lhotský pan farář Jelínek nebyl doma, byl v Halberstatě v Německu. Josef bratr Wollek čís. 60 zpíval. Mládenci byli naši chlapci Josef a Jan, pak Josef Starýchfojtů a chlapci Urbánkovi čís. 63, Josef a Jan. Byla stará 1 rok a 3 měsíce, zemřela na vnitřní bolesti žaludka a laksýrku. Leží 8 kroků od brány hore na pravé straně.

2.) Druhá byla pohřbena Anna, dcera Jana Martinka čís. 92, z pasek od Němců, dne 15ho října 868, asi 15 roků stará. Zemřela na záškrť. Tu pochovával již náš pan farář Gustav Jelínek. Leží v nejvyšší řadě u plotu proti bráně.

3.) Třetí byla pohřbena hoferkyně a žebračka Rozína Švajda z čís. 25 dne 18ho října 868, přes 70 let stará. Leží hore u plotu proti bratě (?), v prvním řadě zhory. Zemřela na sešlost věku.

4.) Čtvrtá byla pohřbena dítě Anna, dcera Michala Fabijána čís. 40, dne 21ho října 868, 7 týdnů stará. Leží nad Františků Jadrníčkovů.

5.) Pátý byl pohřben Jan, syn Jana Martinka čís. 92 z pasek, dne 29ho října 868, 2 roky starý. Zemřel na záškrť, leží hore u plotu vpravo proti bráně v první horní řadě. (60)

6.) Šestí byli pohřbeni moji mamulka Rozína, vdova po Josefu Wollku čís. 15, dne 4ho listopadu 868 v 71 roku věku svého (byli narozeni dne 17ho února 1798). Usnuli v Pánu 4ho listopadu o 5ti hodinách ráno ve středu a pohřbeni byli dne 6ho listopadu v pátek okolo poledne. (To odporuje hořejšímu datu, ale

Rozína Dobšova roz. Kantorkova (* 17./2. 1798 † 4./11. 1868),
matka Jana Dobše.

to je trochu poškrábáno a nečitelné.) Ležá 8 kroků nad branú vpravo vedle samé Františky Jadrníckovej. Lhotský pan farář je pochovával a Martin Martinek čís. 64 (Starýchfojtů) zpíval. Zemřeli na zapálení plic u Jadrnícků. V pátek 30ho října jich zemlela zima a do týdne byli v zemi.

7.) Sedmá byla pohřbena Kateřina Baroš, stará dívka a žebračka, asi 86 let stará, dne 23ho listopadu 868. Leží hore u plota vlevo od brány; na sešlost věku.

8.) Osmá byla pohřbena Anna, dcera nemanželská Maríny Stodůlka (Vaculkovej) čís. 91 z pasek, 1 rok a 3 měsíce stará, leží vedle Anny Fabiján čís. 40, dne 23ho listopadu 868. Byly naraz nesené na hřbitov s Kateřinú Baroš.

To bylo poslední pohřbeno v roku 1868. (61)

9.) Dne 5ho ledna 1869 byla pohřbena Rozína, manželka Josefa Uličníka, hofera z čís. 35, přes 30 let stará. Zemřela na vodnatelnost a záduch. Leží hore u plota vlevo od brány v prvním řadě vedle Kateřiny Baroš z východní strany, v počtu devátá.

10.) Dne 25ho ledna 869 bylo pohřbeno dítě, chlapec, jménem František, půl roka starý, Martina Stodůlky čís. 39, v počtu desátý. Leží vpravo od brány hore, vedle Anny Stodůlkové, v počtu osmé.

11.) a 12.) Dne 31ho ledna v neděli po Devítíniku odvečera byly pohřbeny dvě dítky: Rozína, 6¹/₂ roku stará, a Jan, 4¹/₂ roku starý, oboje Josefa Stodůlky z pasek čís. 110 pod Posklů. Zemřel chlapec 29ho a děvče 30ho ledna, snad na šarlach čili po moravsku na spálu, v počtu 11 a 12. Byly na jedných márách na hřbitov nesené. Ležá v jednom hrobě u samého plota hore vpravo od brány vedle syna Jana Martinka čís. 92, v počtu pátého.

13.) Dne 19ho března 869 bylo pohřbeno dítě, děvče, Františka, 1 rok a 9 neděl stará, Josefa Vandůcha čís. 43, v počtu třináctá. Zemřelo na záskrt.

14.) Dne 18ho dubna 869 byla pohřbena (děvče) dcera Rozína, 6 let stará, Ondřeje Pečivy, hofera z čís. 59. Leží v prvním řadě hore, vpravo vedle dítek Josefa Stodůlky, v počtu 11 a 12ho. (62)

15.) Dne 2ho července 869 byla pohřbena Kateřina, vdova po Janu Melichaříkovi Kovářovém čís. 20, asi 67 let stará, zemřela na zapálení plic. Leží hore u plota s té strany od Hostýna, vlevo od brány vedle Rozíny Uličník, v počtu devátej.

Ta byla poslední pohřbena v roce 1869.

16.) Dne 22ho ledna 870 asi okolo 11 hodin před polednem byl pohřben na střítežském hřbitově Josef Stodůlka, příjmením Stodůleček, od Hlaváčů čís. 76, přes 40 let starý, otec 4 nezaopatřených dětí.

17.) Dne 22ho ledna 870 byl pohřben na střítežském hřbitově Jan Martinek, rodem z čís. 65, příjmením Jan Švajdů, asi přes 50 let starý, na pchání. Ležá v jednom hrobě s výš jmenovaným Josefem Stodůlkú. Najedenkrát měli pohřeb, najedenkrát se nesli na dvojích márách na hřbitov. Ležá v nejvyšší řadě od plotu s té strany od Hostýna vedle Kateřiny Melichařík. To bylo v sobotu ke třetí neděli po Třech králích; byl sníh a mrzlo.

18.) Dne 29. března 870 bylo pohřbeno dítě, chlapec, asi 2¹/₂ měsíce starý, Michala Fabijána č. 40, na střítežském hřbitově. (Druhé dítě Fabiánovo pod čís. 4.) (63)

19.) Dne 27ho dubna 870 (bylo pohřbeno dítě) syn Josef Jana Dobša, mynářa čís. 1 ze Stříteže, 14 týdnů starý. Leží na dětském oddělení vpravo nad bránú hore uprostřed hřbitova.

20.) Dne 27ho dubna 870 anebo v ten samý den, co syn mynářů pohřeb měl, taky bylo pohřbeno dítě z dvojčat Františka Wolka čís. 73 (?) (asi 75) od Machýčků zdoly, jménem syn Josef, 10 týdnů starý. Leží na dětském místě vedle syna Jana Dobša, mynáře.

21.) Dne 3ho srpna 870 asi okolo 10 hodinách před polednem bylo pohřbeno dítě jménem Josef, 2 roky bez 14 dní starý, Jiřího Závorky, rodem z Dolní Bečvy, ale bydlícího v Stříteži v ten čas. Jakožto hofer bydlel v chalúpce Jana Baroša pod čís. 73.

22.) Dne 31ho srpna 870 před polednem bylo pohřbeno dítě jménem Jan, 16 týdnů starý, Jana Fabijána čís. 66; leží na dětském místě.

23.) Dne 14ho září 870 po poledni byl pohřben Josef, syn po Janu Ostřanském (Stančákovi) čís. 100, 16 rokú starý chlapík. Leží vpravo hore od brány.

24.) Dne 20ho října 870 před polednem ve čtvrtek byl pohřben Martin Martinek, příjmím Martin Starýchfojtů, sedlák 29 rokú starý z čís. 64, kterýž se dne 17ho října 870 asi okolo 7mi hodin večer v pondělí v císařské hody na špendlíkovém stromě ve své zahradě pokonča horního úhla svého bydelního stavení oběsil na

pásku. Leží v horním úhle od Hostýna vedle samého plotu. (64)

25.) Dne 10ho prosince 870 před polednem byla pohřbena Rozína, vdova po Michalu Barošu (rodem z Bystřic) Heryjánova, bydlela na Dominkách v pasekách pod čís. 111, matka Josefa Baroša, hofera čís. 111, a matka Michala Baroša čís. 51. Leží první v druhém řadě zhory od cesty, počítajíc k Hostýnu. Asi přes 60 let stará.

Dne 25ho ledna 871 před polednem byla pohřbena na střítežském hřbitově Anna, manželka Josefa Goláňa z čís. 49, asi 26 let stará, vulgo Kovářova neb Sviňákova. Zemřela po porodě mrtvého dítěte, že prý ji kráva obrazila. Leží druhá v druhém řadě shory, s té strany od Hostýna.

27.) Dne 5ho února 871, to jest v neděli Devítník, po poledni byl pohřben Martin Stodůlka, vulgo Martin Jurků z Bokšince čís. 39, v stáří 45 let a 11 měsíců. Zemřel na záduch. Leží 3tí v druhém řadě zhory vlevo od brány, k té straně k Hostýnu, vedle té v čís. 26tém poznamenané.

28.) Dne 1ho března 871 bylo pohřbeno dítě, syn Josef Josefa Šimčíka (vulgo Habáňský) od Kubů čís. 35, 20 týdnů starý.

29.) Dne 8ho března 871 byla pohřbena po poledni Marína, manželka Františka Wollka (zdoly od Machýčků) čís. 75, v stáří 38 let. Ležela nemocná přes 13 nedělí. Leží vedle Martina Stodůlky s té strany k Hostýnu.

30.) Dne 13ho dubna 871 před polednem byl pohřben chlapec Jana Bártka čís. 104. Byl 4 roky starý a jmenoval se Jan.

31.) Dne 6ho května 1871 byl pochován na hřbitově Michal Štůsek čís. 85, rodem ze Zašovej od Bártků, který se na Zádvořú na Šimkově oběsil a tam asi přes 10 dní visel, až se našel, až již smrděl. Leží vedle plotu, zhory od Hostýna, pod Martinkem. (65) Byl ten Michal Štůsek vdovec asi 38 let starý, od řemesla švec a tihlár; měl dvě ženy, které ho předemřely; byl rozený evangelík. Pak přestúpil na katolictvo a zas z katolictva na evangelictvo. Byl hodný darebák a lehký člověk. Byl vezen 1 koněm bez zpěvu a lidu, bez zvonění a duchovního na hřbitov a zahrabán.

32.) Dne 22ho června 871 bylo pohřbeno dítě, chlapec, jménem František, Josefa Vaňka, rodem z Růstky, podruha pod čís. 59 ve Stříteži. Bylo to dítě staré 4 neděle, leží mezi dítkami na střítežském hřbitově.

33.) Dne 26ho listopadu 1871 v poslední neděli po s. Trojici, to jest 25tú, po poledni byl pohřben na střítežském hřbitově Josef Baroš, vulgo Vdovák, z čís. 41, domkář, asi 38 let starý, otec 3 dítek nedospělých, první sused nad farú a první za přistěhování se pana faráře Gustava Jelínka do Stříteže. Leží hore vlevo od brány v třetím řadě.

Zde jsem přestal zapisovat, poněvadž již pan farář byl ve Stříteži. (Následují však ještě 2 zápisy přeškrtnuté:)

34.) Dne 2ho prosince 871 bylo pohřbeno dítě, syn Josef Jana Fárka ze Solánce, ten který byl 19ho listopadu 1871 ve faře střítežské křtěný. Bylo to první cizí tělo na střítežském hřbitově pohřbeno. Byl přinesen až ze Solánce.

35.) Dne 7ho dubna 1872 bylo druhé cizí tělo pohřbeno na střítežském hřbitově, dítě Rozína, dcera 9 měsíců stará Martina Vaška z Veselej.

(Následují prázdné, nepopsané strany 66, 67, 68, 69, 70, 71 a 72, načež na straně 73 jest již zas běžně zapisováno.)

*

1868. Tento rok byl veledůležitý a památky hodný pro Střítež. Pro to: V tomto roku se začal Chrám Páně stavět. Hřbitov se zřídil, zakúpil od obce za 7 Fr. zlatých a ohradil. Chrám Páně se postavil asi 2¹/₂ síhy vysoko, dolní okna a dveře se zakvelbily. A Michal Jadrníček, švagr, čís. 30 zděné stavení vystavil.

Josefovi bratrovi Wollkovi čís. 60 v dubni zemřely dvě dítky, Anna a František.

Jadrníčkom, sestře Anně čís. 30, zemřela v září dcerka Františka.

Naši milovaní mamulka zemřeli v listopadě.

Franckovi bratrovi čís. 15 dne 5ho listopadu shořela sušérňa. A protož byl tento rok 1868 veledůležitý, obzvlášť pro naši rodinu. Nebo se naše dcera Anna také v tomto roku 18ho srpna narodila. Dřevo na vazbu Chrámu Páně v Stříteži se také rubalo v našim lesi v prosinci 868 a v ledni 869.

1868. Dne 7ho prosince před večerem byl hrozný vítr. Mnoho lidem střech strhal, mnoho stromů vyvrátil a zlámal, v Jičíně spad zděný štít, feuermuer, a zabil koňa Valchářovi zpod Juřinky, právě tam stál. V Ostravě mělo strhnút věžu a pár lidí zabít i v Bílovci. To byl dolní vítr.

(74) Dne 28ho prosince na Mládátka před večerem strhla se veliká búrka nad našim bečvanským údolím. Od nešporní strany přišla, velice se blýskalo a hřmělo. Hrom udeřil Janovi Trčkovi v Zašovej do chléva a zapálil. Shořelo celé stavení, aji stodola. Bylo cele mokro a kopno.

Dne 31ho prosince utrhlo ruku nějakému Krupčákovi ze Zubřího na novej dolní pile v Hamroch. Chytlo ho za burnus mezi kola, jak mazal čepy.

Tento rok 1868 byl velice pohodlný a suchý, takže Michal Jadrníček čís. 30 vystavil celé stavení a zedníci nemohli jenom 1/4 dne pro dešť pracovat za ten celý čas. Ovce se pásly až do vánoc; bylo vždy kopno.

1869.

Dne 1ho dubna se utopil čili zabil František Černý z čís. 69. Spadnul s lavek, jak pomáhal drvom při plavení. Našel se asi 100 sáh dolů po vodě až dne 4ho dubna.

Dne 5ho dubna nasadil jsem 3 řady ovocných stromů za Lámem pod cestú vedle obecních rolí nad Kovářovým včelínem; já a Jan Uličník čís. 35 jsme sadili. (75)

Dne 13ho října 869 zedníci udělali glajchu, to jest dostavili Chrám Páně v Stříteži dle jeho nynější zvýšky po střechu. A dne 14ho října se začala vazba táhnút na Chrám Páně. Palír tesarský byl Machač z Juhanovej a... též z Juhanovej zpoza Vsetína. Pak Randús ze Zubřího, Michal Ostřanský a jeho syn Jan čís. 95 ze střítežských pasek a Michal Fabiján čís. 40 ze Stříteže.

Dne 9ho a 10ho listopadu 869 se pokrýval skřidlicí Chrám Páně. Kryl Josef bratr, Josef Bártek švagr a nětco Jadrníček, Jan Bártek a já.

Dne 27, 28, 29 října uhodila silná zima. Spadlo snihu asi na 9 colů tlusto. Mnoho stromů polámalo, protože ještě na nich byl list, a mnoho zemňáků a zelí a řep lidem zapadlo.

1870.

Dne 1ho března v úterý v končiny po poledni jel jsem s Josefem bratrem (76) od Švajdů do Vídně. Vsedli jsme v Polomě po 10 hodinách večer na železnicu a přijeli jsme dne 2ho března (na Popelec) na svítání asi okolo 6ti hodin ráno do Vídně. Bydleli

jsme u „Černého slona“, Grosse Pffargasse, čís. 21, v Leopoldstadtě, platili jsme každý za 1 (?) noc 60 kr. Byli jsme ve Vídni 13 dní. Dne 4ho března mluvili jsme s ministrem Beistem a Stroh-mayerem, dne 5ho s ministrem presidentem Hasnerem, 6ho s ministrem orby a handlu Plenerem a dne 9ho s ministrem Giskrú a vídeňským burmistrem Feldrem. Dne 10ho o 11¹/₂ hodině před polednem mluvili jsme s císařem Pánem. Dne 5ho března byl jsem v Josefinum a v domě říšské rady, dne 10ho v Naturkabinetě a 8ho v císařské kryptě, dne 13ho v Operntheatru. Byl jsem také v císařských maštaloch a vozárnách. Také na Štefanské věži 50 sáh vysoko. Viděl jsem tam ten veliký zvon, co váží 365 centů a jeho srdce váží 14 centů. Též jsem byl v císařské zbrojnici, viděl jsem flinty aji za 40000 zlatých a pár set let staré.

Dne 15ho března o 8 hodinách ráno jsme vyjeli z Vídne a domů jsme přijeli ještě ten den asi v 9ti hodinách večer chvála Pánu Bohu zdraví a přivezli jsme sebraných 823 zl.

(77) Asi za 14 dní jel zase bratr Josef Wollek čís. 60 po druhé do Vídne se švakrem Michalem Jadrníčkem čís. 30 a přijeli asi za 8 dní právě ve smrtnický jarmak meztříčský. Přivezli s sebou asi přes 300 zl.

Se vystavila věže na Chrámu Páně střítežském. A vystavila se fara nasurovo, to jest, se vystavily jenom zdi a přikryla se křídlicí ku konci října. Vazbu na věži dělal polír N. Machač z Juhanovej od Vsetína. Vazbu na faru dělal polír Josef Hradil z Byniny s Michalem Hrbáčem a N. Janíkem (?) a Josef Hlaváč čís. 93 ze střítežských pasek. Dne 21, 22, 24. říj. 870 se táhla vazba na faru.

František Jeřábek, klempířský mistr ze Vsetína, (rodem z Hranic), kryl plechem cinkovým věži v měsíci srpnu a září. Měl od kvadrátní síhy od práce...

Dne 9ho září 870 se dávala hvězda na věži u přítomnosti mnoha lidstva, muziky, mládenců a družiček. Tu hvězdu lel z kovu mišaného Jan Pilečka, hodinář na Vsetíně, za kterou vzal... Baňu dělal z cinkového plechu klempíř Frant. Jeřábek ze Vsetína, za ni vzal..., tu baňu maloval a zlatil N. Šindler (78), zlatník ze Vsetína, pak ji popravoval N. K. Jahn, zlatník z Krásna, a ty hvězdičky na těch 8mi štítech také pozlacoval Karel Jahn, zlatník z Krásna, za které vzal...

Dne 23ho října 870 odešli zedníci domů, pozobmítavše věži až po horní šild, pak horní bok až po dolní okna, sanktuarium taktéž a západní bok taktéž po okna.

V tom roku byla hrozná válka mezi národem francúzským a pruským, v kteréž na sta tisíců lidí padlo a města Paris, Strاسبurg, Mety a jiná pevná města od Prusů dobytá byla. V Rakúsku byl pokoj.

Rok 1870 byl rok přenáramně mokrý a nepohodlný takřka celý rok. Od vesna až do Všech svatých více méně přšelo. Zemňáky na větším díle shnily. Ovoce bylo kyslé a malé. Oziminy se seť pro hrozně mokro a deště nemohly. O Všech svatých ještě mnoho zemňáků, zelí, řepy, kvaků, mrkvy na poli bylo a málo zasetého na zimu bylo. A to jen na větším díle pro ustavičné deště a mokro. Do vánoc byla zima dost pohodlná, aji sanice dobrá. Zboží bylo v prostřední ceně. Nejlepší se urodilo seno a kvaky a ostatní bambulíny. Nejhorší zrno všeho druhu. (79)

1870tý rok jest rok památný. Obzvláště pro naši rodinu: Za 1.) ní dne 22ho ledna 870 v 7mi hodinách večer zemřel kmotr Josef Kantorek čís. 406 v rožnovských pasekách.

2.) Dne 22ho března 870 zemřeli staříček Jan Wolek na Solánci v roku věku svého 88tém.

3.) Dne 16ho září 870 asi o 5ti hodinách po poledni zemřela kmotra Kateřina Kantorek v rožnovských pasekách.

4.) Dne 17ho října 870 asi okolo 7mi hodin večer se oběsil Martin Starýchfojtů, Martinek čís. 64, v pondělí v císařské hody na stromě špendlíku vedle úhla svého stavení, z horní strany od zahrady, na pásku, kterýmž sebe obpasoval. Našla ho předně Marína Kočibova s jeho ženou Alžbětou. Byl v neděli 18tú neděli po svaté Trojici na nešpoře a zpíval žalm 31: Tvěť dúfám, Pane, velebnosti. — Šel domů a pak na muziku do hospody čís. 14 k Michálkovi. V pondělí se opil tamtéž a večer v pondělí se oběsil. Měl pohřeb 20ho října ve čtvrtek. Nebyl otvíraný. Měl mnoho lidí na pohřbě. Leží na střítežském hřbitově v horním úhle od Hostýna vedle samého plota, v počtu 24tý. Byl 29 roků starý a zanechal po sobě chlapce 7 let starého. (Tentýž 7 let starý chlapec se také 23ho září 887 oběsil, jak obšírněji na stránce 111 je zapsáno.) tak jak náš Ludvík. Byla to hrozná rána pro obec Stří-

tež, poněvadž byl ve výboře obecním a zpěvákem na pohřbích a na nešpoře. (80)

Dne 25ho října 870 po západu slunce (bylo jasno) se udělala na obloze předně za městem, pak Krhovou a Zašovou hrozná ohnivá zář, která se někdy pár minut zmenšila a zase za pár minut se roztáhla a zveličila, až se roztáhla po Radhošť a nad Střítež a tak silně ohnivala byla (jak se cele zatmílo), že se zdálo, že celá obloha je v plameni, nebo v jizbě světldlové světlo přerážela. Okolo půlnoci se to potratilo. Lidé mnozí měli z toho úkazu mnoho strachu, mnozí staří pravili, že to jakživi neviděli. A mnozí učení to nazývali po německu silný Nordlicht.

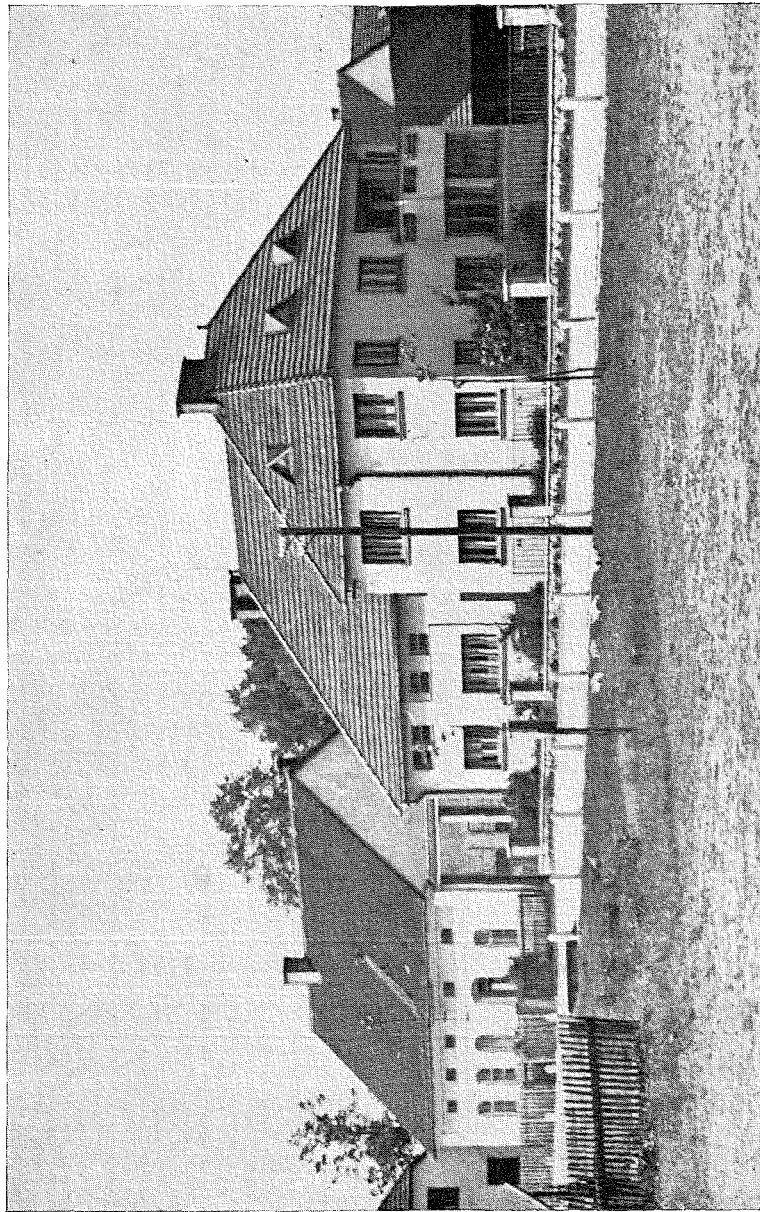
Se stavila v Rožnově škola, ta proti kostelu, a v Zubřím se stavila nová věž. A v městě Meziříčí nový zámek u manského dvora.

Jsme my s pomocí Boží dne 25ho června též začali stavit naše výminkové stavení zdoly od cesty. Jenom se vystavilo a přikrylo na zimu, nic se nevypravovalo. Jan Stromšík, palír, z Veselej, základní kámen položil. Potom byli zedníci: výše jmenovaný Jan Stromšík, jeho zeť Martin Skalka, Jan Starůstka z Hor a Anton Winklar z Hrachovca. (81)

1871.

Dne 3ho června jsme začali zase s pomocí Boží stavit chlév vedle nového výminkového stavení. Zedníci Jan Stromšík, Martin Skalka (Stromšíkův zeť) a František Wajgel, všickni z Veselej. Zakládali grunty, jak výše zaznamenáno. Dne 7ho října v sobotu na noc jsme po prvníkřát krávy do nového chléva postavili. Pozdějc dělal také Jan Starůstka z Benčákových Hor a Anton Winklar z Hrachovca. Zedníci měli na den 1 zlatý rakúského čísla a oběd a svačinu a 5 čtvrtinek bíléj gořalky denně. Nádenníci měli denně 50 krejcarů, 4 čtvrtinky bíléj gořalky a oběd a svačinu. Nádenníci byli: Jiří Závorka, rodem z Dolní Bečvy, Michal Krúpa čís. 22, František Jasný čís. 80, Josef Peterka čís. 36 a někdy Josef Pohořelský čís. 5, všickni ze Stříteže. Jiří Závorka byl maltěř a dělal maltu.

Dne 1ho na 2ho června tu noc vyhořel zašovský kostel, aji fara a škola a klášter, (v kterém bydlel Bažant). To bylo ze čtvrtku na pátek, tu noc po svatém Duše. Oheň vyšel prvně z rectorovej

(Foto MUC R. Huber, Valaš. Meziříčí.)

Nové střítežské fojtství vystavené přesně na místě zbořeného starého dřevěného. Levou stranu (výminkové stavení) vystavil r. 1870 Jan Dobeš, pisatel Knihy dějin a památností, pravou stranu (obytné stavení) vystavil r. 1934 Emil Dobeš (* 15./8. 1897).

stodoly pod krchovem, pak shořela rectorovi i vazba na bydelním stavení. A poněvadž byl silný poledňový víter, tak přeneslo oheň až na kostel a chytla se předně ta bližší věže, pak pod hřebenem vazba kostela, poněvadž byl šindelem krytý a byl již hodně starý a suchý. Kostelní vazba shořela na popel, obě věže shořely také, (82) zvony v hrubé věži i v malej věžce se všechny roztopily na oškvarek, a bylo jich 5! Okna v kostele dílem popraskaly a dílem vyhořely nadobře, obzvlášť ty, co byly od té strany od fary. V kostele neshořelo nic, jenom se začínal chytat jeden boční oltářík, ale se udusil. Fara byla skřidlicí pokryta, ale poněvadž nebylo žádného Feuermauru mezi kostelem a farou, tak se také chytla a shořela celá vazba. Skřidlice všecka popraskala, povaly, futra ve dveřích, okna, podlahy, a cokoliv tam bylo ode dřeva, všecko shořelo. Taktéž i u Bažanta v klášteře. Hřbitovní ohrada se chytala, ale tu zadusili. Myslí se, že bylo založeno v rectorovej stodole.

1871 se dohotovila fara ve Stříteži.

Se pozobmítal Chrám Páně pozvenku nadobře.

Se Chrám Páně v měsíci září a říjnu zakvelboval čili zasklepil ve Stříteži.

Se dne 15ho listopadu 1871, to jest tu středu po střítežských hodech anebo tu středu po 23té neděli po svaté Trojici, přistěhoval se první pan farář evangelitský reformovaný z Hrubé Lhoty do Stříteže, do farního příbytku, jménem (83) Gustav Jelínek, rozený 1838 z Růžky, přes 30 let starý, syn dvojčtihodného pana faráře Pavla Jelínka v Růžce, se svú manželkú Emilií, rozenú Šantrůčkovú, dvojčtihodného pana faráře dcerú z Libenic od Kolína z Čech, a se 3ma dítkami, synem Gustavem a dcerú Emilií a Matyldú.

Se dne 19ho listopadu 1871 anebo v neděli 24tú po svaté Trojici (čili v střítežské podhodky) první služby boží ve farním příbytku střítežském odbývaly dvojčtihodným panem farářem Gustavem Jelínkem a zpěvákem Josefem Wollkem, gruntovníkem čís. 60 ze Stříteže, spolu burmistrem obce a kurátorem církve. Kdežto se první sv. píseň zpívala: „Zavítej k nám, Duše svatý“ v bratrském kancionále pod literú E. F. XXII. (?)

Dne 17ho listopadu 1871 bylo první dítě pokřtěno ve farním

příbytku od dvojčtihodného pana faráře Gustava Jelínka ve Stříteži, Josef, syn Josefa Zedulčíka z Malé Bystřice.

Dne 19ho listopadu bylo druhé dítě pokřtěno ve faře v Stříteži, Josef, syn Jana Fárka ze Solánce.

Dne 26ho listopadu 871 třetí dítě. To bylo ze Vsetínské Bystřičky. Poněvadž pan farář růžecký nebyl doma, tak to dítě křtil střítežský p. f.

Dne 26ho listopadu 871 čtvrté dítě bylo pokřtěno; Jan, syn N. Korábečného ze lhotských pasek, od Sturců (?) nad Posklú.

Zde jsem již přestal zapisovat, neboť dalej křtící matrika vykáže, které dítky ve Stříteži křtěné byly ve farním příbytku. Které dítě první bude křtěno v střítežském Chrámu Páně, na jiném místě ukáži. (84)

Dne 5ho listopadu čili v 22tú neděli po svatě Trojici nebo v zašovské hody byl u nás pod čís. 21tým poslednímkrát nešpor. Ponejprv byl 30ho června nebo v 5tú neděli po svatě Trojici v roku 1861. Tak trval 10 roků a 17 neděl. Potom býval na faře střítežské.

Dne 7ho října v sobotu k osumnáctej neděli po svatě Trojici na noc jsme dali po prvníkrát krávy do nového chléva.

Dne 23ho prosince 871, to jest v sobotu před polednem, se táhly 3 zvony nové na zašovskou kostelní věžu u přítomnosti mnoha lidstva. Byly leté ve Vídeňském Novém Městě — Wienerneustadt. Největší váží 9, prostřední 5, nejmenší 3 centy. (85)

1872.

Dne 22ho května 1872 začali jsme zase s pomocí Boží stavět říznu, chlívce, ovčírnu a stelárnu až po vrata od záhumení. Palírem byl pořád Josef Stromšík z Veselej (zemřel 1880 na jaře). Mimo něho v tom roku dělali zedníci Martin Skalka a syn Jan palíra Stromšíka, všickni z Veselej.

Dne 7ho března 1872 přišel k nám na naši obecní školu první evangelický učitel, pan Josef Krejsek z Borotína od Vanovic, rodem z Jimramova, muž asi 26ti letý, učený (vzdělaný) a pěkný.

Dne 2ho června 1872 byla první školní zkúška ve střítežskej škole obecní (visitace) evangelitských střítežských dítek v počtu 39. Při kteréž byl přítomen výsoce důstojný pan superintendent moravský pan Jan Beneš z Vanovic, pak místní náš evangelitský

pan farář Gustav Jelínek, pak místní obecní představenstvo a údové výboru: purmistr Wollek čís. 60, radní Dobeš čís. 55, radní Šrámek čís. 99, Jadrníček čís. 30, Hanzlík č. 46, Já, Dobeš čís. 21, Michal Špurek (katolík) čís. 69, Jan Fabiján čís. 87, Josef Kliment čís. 113. (86)

1.) V tomto roku 1872 se obmítal a barvil Chrám Páně střítežský ve vnitřku, taktěž se dávaly schody na pavlače a zapravovaly futra do dveří.

2.) Dne 10ho na 11ho (právě o půlnoci) července 1872 strhla se veliká búrě a hrozný liják v našem okolí, obzvlášť v Házovicích, Tylovicích a Rožnově. Bečva šla po zástružú, připlavila nám po 3 měřicách zemňáků na živnosti proti Volkovej sušérni, také na dřinkovej v rolce špaldu. Na fojtství míšaninu, prose, zelí, ječmen, oves a jetelinu, Bajárkovú a telacník (ale ty lúky byly již osečené). Na forteloch a na Jadrníčkově nad stavem se přes hráze převalila voda a i jiným súsedom mnoho škody nadělala. Také celé dolní olší ještě neosečené nadobře přiglánila. Také potoky střítežské Bokšinec a Rakovec byly hrozně.

Nám udělala nejmíň na 200 zlatých škody. Nebyla tolká Bečva od roku 1854 jako v tehdy.

V Tylovicích a v Rožnově mnoho chalup potrhala a pobrala, takže se rozličné dřeva a hospodárské náčiní až u Stříteže a u Zašovej poznachodilo, jako úle, troky, tácky, stoly, vázání z oken, bečky, súkenický koník, škopek, dvěře a jiné rozličné nářadí. K tomu mnoho tesaného dřeva, lavek, plotů, desek a drev klaných.

Ve Veselej zebrało Martinovi Skalkovi stodolu, v ktorej bylo asi 1¹/₂ kopy slámy, docela. (87)

3.) Dne 18ho srpna 872 byla ještě mnohem větší povodeň než 10ho července, jenom ne tak náhlá. Voda šla přes celé zástružú. Mnoho rolí, makot, hatí a stavů pozbírala a potrhala. Nebyla tolká voda od roku 1847 jak tentokrát. Zemňáky hrozně hnily.

4.) V měsíci červenci 25ho 872 přišla 1 companie pěšího vojska na Malú Bystřičku a Hrubú Lhotu k evangelitským občanom, protože nechtěli zaplatiti své příspěvky na stavbu Chrámu Páně a fary ve Stříteži; a že si snad nechtěli dáti fantovat, odešli ale zase na druhý den pryč. Mnozí byli také trestaní vězením, nejvíce pak Jan Ostřanský, jinak Bortlík, ze lhotských pasek. To vojsko přišlo z Olomúce a byli nejvíce Poláci.

Dne 7ho srpna 872 se stalo úplné a konečné rozdvojení církve lhotecké ve střítežskou a lhoteckú.

5.) Dne 13ho října 1872 nebo v dvacátú neděli po s. Trojici se první služby boží a svatá večere Páně vykonávaly v našem evangelitském Chrámu Páně střítežském p. farářem Gustavem Jelínkem a zpěvákem Josefem Wollkem, církevním kurátorem, čís. 60 a učitelem Josefem Krejskem, rodem z Jimramova.

6.) Dne 13ho října 1872 bylo první dítě pokřtěno v našem střítežském Chrámu Páně, děvče, dcera (88) Michala Baroša, domkáře čís. 49 ze Stříteže, a obdržela jméno Veronika. Kmotrové byli Josef Hanzlík se svou manželkú Alžbětú čís. 46 ze Stříteže.

7.) Dne 20ho října 1872 nebo 21tú neděli po svaté Trojici byla první zdávka v našem evangelitském Chrámu Páně ve Stříteži Martina Štefky z Čeládnej zpoza hor s Annú, dcerú Tomáše Lojkáska z Ostravice, též zpoza hor. Ženich měl 32, nevěsta 19 let. Bylo krásné počasí.

8.) Dne 27ho října 1872 nebo v 22tú neděli po svaté Trojici byl vysvěcen nový evangelitský (augšpurského vyznání) Chrám Páně v Przně u Jablůnky.

9.) Dne 26ho prosince 1872 čili na svatého Štefana bylo první pohřební kázání držáno v našem střítežském Chrámu Páně duchovním Gustavem Jelínkem dítěti Rozíně, dceři Františka Wollka, domkáře čís. 82 ze Stříteže.

10.) Dne 18ho listopadu 1872 byla Hrubá Lhota od vys. c. k. vrchní církevní rady ve Vídni za samostatný zbor prohlášena.

11.) Dne 26ho prosince 872 čili na svat. Štefana asi o 8 hodinách ráno dostal syn Jan od šimle kobyly zadním grifem ránu do hlavy. (89)

1873.

Dne 27ho února 873 šli zase vyslanci do Slezska sbírat dary lásky na náš Chrám Páně střítežský, a sice Josef Wollek čís. 60 (bratr), Jan Fabiján čís. 87, Michal Fabiján čís. 109 a Josef Hlucháň z rožnovských pasek. Byli v Bilsku, v Biale v Polsku, v Starém Bilsku, v Javořú, v Medřiču, (Kurzwaldě), v Drohomýšli a pak v Opavě.

Dne 6ho března t. r. jsem já za nimi jel, Jan Dobeš, po železnici ze Súdola do Bilska. Pomohl jsem jim sbírat v bialské církvi

a Medřiču (Kurzwaldě) a dne 12ho března já a Josef bratr navštívili jsme i Krakov v Polsku, pobývše tam 2 dni. Dne 15ho března přišli zase za námi do Těšina Josef Hanzlík a Jan Uličník. My jsme již šli domů a oni posled jmenovaní dva zůstali sbírat v těšínské církvi. My jsme přišli domů dne 17ho března.

Dne 28ho února 873 se zakúpily staré varhany od církve blendovské za Frýdkem za 80 Fr. r. č. pro náš střítežský Chrám Páně.

Dne 28ho května pro ty varhany jeli Vincenc Kliment čís. 64 a Josef Baroš čís. 72 s Cyrilem Porubú ze Zašovej. (90)

Dne 12ho dubna byl přivezen stůl Páně a postaven v našem Chrámu Páně (právě na Bílú sobotu). Dělal jej Karel Najser, varhanář v Novém Jitčíně, a koštoval 100 zlatých rakús. čísla. Dne 13ho dubna v Hod slavný velikonoční se prvníkrát Svat. večere Páně na něm vysluhovala.

Dne 26ho dubna 873 se přivezly stolice do našeho Chrámu Páně z Jitčina; dělal je Karel Neuser, varhanář; koštovaly 60 zl. r. č., ty, co jsú v sankturarium obě vedle stěny.

Dne 28ho dubna 873 šel Josef bratr Wollek čís. 60 s Michalem Fabijánem č. 109 do Pruska do Vratislavi sbírat peníze na náš Chrám Páně.

Dne 6ho května 873 já jsem jel do Pruska za bratrem Josefem a Fabijánem, dne 7ho května jsem se sešel s bratrem Josefem v městě Břehu — Brieg — a dne 10, 14, 18, 19, 20 května byl jsem ve městě Vratislavě a Břehu, dne 21ho května jsem přijel šťastně domů, právě ve středu k večeru před Božím Vstúpením.

Dne 18ho června 873 jel jsem do Vídne s manželkú Barború, s bratrem Josefem a Josefem Šimčíkem čís. 38. Dne 23ho června mluvil jsem s bratrem Josefem s Jeho Veličenstvem císařem pánem straněvá zvonů střítežských evangelitských, aby povoliti ráčil na největším zvoně své jméno nechati vyrýti a jej dle svého jména František Josef I. jmenovati. (91) Což Jeho Veličenstvo císař pán milostivě a vlídně povoliti ráčil těmito slovy: „Milerád Vám to učiním“ v řeči moravské. Navštívil jsem tam ve Vídni také světovou výstavu, Schönbrunn, 2 cirkuse, císařskou kryptu, Schatzkammer, císařskou konírnu, vozárnu a jiné mnohé znamenitosti. Dne 25ho června jsem zase s manželkú a bratrem Josefem se z Vídne domů šťastně navrátil.

Dne 15ho června 873 byla první konfirmace odbývaná ve stří-

težském evangelitském Chrámu Páně (neboli v první neděli po svatě Trojici) pánem farářem Gustavem Jelínkem. A byly přijímány následující děti, a sice...

Dne 19ho října 1873 nebo 19tú neděli po svat. Trojici byl první pan farář na Hrubé Lhotě po rozdělení církve instalován, jménem Josef Martinek, rodem ze Stříteže v čís. 61, přišel z Telecího z Čech, byl tam za vikáře. (92)

1873. Dne 26ho října nebo v 20tú neděli po svatě Trojici byl vysvěcen růžecký evangelitský Chrám Páně, také varhany a zvony vysoce důstojným panem superintendentem Janem Benešem z Vanovic u přítomnosti důstojného pana seniora Karla Opočenského ze Vsetína a 5ti okolních reformovaných duchovních. Byl založen roku 1865.

Dne 21ho října 873 byl také vysvěcen nový evangelitský (reformovaný) Chrám Páně ve Velké Lhotě u Dačic za Brnem.

1874.

Dne 5ho dubna 1874, to jest v Hod Boží velikonoční, první den se začalo ponejprv hrát na varhanech v kostele střítežském. První píseň se hrála „Pane mocný, Bože věčný“ v bratrském kancionále pod literú D IIII. Ponejprv na nich hrál p. učitel Josef Krejsek. Byly kúpené z Blendovic za Frýdkem, staré, za 100 zlatých a spravovali jich šidlé ze Šumic od Uherského Brodu od měsíce zaří 1873 až do konce měsíce února 1874. Korpuse barvil a zlatil Karel Jahn z Krásna. Od těch varhanů vzali šidli 760 zlatých. Ty varhany byly dělané ve Frýdku na Slezsku a byly staré přes 80 roků. Při prvním pohřbu se na nich hrálo Rozíně Horák, asi 62 let staré, dceře po Josefovi Horákovi ze Stříteže čís. 59, bývalém zpěvákovi při kostele na Hrubé Lhotě. Měla pohřeb v pondělí velikonoční odpoledne. (93)

Dne 5ho května 1874 se přivezly z Polomi ze štacionu ty 3 nové zvony pro kostel střítežský s velkú slávú. Přivezly se na 2 nových vozoch a v každém voze byli zapráhlé 4 koně. 11 mláďenců na koních s prapory a přístrojenými koňmi, pak přes 40 drůziček pod věnci a 8 muzikantů s lidem šlo jim naprotivo až do Krásna proti panskému dvoru, kdež se s nimi asi o 3 $\frac{1}{2}$ hodině po poledni setkali, a tak v celém průvodu s muzikú až do Stříteže šli. A když se přejelo přes Bečvu, tam již čekalo mnoho lidu domá-

Jan Dobeš, pisatel Knihy dějin a památností, s rodinou asi r. 1874. —
Nahoře od leva: Ludvík, František. Uprostřed: Jan, Josef, Barbora.
Dole: Anna, Jan.

cího i cizího. Pak přišel tam pan farář Gustav Jelínek v kněžském obleku a pan učitel Josef Krejsek s školní mládeží svátečně oblečenými a tak se přidružili k tomu celému průvodu, který hned z Krásna šel. Takto nejdříve jel praporečník František Dobeš čís. 21, pak ostatních 10 mládenců (dva mládenci se ještě připojili pod Zapadlem, totiž Josef Bártek ze Zašové a Josef Dobeš ze Stráže č. 63, bylo jich všech mládenců 13 s praporečníkem) vždy po dva a po dva. Pak školní mládež, za ní dospělejší družičky, pak pan farář, pak muziganti, pak se vezly zvony a za zvonami šel lid obojího pohlaví. Když se přijelo ke kostelu, mládenci s konima stanuli k straně východní do řadu. Zvony se přivezly před kostelní dveře. Družičky a mládež udělali okolo zvonů polokruh a vzadu stál ostatní lid. Když se udělalo ticho, zazpíval se jeden verš ze žalmu 66 „Aj, tento den jest den radosti“. Pak pan farář vstúpil mezi hlavní kostelní dveře (94) a držel krásnou, zajímavou řeč, v níž vylíčil obsah a účinek zvonů, pak se pomodlil a zazpíval se 1 verš „Halelujah, nechť sláva, čest našemu Bohu vzdána jest.“ Pak zahráli muziganti národní hymnu, načež se zvony s vozu složily do kostela. Lidé pak ještě na chvíli pospolu mluvili a pak se rozcházelí při súmraku do svých příbytků, nadšení jsouce radostí a potěšením, že se tato slavnost šťastně skončila.

Dne 21ho května 1874 se táhly zvony na věžu po poledni ve čtvrtek před svátky svatodušními. Nejprv ten největší, pak ten nejmenší a naposledy ten prostřední. A jak se zavěsily, hned před záchodem slunce se nimi prvníkřrát zvonilo. Lidu tam bylo mnoho. Prvníkřrát k službám božím se nimi zvonilo na den Se-slání Ducha svatého dne 24ho května o 9ti hodinách ráno. Nic se, chvála P. Bohu, při tom zlého žádnému nestalo. Toto se táhly zvony na věžu strážeskú.

O slavnosti přivezení zvonů na strážeský Chrám Páně mluví časopisy — noviny evangelitské reformované, a sice „Stráž na Sionu“ od 1ho června 874 číslo 11, stránka 127 a 128, až se končí na stránce 129, od redaktora evangelitského reformovaného faráře Adolfa Chlumského v Krabčicích v Čechách vydaného.

Druhý list taktěz popisuje tuto slavnost přivezení zvonů do Stráže, jménem (95) „Hlasy ze Siona“ (evangelitské reformované) čís. 11 od 4ho června 874, stránka 96tá, vydávané od Čeňka Duška, evang. reform. faráře v Kolíně v Čechách.

Dne 1ho června 874 po poledni zemřela 12tiletá děvečka a panna obzvláště nadaného ducha, ostrovtipná a dle svého věku vysoce a krásně vyrostlá, Anna, dcera Rozíny Baroš, hoferkyně z čís. 41 z prvního domku k polední straně nad kostelem. Tej se ponejprve s zvony zvonilo, jak zemřela. A pak při pohřbu dne 4ho června na katolický svátek (Božího Těla) před polednem. Měla 12 mládenců a 12 družiček a množství lidu, kteří ji při hlaholu zvonů na hřbitov střítežský doprovázeli.

1875.

1875 v Čechách. Dne 11ho února ve čtvrtek po končinách jel jsem zase kolektovati pro náš střítežský Chrám Páně. Vyjeli jsme z Krásna v ten den po poledni (96) já, Josef bratr, Josef Kliment a Josef Šimčík, kamenář, pak Josef Hlucháň a Jan Solánský z rožnovských pasek. Jeli jsme všickni pospolitě až do Polomi a z Polomi po železnici do Přerova. V Přerově v půlnoci jsme se rozlúčili a se rozjeli. Bratr Josef s Josefem Klimentem jeli do Horních Rakús a já s ostatními výše jmenovanými jel jsem do Čech přes Pardubice do Králového Hradce a Třebechovic. Odtamtud jsme šli pěšky až do Kláštera k vysoce důstojnému p. superintendentovi Veselému. Tam v Klášteře jsem nechal Hlucháně a Solánského a já jsem s Josefem Šimčíkem sám zase jel přes Lisí po severozápadní dráze do Prahy. Tam do Prahy jsme přijeli 15ho února po poledni. Ubytovali jsme se u Josefa Baroše v Růžové ulici čís. 954/II. Tam v Praze jsme byli až do 23ho února. V ten den 23/II jsme s Šimčíkem odjeli z Prahy a přes Roudnici jsme v ten den dorazili k večeru do Krabčic. Z Krabčic jsme odešli 25./II. do Vysoké, tam jsme nocovali, a dne 26./II. jsme šli do Nebudželi, z Nebudžele do Vtelna a tam jsme zůstali přes neděli, t. j. 28./II. (bytovali jsme u pana učitele Baltasara Nunváře).

Dne 1ho března v pondělí jsem jel já sám z Vrutice do Liberce (Reichenbergu), odtamtud jsem zase přijel do Vtelna 3/4 (za ten čas, co jsem byl v Liberci, Šimčík byl sám v Vtelně a Kovanej (?), ze Vtelna jsem odešel 4/4 a (97) přišel jsem v ten den k večeru na noc do Nebudželi. Tam jsem již naretil Michala Fabijána a Františka Klimenta. Dne 5/4 přišel za námi i Šimčík ze Vtelna, který tam byl ještě pozůstal. V Nebudželi dostal Šimčík z domova telegram, ať jde hned domů, že má

dítky nemocné. Tak odešel domů. Já pak s Fabijánem a Klimentem jsme šli z Nebudžele do Vysoké, z Vysoké jsme šli do Libochova, tam jsme sedli na železnici a jeli až do Teplic, v Teplicích a v (Ausigu) Ústí jsme kolektovali, odtamtud jsme se vrátili a jeli až do Kolína. Z Kolína já jsem šel pěšky do Libenic u Časlavi, Kliment do Kšela a Fabiján zůstal v Libiši. Potom jsme se sešli zase všeci třé v Kolíně. Z Kolína odešli Fabiján a Kliment do Velimě, Kšela a Hořátve. Já pak jsem s Bohem odjel domů. Vyjel jsem z Kolína dne 18/3 po poledni a šťastně jsem domů přibyl dne 19/3 o poledni. Fabiján a Kliment přišli za mnú za týden domů. A Hlucháň se Solánským ještě pozdějc.

1876.

Dne 27ho ledna 1876 jeli zase do Čech Josef Hlucháň a Jan Solánský z rožnovských pasek, pak Josef Šimčík, (98) kamenář ze Stříteže čís. 35. V České Třebové se rozjeli. Šimčík jel do Chlebk dús. p. seniorovi Janatovi a Hlucháň se Solánským do Sázavy k dús. p. seniorovi Čížkovi. Šimčík kolektoval v Chlebích, Bošině, Bilnici, Lisé, Velenicích, Libštátě a Semtěši. Přišel domů 5/3. Hlucháň a Solánský kolektovali ve všech těch církvích, které se táhnú okolo moravských hranic. Solánský přišel domů 15/3 a Hlucháň dne ...

Posvěcení Chrámu Páně a některé jiné důležitější věci, které se staly v tomto roku 876, jsú zapsané v této knize na stránce 66 a 67 a 68.

Ku konci měsíce května a začátku měsíce června 1876 se klasirovaly a odhadovaly střítežské polnosti pro novú daň. Odhadovali je: 1 státní úředník, referent, jménem Švajcer (?), pak 2 zvolenci, totiž burmistr bránecký, jménem Anton Skýpala, pak burmistr jarčovský, jménem Josef Folta, pak 2 důvěrníci z obce, já a Michal Jadrníček. Chodil také s námi bratr Josef Wollek čís. 60.

1877.

Dne 19ho listopadu 877 zadusily se 2 děti, chlapec v 6 roku a děvče v 3 roky Michalovi Kopřivovi, vulgo Vatikovému, hoferovi v té chalůpce u Starýchfojtovej sušérně pod čís. 64. Podpálily lože sirečků a byly zamklé; a když k večeru rodiče přišli

domů, již byly obě mrtvé. A dne 23ho listopadu byly obě otvírané a pak pohřbené na střítežském hřbitově. (99)

1878.

Na začátku měsíce května (t. j. 7ho) se začaly spisovati v naší obci Stříteži nové gruntovní knihy, což trvalo až do 14ho května. Byl při tom c. k. okresní sudí pan František Ratzler a spisovatel a zeměměřič pan Josef Piskoř, pak představený obce Michal Jadrníček a dva soudní důvěrníci, totiž já, Jan Dobeš čís. 21, a bratr Josef Wollek čís. 60. Kancelář byl v hospodě ve vedlejší světnici pod čís. 14.

V měsíci červni jsme začali s pomocí Boží tlúct z hlíny chlévy na Dolansku v Hložú. Přední tlukaře byli Jan Malý z Benešky a Jan Volek též z Horní Bečvy oba. Vazbu dělal Michal Fabiján čís. 40 a Josef Hlaváč čís. 93, oba ze Stříteže. V tomtéž roku 1878 se dostal v červni syn Josef za faráře do Nového Města za Brnem. Máma ho tam sprovázela a byla tam s ním 4 týdně. Před tím byl vikářem na Vsetíně, jak přišel ze škol. V měsíci říjnu 1879 se oženil, vzal si pilařovu dceru Jana Žáka, Jindřišku, z jakéhosi Domanínka. (100)

1879.

Dne 19ho května se utopil pod střítežskými lávkami jakýsi Martin Frydryšek ze zašovských pasek. Bylo to v pondělí, hnal jahňata, čili přenášel přes lávky a jedno mu spadlo do Bečvy a on za ním skočil a se utopil. Byl mladý, teprá byl po prvníkrát u asentu. Voda byla prostředně veliká. Našli ho snad až nad naším dolním olším ještě teplého, ale již mrtvého.

Dne 28ho června se oběsil kostelník v Lešnej na zvoně ve věži, jak šel zvonit v sobotu večer modlení. Snad proto, že prý ho chtěli, čili skutečně Lešané vykárali ze služby. Měl snad již přes 70 let.

1880.

Stavil bratr Josef Wollek nové bydelní stavení na Šimurdovém gruntě, který koupil od Michala Hajného. V tomtéž roku 1880 stavil nové bydelní stavení František Dobeš, vulgo Urbánkú, na Příčnici.

Dne 10ho října zastřelil jakýsi pohůnek Michala Krůpy v Zubřím dívku ze špásu. Vzal flintu se stěny a nevěděl, že je nabitá. Ta děvečka byla snad krásná a byla z Bystřic Vráblova. (101)

Dne ze 4ho na 5ho srpna 880 v noci byla hrozná povodeň; u nás ve Stříteži byla voda největší mezi 1 až 2 hodinú v noci na 5ho srpna. Voda byla náramná. Ani ti nejstarší lidé tak hroznú povodeň nepamatovali. Hrozných škod všakde na Valašsku nadělala, aji za horami, při Ostravici, Frýdlantě a Ostravě mnoho mostů a stavů posbírala a v Holešově též snad most se 17ti lidmi sebrala. (Dne 12ho srpna po poledni asi okolo 3 hodin byla zase povodeň, ale již menší). U nás ve staré jizbě byla voda až téměř u hrubého stola okolo 2 hodin v noci 5ho srpna. Pak v hrubej síni, v oboch komorách, ve sklepě, kuchyni a maštali všude bylo plno vody, až asi někde na 8 neb 9 colů, a to byla voda z Bečvy. Jenom nebyla voda v celém novém stavení a v sýpce a v mlatevni, ostatek všakde. Celé pole přiglánila, počnúc od lúk za bývalú sušérnú až po Bečvu. Jenom u samé mlatevně malý kúšček, okolo ní a v olšú na břehu, u jezérek též malý kúsek zůstal, co nebyla voda. Nic jsme tehdy ještě neměli doma sklizené, jenom ječmen a špaldu. Ostatek, co bylo na zástružú a živnosti zboží, aji za rynštokem, dílem mandle sebrala aneb vyvrátila jako ozimé žito a 12 mandlí jarky sebrala na živnosti a do drážek zanesla a po bidloch rozvlekla. Co nebylo ještě v mandloch, to všecko někde celé zamyla neb přivlekla, neb celé zaglánila. (Str. 102 jest prázdná. Str. 103:)

1881.

Dne 13ho března jsme asi o 5ti hodinách po poledni ve škole udělali poslední a jistú domluvu straněvá prohandlování a postúpení staré školy a místnosti pro stavení nové školy na naší zahradě, já a obecní výbor. Postúpil jsem plochy celej na zahradě 370 (čtver. sáhů), kterou geometr Oldřich Jurajda 20/4 vyměřil.

Den 13ho března byl den znamenitý a hrůzy plný, neboť byl v ten den ruský císař Car Alexander II. asi o 3 hodinách po poledni v Petrohradě zavražděn. To bylo v druhú neděli postní.

Dne 3ho května 881 první kámen ku stavbě nové školy na naší zahradě dovezl z Dobšových pasek čís. 97 můj syn František s pohůnkem Janem Libišem z Malej Bystřičky.

Dne 4ho května 881 po poledni vymířal plac pro školu na naší zahradě stavitelský mistr Jan Stolař z Poličnej u přítomnosti a přísluhování Michala Jadrníčka, starosty, čís. 30 a Jana Fabijána čís. 87, vulgo z hor.

Dne 5ho května 881 asi o 6ti hodinách po poledni se první kameny do gruntů položily do jihozápadního úhlu od cesty. První 3 kameny jsem dal já svoje ze své zahrady; 2 zedníci je kladli, totiž František Vašát a Martin Skalka, oba z Veselej. (104)

Jsme začali stavít s pomocí Boží chalúpku v Hloží na Dolansku a 10ho května 881 po poledni se založil sklěpek, totiž první kameny se položily do gruntů, do oboch úhlů od východní strany sklěpka. Kladli je Moric Šober a Jan Švajda, zedníci z Veselej, pak nádeník Michal Kopřiva ze Stříteže. To bylo v ten samý den, co se pokládal a světil základní kámen ku stavbě školy, a v den, kdy měl J. V. cis. korunní princ Rudolf Rakúský s J. V. Krá. princeznú Štefanií Belgickú sňatek čili zdávku a svadbu ve Vídni.

Zedníci měli na den 70 krejcarů a na snídání $\frac{1}{4}$ litra gořalky a na svačinu zas $\frac{1}{4}$ litra gořalky, pak kus chleba se sýrem. Nádeník měl 26 kr. denně a celodenní chování, totiž snídání, oběd, svačinu a večeru.

Nádeník když neměl celodenní stravu, tak dostal 45 krejcarů a svačinu, $\frac{1}{8}$ gořalky, pak kus chleba s kravským sýrem denně; a takovým nádeníkem nejvíc býval František Jasný čís. 80.

V měsíci dubnu 881 ten týden před velikonoce se nasadil ten řad trní příční na převráť. (105)

Dne 18ho června 881 se položily první dřeva na chalúpku na sklepě v Hloží. Tesaře byli Michal Krčmář a František Konvičný z Veselej, pak Michal Fabiján čís. 40 ze Stříteže. Dne 1ho října se dodělala a s menšími dodělvkami ku konci října 881 hotová byla.

První hofer se tam nastěhoval 31ho října 881 Jan Uličník z čís. 35 se svú druhú ženú Alžbětú (rozenú Šimčíkovú z pasek čís. 96) a s 6tiletú dcerušku Rozinú.

Ty chlévy, které se v roku 1878 tlúkly a stavily, stály nás asi peněz hotových 78 Fr.

A ta chalúpka, která se aji se sklepem pod ní stavila v roku 1881, stála nás asi jenom peněz hotových mimo všeckého našeho

trápení, tam chodění, vození, jezdění, stravy, gořalky, chleba, sýra, dřeva a jiných výloh, které není možné ani zevrubně ocenit (jedinež tomu, kdo stavil) ... nejméně asi 150 Fr. Dohromady tedy asi 228 Fr.

V měsíci prosinci 881 se nasadily tam v Hloží nad chlévy ty střešně a ořech na dvůrkách (?) a ryly se jámy pro zahradu pod chalúpkú.

1882.

Dne 14ho března 882 se začaly stromečky sázeti v zahradě, v vulgo v Hloží, a dokončila se sazba 13ho dubna 882 (106).

1881. Dne 12ho srpna vyhořelo tak zvané Národní divadlo v Praze, nádherná to budova a přepych českého lidu.

1881. Dne 8ho prosince ve svátek Početí Panny Marie asi okolo 6 $\frac{1}{2}$ hodiny večer se chytilo a vyhořelo tak zvané Okružní divadlo (německy zvané Ring Teater) ve Vídni, v kterémž několik set lidí přišlo o život, kteříž částečně uhořeli a částečně se od dýmu zadusili. A dne 12ho prosince na tak zvaném centrálním hřbitově u přítomnosti hrozného množství lidu, pláče a naříkání 8mi katolickými, 1ním evangelickým aug. conf. a helv. conf. a 1ním židovským rabínem ve Vídni pohřbeni byli. (107)

1882. Dne 3ho na 4ho května v noci jsem se rozemohl. A dne 23ho června na radu p. p. doktorů Vincence Arnošta a Jana Laufra, první z Meziříčí a druhý z Krásna, jsem vyjel z domu a jel se syny Františkem a Ludvíkem do Luhačovic. Tam jsem přijel 24ho června po poledni a bydlel jsem u vdovy Veroniky Došálkové čís. 140 blíže slanice. Platil jsem jí týdně z bytu krom stravy 1 Fr. 50 kr. Byl jsem tam až do 5ho srpna, t. j. 6 týdnů. Pijával jsem denně (dle nařízení Dr. Kuchlera) obyčejně 6 sklének vody, tolikých, jak byl asi půlžidlík, čili 8mý díl mázu, ráno po 5té hodině počnúc 4 vždy po $\frac{1}{4}$ hodině jednu sklínku „Amandky“ a o $\frac{1}{2}$ 11 před polednem 1 sklínku Vincentky a po poledni o 3 hodinách opět 1 sklínku Vincentky. Utratil jsem všeho okolo 70 Fr. Navrátil jsem se, bohu díka, dosti zdravý domů, jenomže slabý.

Téhož roku 1882 dne 23ho června, jak jsem jel do Luhačovic, jsem podepsal odstupní listiny pro syny Františka a Ludvíka u notára Ludvíka Odstrčila ve Meziříčí.

Tento rok 1882 byl velmi úrodný na obilí všeho druhu. Ale

ovoce bylo tuze málo a sena. Jaro bylo pohodlné, červenec velice suchý a horký. Seno se krásně sklídilo. Ale u nás žně byly velice smutné. Začalo pršet ku konci července a přšelo přes celý srpen téměř každý den a druhý den, 6 týdnů to tak asi trvalo. Zboží téměř všechno více méně zrostlo, aji na stojačky, obzvláště žito, a přezrálo. Škoda byla hrozná. Veliké povodně však nebylo. Zemňáky se zrodily podivné: někdo měl hojnost a někdo zas tuze málo. Šlo to hodně dle semena, jaké kdo měl. Nejhorší se povedly rajzle. Zelé bylo hojnost. Podzim byl tuze pohodlný: teplý, vazký a dlůhý. Mrazu nebylo téměř ani jednoho. První sníh se objevil na Radhošti 28ho října a zas až v druhém týdni listopadu. (108)

V tomto roku 1882 jsem sám viděl v listopadu jahody zralé a dne 12ho listopadu aji růže a hřebíčky (plné) vykvetlé. V ten samý den měl snad František Martinek čís. 61 v kostele za klobúkem zralé jahody. Toto bylo u nás, ale jinde, jak noviny psaly, v Anglicku a Rusku byla snad velká zima a mnoho snihu. A v Tyrolsku velké povodně. V Polsku v říjnu snad i 1 sedlák zmrzl. Velké události nebyly žádné. Jenom Angličané vedli válku v Egyptě proti Arabimu Pašovi. A v říjnu vychodila kométa v tu stranu nad Vičem před svítáním. Také 22ho října vyhořelo v Rožnově asi 6 domků, byl též kostel v nebezpečí, a dne 5ho listopadu ve Vidči stodola.

Dne 2ho října 882 se začaly v novejš kole dítky vyučovat. A byl tehdy nadučitelem p. Josef Krejsek, rodem z Imramova, a podučitelem p. Pius Thoř z Viča. První evangelík reformovaný a druhý katolík.

1883.

Dne 9ho na 10ho května 883 se oběsil Jan Baroš, vulgo chovanec Jurů, čís. 72, výminkář přes 60 let starý, na borci ve svém lésku. Byl to 4tý oběšený, který leží na střítežském hřbitově.

Dne 6ho června 883 asi okolo 3 hodin po poledni uderil hrom do střítežského kostela, do věže, ale nezapálil, jen poštípal 1 bund ve vazbě a rám v okně ve věži a vjel do kostela a to okno nad dveřami od fary porúchal (rozbil 8 tabulí). Ve třetím okně též od fary rozbil tabuli. Pak na druhej straně též jedno okno trochu rozbil. A pak ve zdi udělal pár tysek sem a tam a dost. Škoda nebyla značná. (109)

Dne 7ho a následující den srpna 883 se dával na věžu kostela střítežského hromosvod, Blitzableiter. Připravjal ho jakýsi Kučera z Meziříčí, rodem z Jablůnky. Koštoval snad 100 zl.

Též v měsíci srpni a září 1883 se stavil první most přes řeku Bečvu na zemišti Michala Jaroňa čís. 6, na který dal pan hrabě Eugen z Kinských 1500 zl. a zemská pokladnice 1800 zl. Stavěl se nejvíce kvůli dovážení rozličného dřeva hraběcího z hrubobystříčských hor na hamerské pily.

Dne 4ho listopadu 883 byl vysvěcen nový ev. reformovaný Chrám Páně v Klobúkách u Brna.

Dne 10ho listopadu 883 se vykonávala veliká slavnost — 400 letá památka narození Martina Luthera v Německu. Při tom prý podivná věc byla, že 9/11ho a 11/11ho silně přšelo a 10ho byl velmi krásný, jasný a teplý den, jak na jaře.

Dne 18ho listopadu 883 v šestadvacátú neděli po svatě Trojici zesnul v Pánu veledústojný p. superintendent Jan Beneš ve Vanovicích v 61 roku věku svého. Pohřeb se odbyval 22. 11. ve čtvrtek u přítomnosti 33 ev. p. farářů, mezi nimi 4 senioři z Moravy a z Čech a několik tisíc lidí. Byl velmi oplakán, neboť byl muž vznešených schopností a velmi oblíben a milován. Tentýž veledústojný pan superintendent vysvětil náš střítežský Chrám Páně dne 29. června 1876.

Dne 28ho listopadu 883 odjel do Ameriky Jiří Fabiján, stolař, se svú ženú Marijánú a 3 malýma dítkami a bratrem Michalem, tesařem, první to Střítežané. (110)

1884.

Dne 18 a 19ho března 884 se nasadily 2 řady střešní u potoka za Hložovú rolú na Dolansku.

Od 28ho ledna až do 10ho března 884 8krát v Zašovej hořelo, obzvlášť sedlákem stodoly. Se vši určitostí bývalo zakládáno, ale palíč se nevypátral ani nechytíl.

Dne 1ho listopadu 884 byla železnice z Hranic do Krásna otevřena. A na jaře 885 z Krásna na Vsetín.

Dne 14ho prosince 884, t. j. 3tí neděli adventní, byl nový p. superintendent Josef Totušek, dřív farář jimramovský, instalován v Jimramově.

V roku 1884 jsme stavili u starejš školy stodolu, sklep, chlév a

říznu. Tihla se dělala na zahradě proti obecní zvonici a hlína se na ni vozila zponad Janišů z Dolanska proti mlýnu. Dělal ji Josef Krůpa čís. 116 zpod hřbitova a měl od 1000 3 zlaté a víc nic. Tihlu pátil Josef Jadrníček čís. 105 a měl od 1000 70 krejcarů. Zedníci byli: František Žitník z Jarcovej, Martin Konvičný z Poličnej, František Vašát z Veselej a Jan Jež z Poličnej. Měli na den 85 krejcarů a oběd. Nádeníci Josef Stodůlka čís. 57 a František Jasný čís. 80 měli na den 50 krejcarů a nic víc.

1886.

Dne 6ho na 7ho března 886 zmrznul (doktor Arnošt uznal, tuším, že jej ranila mrtvice) Josef Hurtík čís. 28 jda z Jičina z práce. Našli jej na druhý den již mrtvého v zašovských pasekách v jakémsi Čaníkovém březú již do polovice sněhem zavátého. Byl asi 50 let starý, šikovný a též byl vojákem.

V roku 1886 jsme stavili zase u staré školy maštalku, svinčíky, kolnu, stelárnu (a 1887 ovčírňu). Tihlu dělal aji pátil ten samý co v roku 884. Ale hlína byla vozená na tihlu z Luhů vedle silnice, co jde k Rožnovu. Řemeslníci byli částečně jiní (nádeníci ti samí) a měli všeci poměrně plat, jak v roku 1884. (111)

Dne 8ho dubna 886 se nasadil řad trní pod Hložovou rolú na Dolansku.

V měsíci dubnu 886 našla Anna, chovanice Františka Volka čís. 82, stříbrný peníz z roku 1549 při rozhazování kopenců na Kostelisku pode mlýnem, tam někde, kde stával před bělohorskú bitvú evanjelitský dřevěný kostel. Ten peníz pocházel z doby Ferdinanda I., českého krále; má se za to, že to byl tak zvaný český groš.

1887.

Dne 23ho ledna 887 posvícal se nový hřbitov v Zašovej (který je k straně západní od kostela). Bylo to v 3tí neděli po Zjevení Páně o 2 hodinách po poledni za p. faráře Josefa Odstrčila. Starý hřbitov byl již velmi malý a byl hned proti kostelu od strany jižní čili polední.

Dne 12ho dubna 887 (v úterý velikonoční) jsme zasadili v Hložú od strany severní pokonča chlévů k dědině shory 3 řady štěpných střešní.

Dne 23ho září 887 odvečera oběsil se Josef Martinek, sedlák čís. 64, v stáří 23 let 10 měsíců a 10 dní na chlévě na pásku. Byl teprv nětco přes 1 rok ženat, zanechal 1ho chlapce. Byl piják a žrút. Jeho otec Martin Martinek se též oběsil v roku 1870. (Jak stránka 79 této knížky udává.)

V roku 1887 se začala stavít železnice z Bystřice pod Hostýnem do Komárného, Bránek, Mezříče, Krásna, pak přes Domorac k Frenštátu a dál do Slezska. (112)

1888.

Dne 9ho března 888 o 9ti hodinách a 27 minutách před polednem zemřel v Berlíně J. V. císař německý, evangelík, v stáří 91 let bez 13 dní, Vilém I. Tentýž císař pán daroval církvi střítežské 3 děla (kanony), které snad ukořistil v německo-francúzké válce 1870. (Začež prostřední zvon jest nazván Vilém k vděčné památce na něj.)

Na začátku měsíce dubna 888 kúpila naše střítežská obec novú stříkačku k hašení ohňa u Olomouce v tak zvaných Čechách za 550 zlatých (před tím neměla žádnú stříkačku). To učinila na oslavu a památku 40tiletého panování J. V. císaře Františka Josefa I.

Dne 13ho června 1888 zemřel císař německý Bedřich II, syn toho císaře Viléma I., co zemřel 9ho března 888, na rakovinu v chřtanu. Panoval jen 99 dní.

Ku konci měsíce července 1888 kúpila evangelitská obec střítežská hodiny na věži kostela střítežského z většího dílu za dobrovolné skládky evangelitských Střítežanů od Jindřicha Sigmunda, hodináře v Novém Jitčíně, za (asi) 450 zlatých. Já jsem dal na ně 8 zlatých 52 krejcarů.

V roku 1888 se urodilo taká hojnost ovoce, zvlášť trnek a jablek, takže si s tím mnozí lidé nevěděli ani rady pro hojnost. Za to ale zase v roku 1889 se tak málo všecko ovoce urodilo, že se prodávalo 1 jablko ještě na jabloni za 1 krejcar a v Jitčíně 1 jablko za 2 až 3 krejcar.

Dne 30ho října 1888 hned po poledni zabila hruška děvečku Annu Zajíčkovu z Bystřičky, která slúžila u Josefa Wolka čís. 60. Případla ji, jak ji kučovali (za tak zvanými humny poblíž čís. 66). (113)

1889.

Dne 27ho ledna 889 o 11 hodinách v noci zemřel veledůstojný pan superintendent český Jan Veselý (v Klášteře, tak se jmenuje ta církev a obec, kde bydlel) v 76 roku věku svého. Byl superintendentem evang. reformovaným přes 25 let.

Dne 30ho ledna 1889 ve středu mezi 7 a 8mú hodinú ráno byl nalezen na lůžku v lovcím zámku, jménem Majerlinku, u Badenu za Vídnem J. V. korunní princ Rudolf, jediný syn císaře pána Františka Josefa, zastřelen revolverem do hlavy v 31 roku věku svého. (Byl narozen 21ho srpna 1858.) Zanechal po sobě 1 princeznu, asi 5 let a 4 měsíce, jménem Elišku.

Dne 10ho dubna 1889 rozházel syn František sklépek (mléčnick) na dědině proti starému stavení, v kterém od nepamětných časů hospodyně-fojtové mléko letním časem uschovávaly, aby se jim nezviralo. Který můj předchůdce neb praděd ho vystavil, se neví.

Dne 4ho června 889 po poledni přejelo mně kolo levú nohu (ve včelíně na Dolansku) od kotníka šikmo přes nárt až k palcu a rozdrtilo mně 3 prstové stavy. Měl jsem velké bolesti. Tři týdně jsem nemohl tu nohu na zem položit a zpod střechy vyjít. A potom asi zase 6 týdnů jsem o 2 čeganech jen pomáaly okolo domu chrám. Od toho poranění jsem byl až za 8 týdnů v kostele o čeganě. A až doposud cítím bolesti v té noze, obzvlášť, když se trochu nachodím aneb mně přechládne.

V roku 1889 bylo hrozné sucho nejenom v rakúské říši, nýbrž téměř v celé střední Evropě, až i v Asii, jak noviny psaly (snad i nejstarší lidé takého sucha nepamatovali). Seno se urodilo prostřední, ale oziminy a jařiny hrozně bídné, mnozí je jen škubati musili a nenamlátili ani tolik, co vyseli. Všecké píce pro dobytek bylo náramně málo, obzvlášť slámy, prodávala se sláma (114) poměrně 1 metrický cent, 100 kilo, za 3 Fr. a přes, aji té nebylo časem k dostání, dovážela se až z Uher po železnici. Následkem toho hovězí dobytek více než o třetinu v ceně klesl proti předešle. A zboží zase podraželo, obzvlášť ječmeň a oves. V Haliči, Polsku, okolo Nového roku 890 snad několik tisíc koní z núze a hladu částečně pozabíjáno a pozdychalo, a který hospodář se na své hrozným hladem ztrápené koně dívat nechtěl, jak zdychati musejí, zahnal je do lesů a k nim se nehlásil. Aneb když kdo chtěl kúpiti,

za 30 krejcarů 1 koně kúpil. Tak psaly noviny, Selské listy, v lednu 1890.

Ovoce všeho druhu se také tuze bídně urodilo. Prodávalo se 1 jablko, jadernica, ještě na stromě za 1 krejcar a v Jitčíně až za 2 krejcarey. Zemňáky se urodily prostředně, jenže mnohým tuze černaly a hnily, obzvlášť tak zvané zelenáče. Druhé dětěliny a poznější lny slunce téměř spálilo. (115)

1890.

Dne 10ho dubna 890, to jest ten čtvrtek po velkonočních svátkoch, se začala dělat přímá cesta k hřbitovní bráně k našemu hřbitovu střítežskému, vedle které se také sadily po obúch stranách lipky.

Rok 1890 byl rok u nás velmi pohodlný a úrodný. Jaro bylo ranné, pohodlné a teplé. Léto též ranné, neb se začalo žat 16. července, v Bartolomju bylo u nás již všecko obilí ve stodole a nic neporostlo. (Dne 18ho srpna my jsme svezli poslední oves do stodoly.) Bylo některé dni velice horko a dušno, aji v noci, a při tom veliké sucho, nebo nebylo koliknácte týdnů ve struze ani na Bečvi vody. Celý rok nebylo povodně, co by břehy překročila. Urodilo se obilí a ostatní plodiny všecky lépe než prostředně, aji ovoce. Podzim také pohodlný, ale krátký; v druhé polovici listopadu začala zima krutá a nepopustila až v březnu 1891.

1891.

V témž roku 1891 byla v lednu veliká zima a mnoho snihu, obzvlášť od 18 do 26ho ledna až přes 22 grádů. Snihu bylo, kde byl rovno napadlý, přes 80 centimetrů, v lesoch místy až okolo 2 metrů. Sanice trvala nepřetržitě přes čtvrt roku. Železnice místy nemohly jezdit pro sníh a do lesů se nebylo možná též dostat pro mnoho snihu. Přes 3 měsíce, totiž od konce listopadu 1890 až do (116) konce měsíce února 1891, Vičané museli své mrtvé těla do Zubřího na hřbitov vozit přes Střítež a přes most na Bečvi na silnici, poněvadž se nemohli dostat pro sníh z Vidča do Zubřího. (Ještě dne 27 února 1891 vezli na saních jednoho.) Takové kruté zimy nebylo (prý) — jak noviny psaly — jak v létech 1205, 1210, 1417, 1659, 1684, 1709, 1740, jako 1891.

V témž roku 1891 v měsíci lednu bylo v celé rakúské říši sčí-

tání lidu a dobytka. V ten čas bylo u nás ve Stříteži domovních čísel 132 (a 2 čísla neobydlené), zděných domků a částečně chalup bylo 24 čísel, ostatní čísla chalup byly vesměs ze dřeva. Všech duší (lidí) se u nás ve Stříteži napočítalo 770 osob, z těch 344 mužských a 426 ženského pohlaví. Všech evangelitských reformovaných osob bylo 459, katolíků všech obojího pohlaví 311. Žid a jinověrec žádný. Rozený Němec také žádný.

Dobytku se napočítalo: koní 21, hříbat 4, býků 2, volů 12, krav 236, telat 49, ovec 106, kozí 14, prasat 58, psů 18, koček asi přes 130.

Rok 1891 byl u nás takový: od Nového roku 1891 až do března mnoho snihu a nepřetržitá dobrá sanice. Jaro pozdní, léto nepohodlné, obzvlášť v rezné žně, rež trochu porostla. Podzim pohodlný, teplý, moc suchý a dlouhý. Zima velmi mírná, pluhavá (?), nezdravá, do Nového roku 1892 u nás sanice téměř žádná. Na Nový rok 1892 cele kopno. (117)

V tom roku 1891 v druhé polovici měsíce srpna začala se stavět železnice z Krásna do Rožnova. K této stavbě měli velkou pohodu, nebo téměř od začátku až do vánoc mohli každodenně dělníci pracovat.

Také v tom roku 1891 byla velká Jubilejní národní výstava v Praze, na kteréžto prý bylo navštěvovatelů čili osob přes 2 miliony. Byli tam také někteří ze Stříteže, mezi nimi také syn František se svou ženou Annou.

Tento rok 1891 byl rok prostředně úrodný a v rezné žně nepohodlný. Urodilo se poměrně všecko obilí prostředně. Zemňáky velmi bídné, i ostatní bambulíny a zelí prostředně. Ovoce dobře, obzvlášť jablka.

V měsíci srpni 1891 prodal syn Ludvík proti střítežskému nádraží (jménem na Luhoch) z toho břeha podnikatelství stavby 700 kvadrátů sáh čili... metrů hlíny (měře na povrchu) na vyvážku železniční hráze směrem k Zašovej za 350 zlatých r. č.

1892.

Ku konci měsíce dubna 1892 se ohradil od obce přikúpený nový hřbitov náš střítežský, vedle starého, od východní strany (od Hostýna) ve výměře 100 kvadrátů sáhů čili... metrů. (118) Poněvadž se starý hřbitov osvědčil býti malým, protože na něm

mrtvá těla zvolna porušení brala pro půdu vazkú a chladnú a z té příčiny po více let vykopávána býti nemohla. (Tentýž byl posvěcen dne 12ho května 1895 ve čtvrtú neděli po velkonoci odvečerá důstoj .p. seniorem Gust. Jelínkem.)

Ku konci měsíce dubna a začátku května 1892 se železná dráha z Krásna do Rožnova dostavila a dne 4ho května po prvníkrátě z Krásna do Rožnova sama lokomotiva, parostroj, s personálem jela, na probu, jménem Fürstenberg. (I tak se tehdejší arcibiskup olomúcký jmenoval.)

Dne 1ho června 1892 byla železnice z Krásna do Rožnova slavnostně otevřena a pro obecnost a cestující lid k užívání oddána. Vlak jezdil denně 8krát sem a tam. Ráno vyjel vlak z Rožnova o 5ti hodinách 20 minutách. Ve Stříteži byl o 5ti hod. 43 min. a v Krásně o 6ti hod. 16 min. ráno. Z Krásna zas vyjel o 6ti hod. 50 min., ve Stříteži byl o 7 hod. 33 min. a v Rožnově o 7 hod. 59 min. Z Rožnova zas vyjel o 9 hod. 35 min., ve Stříteži byl o 9 hod. 58 min. a v Krásně o 10 hod. 31 min. Z Krásna zas vyjel o 11 hod. 30 min. před polednem, ve Stříteži byl o 12ti hod. 17ti min. v poledne a v Rožnově o 12ti hod. 43 min. po poledni. Z Rožnova zas vyjel o 2 hod. 20ti min., ve Stříteži byl o 2 hod. 43ti min. a v Krásně o 3 hod. 20ti min. po poledni. Z Krásna zas vyjel o 5ti hod. 25ti min., ve Stříteži byl o 5ti hod. 59ti min. a v Rožnově o 6ti hod. 23ti min. Z Rožnova zas vyjel o 6ti hod. 40ti min. večer, ve Stříteži byl o 7mi hod. 1 min. a v Krásně o 7mi hod. 30 min. (119) Z Krásna zas vyjel o 7mi hod. 55ti min. večer, ve Stříteži byl o 8mi hod. 34 min. večer a v Rožnově byl o 9ti hod. večer a tam se zůstalo na noc. A na druhý den zase se jezdilo jak minulý den. Nádraží čili stanice jsem jenom ty jmenoval, na kterýchž mně více záleželo: totižto nádraží rožnovské, nádražíčko střítežské a nádraží krásenské. Jedna osoba musela platit ze střítežského nádražíčka do Rožnova v II. třídě 20 krejcarů a III. třídě 14 krejcarů. A tolikéž do Krásna a do Mezříče. A z jmenovaných stanic do Stříteže také tolik. Ze střítežského nádražíčka pak na nádraží zašovské, hrachovecké a do Zubřího se muselo platit v II. třídě... a III. třídě 10 krejcarů. Iní třídy nebylo.

Dne 31ho května 1892 v úterý o polednách stalo se ohromné neštěstí v stříbrných státních dolech na tak zvaných Březových

horách u města Příbrami v Čechách. Vznikl tam požár v jednom dole (jménem Mariánský důl) asi přes 900 metrů hluboko v zemi, kdež se nepracovalo. A tam bylo množství dřevěných podpór a klád nahromážděno k podpírání štol a tam požár vznikl. V kterémžto dole Marijánském i ve 3 bližších dolech, kteréž chodbami podzemními spojené jsou s Mariánským dolem, 361 horníků dílem v plamenech a větší díl dýmem nezdravým podzemním a kůřem zahynulo. Po kterýchž se pozůstalých matek, žen a dcer čítá na půl osma sta a osiřelých dítek téměř na osm set. Toto jsem sobě vypsal z kalendáře evangelitského, jménem „Orloj“, na rok Páně 1893 já, Jan Dobeš střítežský. (120)

Dne 30ho srpna 1892 byl náš dvojčtihodný farář Gustav Jelínek v našem střítežském Chrámu Páně instalován za seniora východního obvodu vel. důstojným p. superintendentem Josefem Totuškem z Imramova u přítomnosti dvojčtihodných pánů farářů javornického, zádverského, liptálského, růžeckého a prusenovského, pak c. k. okresního hejtmána Gasthajma z Mezříče a některých vážených osobností a vyslanců církevních z výše jmenovaných církví a mnoho domácího lidu.

Dne 11ho října 1892 byla ve střítežském našem Chrámu Páně překřtěna Židovka ze Zašovej, jménem Bačova, na jméno Rozalía a k církvi naší evangelitské připsána. Kterú sobě oblíbil František Bártek čís. 22 ze Zašovej a pak sobě za ženu pojal.

V podzimních měsících 1892 vypukla cholera v Německu, obzvlášť v městě Hamburku, kteráž i v našich krajinách nadělala mnoho strachů. (Dělalo se proti ní všakde veliké opatření.) Ale, Bohu díka budiž vzdávaná!, u nás v Moravě se neobjevila.

Rok 1892 byl rok velice pozeňnaný a pohodlný téměř na všechno. Urodilo se všechno hojně, obzvlášť zeměnáků a slámy bylo hojnost. Ovoce se urodilo prostředně, nejméně jablka. Všeho druhu obilé nic neporostlo a krásné se domů svezlo, také i seno a otava. Povodně, ani přívalů ani krupobití u nás a v okolí nebylo, protože bylo obilé všeho druhu velmi laciné, obzvlášť zeměnáky. I také podzimní osení se krásně zasel a zrostlo, nebo byl podzim také pohodlný, teplý a dlůhý. První mráz byl 27ho října a do vánoc byla zima mírná, až ku konci prosince spadlo trochu snihu a hodně mrzlo. Časem bývalo hrozně horko a hodně sucho ve žně. (121)

1893.

N. 1.) 1893 v měsíci lednu, zvlášť okolo polovice, byla hrozná, u nás neobyčejná zima, (mrznutí) až prý přes 24 grádů. Zemnáků prý mnoho pozýblo, aji zde onde lidí. V Čechách (prý) u Králového Hradce našli u shasínajícího ohně 16 cigánů zmrzlých, poněvadž prý jim byl nocleh ve vsi odepřen. Vůbec v celém ledni bylo hojnost snihu a výborná sanice. V únoru už mírnější. Ovocného stromu mnoho pozýblo.

N. 2. V roku 1892 ražené a v roku 1893 přišly zase nové peníze v Rakúsko-Uhersku do oběhu (místo těch, které vydané byly v roku 1858), tak zvané mince měny korunové. Nejmenší peníz se jmenuje halěr s poznámkú čili číslem (1) a platí tolik, co bývalý $\frac{1}{2}$ grejcar. Pak dvúhalěr, číslice (2), platí tolik, co bývalý 1 krejcar. Tyto peníze jsou z bronzu. Pak desetihalěr, číslice (10), platí tolik, co bývalých 5 krejcarů. Pak dvacetihalěr s číslicí (20) platí tolik, co bývalých 10 krejcarů. Tyto peníze jsou z niklu. Dále pak jedna koruna s číslicí (1) platí tolik, co bývalých 50 krejcarů; tyto peníze jsou ze stříbra. Konečně zemské mince zlaté: desetikoruna s číslicí (10) platí tolik, co bývalých 5 zlatých čili rýnských; pak dvacetikoruna s číslicí (20) platí tolik, co bývalých 10 zlatých čili rýnských. Tyto koruny jsou ze zlata a číslice mají vlevo pod orlem.

Poznámka. Upříti se nedá, že předešlé peníze z roku a od roku 1858 byly pohodlnější a srozumitelnější, zvlášť pak pro nižší třídy lidstva, poněvadž měly na sobě číslice, kolik každý platí. A byly nejmenší $\frac{1}{2}$, 1, 4 krejcarey z mědi, pak 10, 20 krejcarey z přimíchanin stříbra, bílé, pak 25 krejcarey (čili čtvrtáci) a konečně rýnské čili zlaté, 100 krejcarů čítající, ze stříbra. (122)

1893. Nro. 3.) Začala se regulírovat řeka Bečva na Prostřední Bečvě počnúc od tak zvanéj Zavadilky důle k Rožnovu z jara 1893.

Nro. 4.) Po jarních prácech 1893 začala se stavít a dále potroše až do žní se stavila okresní silnice II. třídy přes naši dědinu Střítež (počnúc od hlavní okresní silnice, co jde od Krásna přes Zašovu k Rožnovu, až po potok jménem Videčka k hranici videckej). Bývalá cesta se rozšiřovala a vypřimovala, příkopy po obúch stranách se ryly, hromádky čili prismy se navážely z Bečvy ka-

mením a tlúkly a pak rozvázely. Případné mostky se rozšiřovaly a potřebné kanály stavily. Platilo se od navázení jedné hromady (čili prisky) průměrně 1 Fr. 20 kr., čili dle nové, právě nastalej mince 2 koruny 40 haléřů. Od tlučení a uhrnutí (spolu) jiné hromádky 1 fr. zlatý čili 2 koruny. Od vyrytí příkop 1ho metru dle poměru rytí v lepším místě 3 krejčary čili 6 haléřů, v horším místě 4 krejčary čili 8 haléřů. Zedníkom při stavení mostku a kanálu se platilo denně od 6ti hodin ráno do 6ti hodin (a někdy nětco přesně) večer 1 Fr. zlat. 20 krejcarů, čili 2 koruny a 40 haléřů a tolik se platilo i tesařom, co dělali zábradlí. Zedníci byli ze Zubřího a tesař ze Stříteže Michal Baroš čís. 53 a při něm nádenník Josef Knápek čís. 5. Nádeníci při zedníkoch a tesařovi a co rozvázeli hromádky a cestu štrovali, měli (téměř) stejně všickni denně 60 krejcarů čili 1 korunu a 20 haléřů. Polovici veškerého nákladu na úpravu této silnice nesla naše obec Střítež, totiž přes 689 Fr. zlatých. A druhú polovici velkostatek, t. j. pan hrabě Rudolf Kinsky, za příčinu skrz vození po tejž silnici přes Střítež svého rozličného dříví z hrubobystřických hor, kteréhož bývalo mnoho set fůr ročně, zvlášť klátů k svým pilám do tak zvaných Hamer a Holendrovi a dřev do foroty v Krásně a částečně hutí. (123)

No. 5.) 1893. Ku konci měsíce října a začátku listopadu začal se kopat tak zvaný průpich čili nový tok řece Bečvě na Jadrníčkovém pasínku, to jest na ozemnosti majetníka Josefa Jadrníčka čís. 30 ze Stříteže, vedle hranice lúky Čenka, dříve Josefa Bártka, čís. 22 ze Zašovej (k severu proti bývalému toku řeky Bečvy a střítežskému stavu mlýnskému). Chlapi, kteří jej kopali, měli mzdy od 1ho kubičného metru 20 krejcarů (čili 40 haléřů). Kopal se přes 300 metrů dlůhý a prozatím jen 7 metrů široký a má budůcně býti 24 metrů široký. Ten ostatek se nechal na odebrání vodě. Ten průpich vymířali inžinýři z Brna a náklad naň musela nést regulační společnost počnůc od Horní Bečvy až po vpád řeky Bečvy pod Val. Meziříčím do Vsetínské Bečvy.

No 6.) 1893. V měsíci listopadu spravoval se náš střítežský most přes Bečvu. Dávaly se nové trámy, dýlce a boční šranky, pak se snížil na každém konci o 50 centimetrů a vrchem rozšířil o 35 centimetrů, jak byl předešlý, prvně v roku 1883 vystavený. Výlohy (co to všecko koštovalo) zapravily se silničním výborem z kase.

Nro. 7.) Zvláštnost z Prahy: „Dne 1ho srpna (t. j. včera 31/7 893 před polednem) oběsil se ve zdejšíh kostele u Františkánů 37letý kostelník Jos. Zasadil za hlavním oltářem na provaze umíráčku.“ Toto psaly noviny, jménem Selské listy, z Olomouce ze dne 1./8. 1893 číslo 61.

Nro. 8.) V roku 1893 (jak již zapsáno jest na začátku pod Nr. 1) byla zima v lednu velmi krutá. Jaro bylo pozní a chladné, ale pohodlné. Léto více chladné než horké a suché a první vydatnější dešť spad až 14ho července. (124) Podzim byl pohodlný, dlůhý a bez mrazů, téměř až do vánoc bylo kopno a časem (cele) teplo, avšak blátivo. Ovce se mohly téměř pást až do Nového roku 1894. Zrodilo se obilí všeho druhu dobře aji sklidilo. Dbalým hospodářom téměř nic neporostlo. Seno, otava a sláma prostředně. Zemňáky se urodily dobře a velmi málo černaly. Ovoce se urodilo; jablka velmi hojně, že snad nebylo ani pamětníka, aby se byly kdy u nás tak urodily. Protož byly velice laciné a ani to jich nebylo možno prodat, až (komu nezmrzly) po vánocech v lednu. Trnky se zrodily více než prostředně. Hrušky málo. Tento rok 1893 byl pro živobyті lidské hojný, nebo bylo lacino.

V tomto roku 1893 nebylo v celej Europě války ani moru, ani nakažlivých nemocí u nás, ani povodně, ani krupobití, ani přívalů.

PŘÍDAVEK NĚKTERÝCH STARO STALÝCH VĚCÍ Z JINŠÍ KNIŽKY VYPSANÉ

Výtah ze štolý aneb z patentu.

Co patří platit protestantom podle patentu farářovi: za ohlášky: nejmajetnější 27 grej., prostřední 18 grej., z malých chalůpek a hofěři 12 grej.

Od zdávky: prvním 1 Fr. 30 kr., druhým 1 Fr., třetím 48 kr. Od křtu dítěte nic. Od pohřbu dítěte první 45 kr., druzí 24 kr., třetí nejmenší 18 kr. — Od pohřbu člověka dospělého dávat farářům najmajetnější 1 Fr. 30 kr., prostřední 1 Fr., třetí nejmenší 45 kr. Hrobařovi od člověka dospělého 15 kr. v létě, v zimě pak 32 kr.

V roku 1785 měřila se zem po všech císařských krajinách řetázkami, roviny i kopce, obecní lidé z úřadu.

1787 stala se vojna našeho císaře s Turkem, začátek o Václavě.
1787 začaly se hody po celém císařství najednou, ale žádný jich nežíval pro veliké rekrutování .

1786 zem se zatřásla po všech krajinách a mnozí lidé slyšeli, mnozí pak ne, dne 27ho února v pondělí na konec masopustu přede dněm.

1792 začali držet tarmak v Rožnově 31 října.

1792 umřel kazatel evangelický na Hrubé Lhotě dne 1ho prosince, jménem Štěpán Lajčí.

1793 přijali kazatele evangelického na Hrubú Lhotu dne 13ho prosince, jménem Štěpán Kulifaja.

1796 měsíce června přišlo zastavení služeb božích kazatelovi Štěpánu Kulifajovi pro poslužení stolu Páně jednomu katolíkovi v Karlovicích, jménem Janovi Tomkovi .

1797 dne 17ho dubna přijali pana kazatele na Hrubé Lhotě, jménem Štěpána Čako.

1801 stalo se upokojení první vojny.

1806 o sv. Václavě zas Francúz přišel na Moravu.

1802 dne 17ho června přišly krúpy, začátek od Komárného a hore na Zubří a na Rožnov a Hutisko a do Karlovic a do Slovák. Tak ty krúpy s větrem přešly, že ani, kde obilé bylo, neb žito a ječmeň, ani jeden klásek nestál, všechno musili zeseť a pohanku zaset. I z té pohanky málo bylo pro veliké sucha.

1803 byla veliká Hážovka, přišla dne 10ho července.

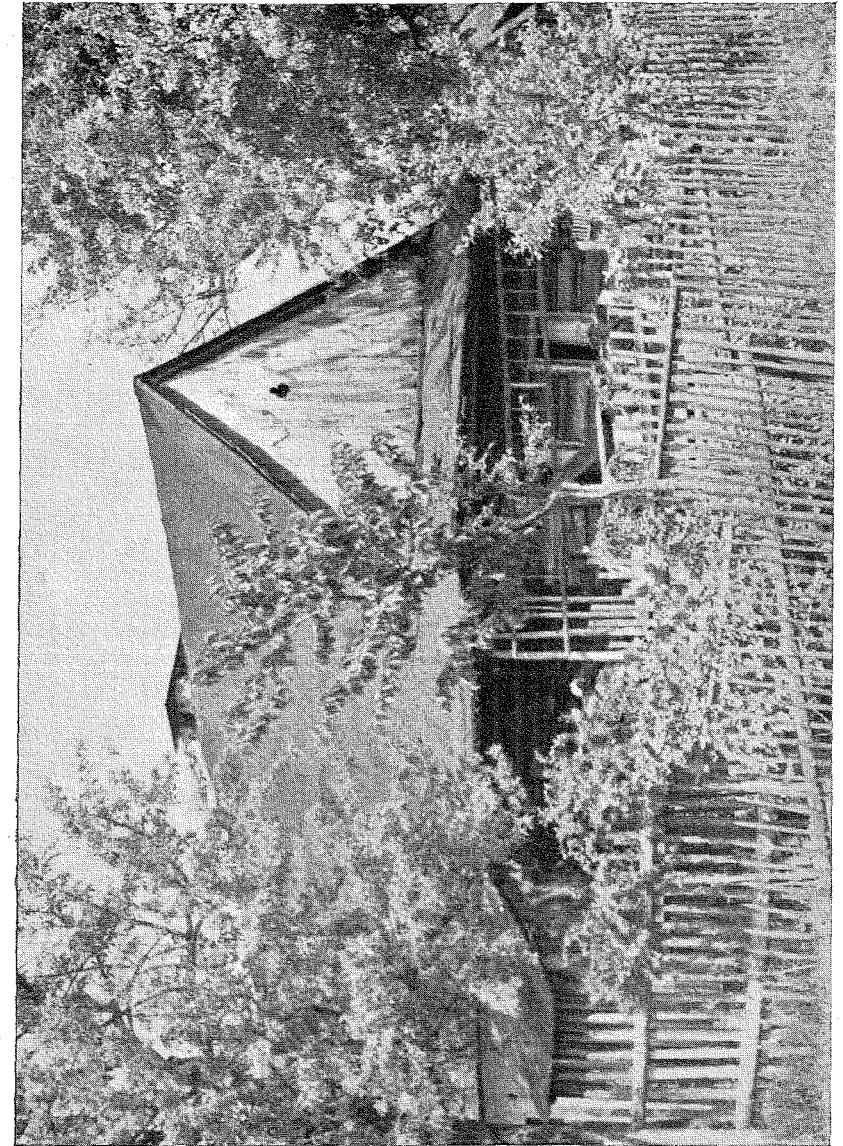
1805 v měsíci máji tak veliké draho bylo, že měřice žita byla za 12 rýnských, obilé za 11 a kaša 20 rýn. pros.

1807 bylo veliké sucho od sv. Jána až do Naroz. Panny Marie, takže pohanka zasychala a každá bylina na zem padla a žádného zrnka jaderného neostalo, takže kosú to seť musili. I zemňáky pozvysychaly, takže málo víc dostali, jak nasadili.

1808 dělali landvéry, potom pak šli do Polskej.

1809 přišel Francúz do Vídně a držel vojnu s Francem císařem.

1811 bylo veliké sucho, takže celé léto nepršelo a všechno vyhořelo a nanic přišlo a navec (?) zemňáky. Na druhý rok draho přišlo 1812 na vesno, takže bylo měřice žita za 80 Fr. rýnských, obilé za 70 Fr. a ječmen za 50 Fr., kaša prosná za 90 Fr. To bylo ještě na bankocedulech, zmáhat to lidé přec nemohli, že i někteří trávu jedli až do nového. Potom ty peníze spadly, potom bylo žito

(Foto MUC R. Huber, Valaš. Mezříčí.)

Pravděpodobně nejstarší chalupa střítežská č. 153 postavena kolem r. 1640 na místě, kde kdysi stával zbor t. j. českokobratrský kostelík.

za 5 Fr., obilé za 4 Fr. a ječmen za 3 Fr. na těchto nynějších penězoch, nebo jeden nynější rýnský platil 5 lehkých.

1824 přišel příval s krúpy v měsíci červenci hned od Přerova na Kelč a Komárné a přes hory na Konvicu k Novej hospodě a na Bystříčku a Bystřice, Hutisko, Solánc a na horní konec Karlovic až do Slovák. A kde přešly, tak velikú škodu udělaly, co zastihly, vše na blato uvedly. Byly tak veliké jak kuří vejca a vlaské ořechy nejmenší. Strom odtlúkly z kúry, takže mnoho stromu zahradního od nich uslo (? asi uschlo); a trochu zlé střechy, co byly, omlélo, takže musili hned střechy přikrývat; draha neudělaly.

1822 byl velmi veliký vítr na svatého Ondřeje, takže mnoho stavení postrhovalo a stromů pozvyvracalo. Ten rok bylo kole vánoc tak teplo, že lidé po bosku chodili a statek pásli.

1830 nastala daň, tak řečená Akcys, dne 1ho listopadu.

1829 dne 1ho listopadu dovolil pan císař slobodně prodávat sůl.

1826 nastala tak řečená daň domová aneb prahová, kterúz každý platit musel na půl roku 20 kr. stříbra.

1830 přišla k hození (?) tak řečená daň hlavová, kterúz jeden každý platit musil od let 15ti až do 60 po 30 kr. stříbra, jak ženské i muž.

Z PAMĚTNÍ KNIHY RODU DOBEŠŮ ZE STRÍTEŽE Č. 21

(Dvě poslední kapitoly z životopisu Jana Dobše)

9. MÁ POVAHA A ZPŮSOBY

1. Miloval jsem se všemi lidmi pokoj a svornost, dokud bylo možno. Velice jsem se nerád s někým zlobil a hněval, ale když toho byla nutná potřeba pro mé anebo dítek mých jakékoliv ukrácení, tak jsem se o pravdu a právo zasadil a nikdy, nechci se tím chlubit, jsem neprohrál a na protivníka svého se nehněval, obzvláště pak nemstil.

2. Byl jsem hned od své mladosti milovníkem krasopisu a rozličných důležitějších zápisků a památností církevních, i co se kde znamenitého stalo ve světě.

3. Byl jsem milovníkem čtení rozličných užitečných a poučných knih, obzvláště duchovních a církevních dějin, pak událostí pravdě podobných. Romány a báchorky jsem nemiloval.

4. Šatíval jsem se prostě a jednoduše dle staršího způsobu.

5. Rád jsem kouřival, nejraději z něvelké, dřevěné fajfky sprostý tabák. Doutníky ani šňupání jsem nemiloval.

6. Poněvadž jsem nenosil žádné fousy, holíval jsem se obyčejně každou sobotu a nejraději sám.

7. Brýle jsem začal nositi večer, nebo když bylo tuze zamračeno při čtení a psaní až po 65. roku svého věku, v chrámu Páně až v 70. roku.

8. Z řemesel jsem nejvíce miloval stolařství.

9. Vlasy na hlavě měl jsem brzo šedivé, v stáří téměř bílé, ale žádnou pleš. Fousy mně silně rostly a byly též skoro bílé.

10. Těla jsem byl bílého, v tváři zdravé barvy, postavy prostřední, nižší než moji synové. Měřil jsem asi 168 cm a vážil 73 kilogramů. V 70 letech měl jsem jenom 7 zubů, nahoře 1 a dole 6, ale ani ty ne celé. Zvláštní znamení na těle nemám žádné.

11. V stáří se mně paměť tratí. Ledaco brzo zapomenu. A také již tak dobře nedoslýchám, jako ve svém mládí. Také jest mně

brzo zima. Obzvláště na nohy, nejvíce na tu obraženou. Tělo mně potroše slábně, síly mně ubývá, nechuti k jídlu pozvolna přibývá a spánek se krátí.

10. ZÁVĚREK

Jaké jsem udělal poslední pořízení dne 23. června 1882, maje jeti do Luhačovic a jak jsem svůj majetek mezi své děti, vzdávaje se hospodaření, rozdělil, o tom se dopodrobna rozepisovati nebudu. Jestli to sepsáno v listinách, které syn František a Ludvík v opise v rukou mají a zaneseno v pozemní knize u c. k. listovního úřadu ve Val. Meziříčí. Jen tolik ještě podotknouti míním, že jsem tak zvané bývalé fojstství pod č. 21 ve Stříteži roztrhl a mezi syny Františka a Ludvíka rozdělil, uznávaje to dle tehdejších poměrů, kdy daně vysoké a čeládka a nádeníci drazí byli, za lepší, aby jeden syn toho neměl mnoho a druhý málo. Protož jsem synovi Františkovi co staršímu dal kmenovou usedlost pod č. 21 a mlýn pod č. 1 a tak zvané Dolní olší v trati veselské s výplatou 5.000 zl. a 4 krav, totiž synu Josefovi 500 zl., synu Janovi 1.500 zl., dceři Anně 3.000 zl. a 4 krav. Synovi Ludvíkovi jsem dal tak zvanou živnost Bajárkovu, koupenou mým pradědem Josefem Dobšem v roku 1754 pod čís. 19 a v r. 1881 od obce koupenou starou školu pod č. 18 pro hospodářství potřebnými stavbami přizpůsobenou a konečně tak zvanou Dolanskou čtvrť od čísla 21 odtrženou proti výplatě 1.000 zl. jen, poněvadž byl na levou nohu ochromený a jedné krávy pro dceru Annu. Z toho 1.000 zl. dostal syn Jan 500 zl. a 500 zl. ponechali jsme sobě pro syna Josefa. Mnoho-li jsme dali Františkovi, Ludvíkovi a Anně dobytka, hospodářského náradí a domácího náčiní, to pomínu. Dali jsme však každému dle své možnosti.

Na začátku měsíce ledna 1883 jsem se odstěhoval s manželkou Barborou, pak synem Ludvíkem a dcerou Annou již do tak zvaného nového stavení na výměnek a syn František se svou manželkou Annou již zůstali ve starém, dřevěném stavení.

Syn Ludvík byl s námi, až se oženil dne 10. července 1888 s Rozínou, dcerou Josefa Hromádky, rolníka č. 65 v Hodslavicích,

pobyt u nás ještě přes střítežské hody i se ženou Rozínou a pak se odstěhovali do čísla 18.

A dcera Anna byla při nás, až se provdala za Františka Volka č. 60 ve Stříteži, a to dne 22. listopadu 1892 a pak jsem již zůstal sám s manželkou Barborou a děvečkou ve výminkovém stavení bez všech dětí, kdež z vůle a milosti Boží žiji doposud.

Posléze sobě vroucně přeji, aby moje dítka a potažmo potomci tyto památnosti mé vděčně přijali, na mne a své předky v lásce vzpomínali a aby v spisování těchto památností rodiny Dobšové pod č. 21 ve Stříteži pokračovali a aby tato rodinná kronika vždy u fojstství střítežského uschována zůstala, pokud se Dobšové pod č. 21 ve Stříteži co majetníci jmenovati budou. Pakli by z toho jména Dobeš během času sešlo, nechť ji obdrží nejstarší neb nejhodnější dědic téhož jména Dobeš.

Pán Bůh dobrotivý račiž pak to dáti, aby rod náš Dobšů nevymlél a aby do té kroniky moji potomci nic zlého, nýbrž mnoho dobrého vpisovati mohli!

Z vůle, milosti a pomoci Boží psal jsem v 70. roce věku svého a skončil ve středu, dne 2. září 1896. Jan Dobeš. Budiž jméno Páně pochváleno.

POSLEDNÍ VŮLE JANA DOBŠE

POSLEDNÍ VŮLE JANA DOBŠE

Ve jménu nejsvětější Trojice svaté, Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Amen. — Především poručím duši svou v ruce blahosla-vené Trojice svaté, silen vírů, že se nad mou hříšnú duší smilo- vati a odpustě mně všechny mé hříchy, ji v své nebeské království milostivě přijmouti ráčí.

1.) Tělo své poručím zemi, z kteréž vzato bylo, by dle křes- fanského ref. evanjelitského způsobu na střítežském hřbitově, možno-li od třech p. farářů, totiž střítežského, lhoteckého neb růžeckého, a mého nejstaršího syna Josefa slušně pohřbeno bylo.

2.) Můj hrob budiž vykopán v té řadě, v které leží můj švagr Bártek ze Zašovej, k straně západní, pak budiž hned vedle ne- cháno místo pro prostranný hrob mé manželky Barbory. Bude-li ale za ten plac pro ty oba hroby presbyterstvo žádat nějakú zá- platu, nechť se slušně z mého jmění zaplatí.

3.) Můj hrob budiž pevnú pálení cihlů jak na dně, taktěž na bokoch na cement dobře vyzděn a zobmítán a po pohřbu vrch hned zaklenut křesaným nebo poličenským kamenem na způsob cestní prisky. Za dobré provedení toho a obstarání ukládám dohled synovi Františkovi, potažmo Ludvíkovi, však tak, aby voda do hrobu nevnikla.

4.) Má rakev budiž prostranná, dobře udělaná, zevnitř i vnitř firnajsovaná, z těch dubových desek, které u syna Ludvíka mám.

5.) Mým přátelům, kteří k pohřbu přijdú, pak těm, kteří mé tělo k hrobu ponesu, a 10 neb 12 nejchudším, nejbídnějším a nejzasluženějším občanům střítežským bez rozdílu vyznání a pohlaví nechť se v den pohřbu mého přiměřené a slušné pohoštění vystrojí, avšak každým zvlášť. Tyto všechny výše jmenované mého pohřbu výlohy, jak také jiné, jestli by jaké ještě mimo již jme- novaných vzešly, budtež zapravené z mého společného jmění s manželkú, k čemuž že ona svolí, mám naději. Pakli by ale proti

tomu reptala, tak z toho, kteréž jest zvlášť na mé jméno zapsáno buďto v mezřických záložnách neb dluhových úpisech.

6.) Odkazuji všecko mé nedělní šatstvo synovi Františkovi a Ludvíkovi společně a přeji sobě srdečně, aby se ním svorně rozdělili pro památku na mne. Co by se jim však nelíbilo, jakož i všední šaty, žádám, by má manželka mezi chudé střítežské dle zásluhy — bez náhrady — rozdělila.

7.) Z mých všech knih nechť pro sebe má manželka tolik kusů vybere, kolik a jaké si přáti bude. Ostatní knihy ať se na 5 dílů rozdělí a mé všechny dítky se mezi sebou svorně podělí. Pakli by ale to svorně nešlo, tak ať každému jeho díl přiřkne los, který sám vytáhne, počnúc od nejmladších. Ale přece bych sobě přál, aby bratrský kancionál a velkú Bibli od roku 1613 obdržel syn František co dědičné knihy po mojich předkoch střítežského fojství, za ně pak druhým dítkám dal nějakou náhradečku.

8.) Jestli by má manželka pro svůj otop do své smrti všecko to dřevo, kteréž v horním lese společně v odevzdací listině ze dne 23. června 1882 vymíněné máme, nespotřebovala, tak já sobě přeji, co zůstane, aby ho dostal syn Ludvík a dcera Anna, každý polovici. Pakli by se mezi sebou svorně rozděliti nemohli, což bych sobě nepřál, tak nechť je 4 údové z obecního výboru dle spravedlivého uznání rozdělí, které každé z dítek dva voliti má, a konečně nechť je rozhodne los. Toto ustanovení platiti má, i kdyby jeden druhému svou polovici v penězích nahraditi chtěl.

9. Všecken dobytek, jakž také všecko domácí a hospodářské nářadí a náčiní, odkazuji své manželce Barboře do vlastnictví s přáním, aby nějakú částku z toho dle své libosti a zásluhy rozdělila mezi všechny mé dítky. Které by však toho nepotřebovaly, těm nějakú peněžítú náhradu dle své mateřské lásky ať udělí.

10.) Po zaplacení všech těch výloh, kteréž v této mé poslední vůli pod číslicemi 1, 2, 3, 4 a 5 pojmenované jsou, z toho ještě, co zbyde, odkazuji:

a) Pro bídne, chudé, pomoci potřebné a zaslúžilé žebráky střítežské bez rozdílu pohlaví a vyznání náboženského (jen v pádu zvláštním cele stejně potřebných nechť se vezme zřetel na slova apoštola s. Pavla ke Galatským v kap. 6, verš 10) co základního kapitálu nadace, kteráž se po příjmení mém „Dobšova nadace“ do budoucnosti jmenovati, a dá-li Pán, trvati má, odkazuji ze

svého jmění, kterýmž mne nebeský dárce obdařil, 200 zl., píši dvě sta zlatých rakúské měny. Z kterýchžto peněz úroky každoročně v den památky úmrtí mého od 3, totiž p. faráře střítežského, pak prvního představeného obce a majetníka č. 21 ve Stříteži, těm od jmenovaných osob naznalým nejpotřebnějším a nejzaslúženějším, tak jak v mé nadační listině zapsáno jest, rozděliti se mají.

b.) Na zařízení slušné mramorové křtidelnice pro ev. chrám Páně střítežský odkazuji 80 zl. a přeji sobě, by jméno dárce a letopočet na ní vyryt byl.

c.) Na možné pořádné odvodnění čili osušení ev. střítežského hřbitova odkazuji 50 zl. a na slušnější ohradění téhož hřbitova 20 zl. A prosím ctěné presbyterstvo, by se o to postaralo a týž věci co nejdřív dobře provedeny byly.

d.) Tyto mé odkazy buďtež po mé smrti nejdél do jednoho měsíce z mé pozůstalosti vyzdvihnuty a pod úroky uloženy, obzvlášť pak ten odkaz pod lit. a.) pro bídne, chudé, zaslúžilé žebráky střítežské, prosím ode mne jmenované pány, by se o to co možné nejvíc postarali, aby tam ten odkaz můj pod úroky uložen byl, ty 200 zl., kde by největší jistotu a záruku očekávali, že by se neztratil. Začež jim ustanovuji za jejich práci při starání se o kapitál, vyzdvihování úroků a podělování chudých ač skrovnů, ale zaslúžilú odměnu, totiž 1 pětinu úroku. Dvě pětiny buďtež přiložené ke kapitálu a dvě pětiny buďtež rozdané mezi chudé. To tak děj se každoročně. Prvních pět let budiž poděleno každý rok 5 chudých, v šestém ale roku nechť se přibere šestý, a tak vždy dále, ku příkladu takto: v šestém roku 6, v dvanáctém roku 7, v osmnáctém roku 8, v dvacátémčtvrtém roku 9, v 30tém roku 10, a tak dále, až dostoupí počet, dá-li Pán nebeský, na 21, pravím jedenadvacet osob. To číslo 21 budeť upomínkou na č. domu, v kterém jsem se 7/8 listopadu 1826 narodil, a na témž čísle přestať a ten počet osob zůstaniž už vždy pro podílení. Popřeje-li mně Otec nebeský ještě déle zdraví a života, tak to všecko napíši obšírněji ve své nadační listině, jak si to přeju, a přiložím nadační listinu k této poslední vůli.

e.) Dále měním odkaz 20 zl. pod lit. c.) zapsaný a určený na ohradění hřbitova takto: kdyby se stalo, že by těch 80 zl., pod lit. b.) zapsaných, nedostačovalo na zjednání křtidelnice, aneb těch 50 zl. pod lit. c.) na řádné zkanalisírování a co možná dokonalé odvodnění

hřbitova, tak se těch 20 zl. má vynaložit buďto na křtitelnicu, aneb na to odvodnění hřbitova, aneb na každé dle nutné potřeby, buďto větší nebo menší částkou a to ohradění hřbitova ať odpadne z mého odkazu. Toto ponechávám ctěnému presbyterstvu střítěžskému na jejich zdravém uvážení, dobrozdání a vůli k provedení; jen ještě podotýkám, aby tyto jmenované věci — s prosbou žádám — se co možné nejdříve provedly.

11.) Mám společně s manželkou 5 větších losů rozličného druhu. Svú polovičku odkazuji své manželce Barboře do vlastnictví s tím podotknutím, aby žádný z nich neprodala. Jestli by ale kterýkoliv z nich vyšel, nechť sobě zaň výhru, peníze, sebere. Pakli by ale do času děláni své poslední vůle žádný nevyšel, tak ať je odkáže co naši společnou majetnost našim 5ma dítkám na následující způsob. Totiž takto: všechny dítky ať mají k nim a v nich stejná práva a díl, a kdyby kterýkoliv vyšel, ať se stejně mezi sebou výhrů podělí. Dítky také žádný prodat nesmí do vytažení. A každý z dítek nechť jeden má v pečlivém uschování a také každý seznam všech čísel ať u sebe chová pro případ.

12.) Odstavec 4.) měním takto: po uvážení svém přeji sobě, by z těch dubových desek, které jsem na zhotovení mé rakve ustanovil, zhotovila se na způsob rakve jen pořádná, tak zvaná kistna s příkrovem a do hotového hrobu v den mého pohřbu vložila. Pro mé tělo pak aby se koupila slušná kovová zinková rakev a do té kistně s mým tělem vložila a zavřela. Avšak ponechávám to na vůli mé manželky a dítek, nechť se stane buďto takto, anebo jak v odstavci 4 tém zapsáno jest.

13.) Přeji sobě a žádám, aby byl nejdél do jednoho roku po mé smrti vedle mého hrobu slušný pomník, ne však velký a nádherný, z modrorůžového mramoru na štítě s pozlaceným kalichem postaven s vyřytými pozlacenými literami tohoto obsahu:

Aj, zde v tomto hrobě odpočívá sobě
milovník rolnictví, také zahradnictví
Jan Dobeš střítěžský z čísla 21.
Budiž pokoj prachu jeho
a slavné z mrtvýchvstání z něho.

Pak pod tuto větu aneb na druhé straně: den mého narození a rok a umřítí v Pánu. Jaký má ten pomník udělán býti, přeji sobě,

aby se mé dítky svorně uradily. Náklad na něj budiž z mého jmění dán a zařízení jeho ukládám synovi Františkovi, potažmo Ludvíkovi, začez má ten neb onen obdržeti 20 zl. z mého jmění.

14.) Konečně po vyplacení všech mnú předem pojmenovaných odkazů a jakýchkoli jiných výloh a útrat, co ještě zůstane z mého peněžitého jmění, tak nechť se to na dva stejné díly rozdělí. Jeden díl obdržeti má má manželka Barbora a druhý díl mé všechny dítky spolu, avšak každé stejně.

A tak nyní tuto mů poslední vůli v jménu božím zavírám, kterou jsem dle mého rozumu a možného uvážení sestavil a vlastnoručně sepsal, a doufám, že má manželka a dítky nic proti ní namítati, aniž mne v hrobě z otcovské nespravedlnosti obviňovat nebudú. Protož sobě přeji, aby se všechno, co v ní obsaženo jest, úplně splnilo a vykonalo, čehož se naději od své milé manželky a dítek, že se tak stane. O dejž to Bůh, amen.

Psal jsem ve Stříteži leta Páně 1892 dne 8ho září já Jan Dobeš z čísla 21, vlastnoručně jsem psal.

Dodatek I.

Po bedlivějším svém dalším uvážení odstavec 3.) té mé poslední vůle ze dne 8. září 1892 měním takto: když má rakev bude dobrá, kovová, pevná a do dubové dobře udělané seštosované skříně čili futerále vyfirnejšovaného neb vysmoleného se dnem a příklopem čili příkrovem vložena, aby voda do hrobu vnikati nemohla, tak nemusí být můj hrob vyzděn a zazděn.

Také po bedlivějším svém dalším uvažování v odstavci 8 mé poslední vůle ze dne 8. září 1892 měním takto: a sice, jak tam psáno jest „kdyby tam v tom lésku nějaké dřevo po našich oboch smrti, mé aji mamíně, ještě pozůstalo, co máme vymíněné na výminek“, aby též syn František jeden díl měl, totiž František jeden díl, Ludvík jeden díl a Anna jeden díl. Dělení aby pak se stalo toho stromu, jak jsem již navrhnul v odstavci 8 mé poslední vůle ze dne 8. září 1892, anebo dle dobrovolného, smířlivého se ujednání mezi sebou všichni 3, a to by bylo nejkrásnější.

Konečně přeji sobě a žádám za to, aby mé tělo nikdy z hrobu mého vykopáno nebylo.

Psal jsem 15. června 1897, Jan Dobeš, otec.

Dodatek II.

V článku 14 jmenované mé peněžité jmění považuji to zvlášť za své, kteréž v záloznách mezřičských, Občanské a Rolnické, na své jméno Jan Dobeš čís. 21 zapsané mám v mých knížkách, a pak také to, kteréž v zápisní knížce dluhu od roku 1880 a v příloze spolu s manželkú zapsané mám, jakož také i ty, kteréž na obligacích polovičku s manželkú mám, a konečně hotových peněz polovici.

Dodatek III.

Také žádám, by mému švakrovi Michalovi Jadrníčkovi čís. 30 vyplaceno bylo z mého jmění 10 zl. r. č. i s 5⁰/₀ úroky od roku 1882 od měsíce června, kteréž v r. 1882 pro mne pokuty skrz chromotu ovec platiti musel. V pádě zemřítí jeho tedy jeho pozůstalým dítkám, aby to za mnú nezůstalo.

Jan Dobeš čís. 21.

Dodatek IV.

Prosím Vás, dítky a potažmo nejbližší přátely, jestli jsem v této mé poslední vůli od 8. září 1892 a listině nadační od téhož datum v něčem pochybil anebo nesprávně sepsal a napsal, poopravte to dle svého nejlepšího rozumu a svědomí. Já jsem to psal po tajnu a se strachem pro případ, kdyby na mne Otec nebeský náhlú smrt, mrtvici, seslati ráčil, aby přece něco ode mne mú vlastní rukú psáno zůstalo. Daleko od toho aby se uchylovalo, toho bych sobě nepřál.

Jan Dobeš čís. 21.